

Bibliotekarz Zamojski

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

2017/1 (45)

Finale rodzinnego konkursu *Jestem sobie mały miś*

Wizyta zamojskich bibliotekarzy w bibliotece w Wytocznie

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

Działalność Książnicy Zamojskiej w 2016 roku	3
Działalność bibliotek publicznych pow. zamojskiego w 2016 r.	26
Regionalne zbiory z silnym akcentem na „TUTAJ”	32
Mały Miś – wielka idea	35
Biblioteka w środowisku czytelnictwem	38
Noc Bibliotek w bibliotekach Zamojszczyzny	39
Rodzinne podróże – Noc Bibliotek w Książnicy Zamojskiej	41

RELACJE

Ogólnopolska Konferencja <i>Działalność instrukcyjno-metodyczna bibliotek publicznych – nowe wyzwania</i>	43
<i>Nowoczesne biblioteki województwa lubelskiego</i> – relacja z wyjazdu szkoleniowego	46

SYLWETKI BIBLIOTEKARZY

Danuta Wójcik. W służbie czytelnikom niepełnosprawnym	51
---	----

TO WARTO WIEDZIEĆ

Mistrz Promocji Czytelnictwa – wyróżnienie dla BPG Łabunie	58
<i>Lubelski Bibliotekarz Roku 2016</i> – wyróżnienie dla kol. E. Stankiewicz	59

POMOCE METODYCZNE

Regulamin konkursu <i>W kręgu życia i twórczości Bolesława Leśmiana</i>	60
Rocznice literackie 2018	63
Rocznice regionalne 2018	72

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Władysława Misiura	76
Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej	78

NASZE RECENZJE

S. Twardoch <i>Król</i>	89
I. Winiewicz-Cybulska <i>Tajemnica otwartej twierdzy</i>	90

SBP

Wybory terenowych władz SBP na kadencję 2017-2021	92
---	----

KRONIKA	94
----------------------	----

WYDAWCA

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

Zespół redakcyjny

Anna Kalniuk

Danuta R. Kawalko

Joanna Koltun

Halina Zielińska – red. nacz.

Redakcja techniczna

Anna Kalniuk

Projekt okładki

Leszek Wygachiewicz

Adres redakcji

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa

ul. Kamienna 20

tel. 84 627 11 54 w. 27

e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

Druk okładki

Drukarnia ZAMDRUK, 22-400 Zamość, ul. Kościuszki 2A

tel./fax 84 639 27 97

Powielanie i oprawa

Dział OAiK Książnicy Zamojskiej

NAKLAD 50 egz.

Działalność Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu w 2016 r.

Sieć biblioteczna

Książnica Zamojska jest instytucją kultury, pełniącą zadania biblioteki publicznej – miejskiej i powiatowej. Organizatorem biblioteki jest Miasto Zamość, funkcje powiatowe wypełniała na podstawie *Porozumienia nr 3/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r.*, zawartego pomiędzy Miastem Zamość a Powiatem Zamojskim oraz *Umowy nr 614/2016* zawartej w dniu 5 maja 2016 r., pomiędzy Miastem Zamość a Książnicą Zamojską.

Podstawowa sieć biblioteczna (Biblioteka Główna oraz 6 bibliotek filialnych) pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do roku poprzedniego. Dodatkowo funkcjonowały 4 punkty biblioteczne usytuowane w następujących rejonach: Nowe Miasto i Karolówka – 2 punkty obsługujące środowisko osób z niepełnosprawnością, osiedle Zamczysko i osiedle Energetyk – 2 punkty dla ogółu mieszkańców.

Z dniem 1 stycznia 2016 r. wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej Książnicy Zamojskiej: połączono Czytelnię Główną i Czytelnię Czasopism w Czytelnię Książek i Czasopism, a w jej strukturę włączono wyodrębniony dotychczas Zamojski Ośrodek Informacji Europejskiej. Dział Automatyzacji i Przetwarzania Danych z podległą mu Pracownią Digitalizacji został przekształcony w Samodzielne Stanowisko ds. Informatyzacji, Pracownia Digitalizacji stała się samodzielną komórką. Likwidacji uległo Samodzielne Stanowisko ds. Księgozbioru Klemensowskiego, a jego zadania przekazane zostały do Działu Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie.

Baza lokalowa, modernizacje i zmiany infrastrukturalne

Rok 2016 nie przyniósł zmian lokalowych. Ogólna powierzchnia wszystkich bibliotek wynosi łącznie 2 511 m². Biblioteka Główna (budynek przy ul. Kamiennej 20, biblioteka użytkuje 2 000 m²) posiada najlepsze warunki lokalowe. Biblioteki filialne usytuowane są w lokalach użytkowanych na zasadzie najmu. Łączna powierzchnia biblioteczna placówek filialnych wynosi 511 m².

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono prace remontowe w trzech filiach bibliotecznych. W FB nr 1 dokończono roboty remontowe zapoczątkowane w 2015 r. i przerwane z powodu braku środków finansowych – remontowano czytelnię oraz pomieszczenie magazynowe (wymieniono podłogi, glazurę oraz pomalowano ściany, sufity i grzejniki). Zakres prac w FB nr 3 objął wymianę

podłóg, drzwi wejściowych, rozbiorę ścianki działowej, wymianę osprzętu elektrycznego i malowanie pomieszczeń. Modernizacja lokalu bibliotecznego FB nr 6 objęła natomiast wymianę podłóg w czytelnicy i wypożyczalni, malowanie wszystkich pomieszczeń, remont sanitariatu (wymiana glazury i terakoty, armatury łazienkowej), malowanie drzwi, futryn, grzejników i balustrad. Łączny koszt prac remontowych w bibliotekach filialnych wyniósł 51 689,74 zł.

W Bibliotece Głównej przeprowadzono prace remontowo-naprawcze w Czytelnicy, Pracowni Introligatorskiej, pomieszczeniach magazynowych oraz socjalnym Wypożyczalni (osuszenie i malowanie ścian w Pracowni Introligatorskiej i pomieszczeniu socjalnym Wypożyczalni, wymiana grzejników w Czytelnicy, wymiana podłogi w pomieszczeniu socjalnym Wypożyczalni). Ponadto pomalowano ściany w pomieszczeniach Oddziału dla Dzieci i Młodzieży, maszynowni dźwigu, szatni i klatek schodowych, a także naprawiono drzwi wejściowe do obiektu i wstawiono nowy próg. Łączny koszt prac remontowych przeprowadzonych w lokalu BG wyniósł 24 597,45 zł.

W związku ze zmianą lokalizacji Centrum Informacji Ekologicznej zbiory i sprzęt biblioteczny tego działu zostały przeniesione do pomieszczeń Mediateki, a pomieszczenie dotychczas zajmowane uporządkowano i uprzątnięto. W roku sprawozdawczym miała również miejsce kasacja i fizyczna likwidacja zużytego sprzętu bibliotecznego.

Zbiory biblioteczne i ich uzupełnianie, tworzenie zasobów cyfrowych

Zbiory bibliotek Książnicy Zamojskiej liczyły na koniec 2016 r. ogółem 264 701 jednostek inwentarzowych, tj. 247 463 wol. książek i czasopism oprawnych oraz 17 238 jedn. zbiorów specjalnych. Z ogólnej liczby wszystkich zasobów 85 037 jedn. (są to wyłącznie zbiory książkowe) znajduje się na inwentarzu bibliotek filialnych.

W ciągu roku do zbiorów przybyło ogółem 6 781 (o 1 467 mniej niż w 2015 r.) jedn. nowych zbiorów, w tym 6 043 (o 1 259 mniej niż w 2015 r.) książek i czasopism oprawnych i 738 jedn. zbiorów specjalnych (o 208 mniej niż w 2015 r.). Wartość nabytków wynosiła ogółem 147 428 zł, w tym książek i czasopism oprawnych 142 256 zł oraz 5 172 zł zbiorów specjalnych.

Ze zbiorów bibliotecznych usunięto ogółem w całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej 5 480 jedn., tj. 5 315 wol. książek oraz 165 jedn. zbiorów specjalnych. Selekcja była większa niż w roku poprzednim o 1 758 jedn. Były to zarówno zbiory przestarzałe i nieczytane, wieloegzemplarzowe i zniszczone. Ubytkowaniem objęto również zbiory zagubione przez czytelników.

Biblioteka	wpływy w ciągu roku			ubytki w ciągu roku			stan na koniec 2016 r.		
	ogółem	w tym książki i cz. opr.	w tym zb. specj.	ogółem	w tym książki i cz. opr.	w tym zb. specj.	ogółem	w tym książki i cz. opr.	w tym zb. specj.
BG	4 251	3 513	738	3 931	3 768	163	179 664	162 426	17 238
FB nr 1	362	362	-	116	116	-	14 340	14 340	-
FB nr 2	295	295	-	70	70	-	15 601	15 601	-
FB nr 3	558	558	-	732	730	2	16 582	16 582	-
FB nr 4	396	396	-	455	455	-	15 059	15 059	-
FB nr 5	403	403	-	67	67	-	9 830	9 830	-
FB nr 6	516	516	-	109	109	-	13 625	13 625	-
Razem	6 781	6 043	738	5 480	5 315	165	264 701	247 463	17 238
w tym filie	2 530	2 530	-	1 549	1 547	2	85 037	85 037	-

W drodze zakupu zasoby powiększyły się o 4 470 jedn. inwentarzowych nowych zbiorów, tj. 4 222 wol. druków zwartych oraz 248 jedn. zbiorów specjalnych.

Biblioteka	ogółem	w tym książek i cz. opr.	w tym zb. specjalnych	Prenumerata czasopism (w egz.)
BG	2 786	2 538	248	59
FB nr 1	271	271	-	3
FB nr 2	230	230	-	3
FB nr 3	312	312	-	4
FB nr 4	328	328	-	4
FB nr 5	231	231	-	4
FB nr 6	312	312	-	4
Razem	4 470	4 222	248	81
w tym filie	1 684	1 684	-	22
w porów. z 2015 r.	+647 (+16,9%)	+514 (+13,9%)	+133 (+115,7%)	-17 (-17,3%)

W porównaniu z 2015 rokiem zakup zbiorów zwiększył się o 647 jedn., w tym zakup książek i czasopism oprawnych o 514 wol. (13,9%), a zbiorów specjalnych o 133 jedn. (115,7%).

Wskaźnik zakupu zbiorów wynosi 6,9 (5,9 w 2015 r.) jedn. na 100 mieszkańców, a dla samych zbiorów książkowych 6,5 wol. (5,7 w 2015 r.).

Wydatki na uzupełnianie zbiorów wyniosły ogółem 102 859,73 zł (książki i czasopisma oprawne – 98 733,70 zł, zbiory specjalne – 4 126,03 zł) i były o 16 506,88 zł większe niż w 2015 r. Środki finansowe na zakup zbiorów bibliotecznych pochodziły z następujących źródeł:

- środki własne biblioteki 22 089,20 zł (6 003,33 zł w 2015 r.),
- dotacja celowa Miasta Zamość 20 000 zł (20 024,38 zł w 2015 r.),
- środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) 56 812 zł (57 059,40 zł w 2015 r.),
- inne źródła (Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PGE) – 3 958,53 zł (3 265,74 w 2015 r.).

Średnia cena zakupionych zbiorów wyniosła 23,01 zł, a samych zbiorów książkowych 23,40 zł (22,60 zł w 2015 r.).

W strukturze zakupionych zbiorów największy odsetek zajmuje literatura piękna dla dorosłych (64,5%), następnie literatura niebeletrystyczna (23,1%), a literatura piękna dla dzieci to 12,4%. Niskie zakupy literatury dziecięco-młodzieżowej są wynikiem dobrego stanu tej literatury, sukcesywnie uzupełnianej w latach 2012-2014 jako wymóg konieczny ministerialnej dotacji celowej.

Ponadto do zbiorów bibliotecznych w okresie sprawozdawczym pozyskano, poza zakupem, 2 311 jedn. zbiorów, z czego 1 789 stanowią dary, a 522 jedn. zostały pozyskane poprzez wymianę i inny sposób nabycia. Wartość tych nabytków wynosi 44 568 zł.

Książnica Zamojska posiada w swoich zasobach następujące kolekcje:

- *Księgozbiór klemensowski rodziny Zamojskich* (12 365 jednostek, tj. 8 281 tytułów w formie depozytu). W 2016 roku na 88 jednostkach (od nr 12 287 do 12 365) uzupełniono pieczęcie i numery inwentarzowe, 441 publikacji poddano dalszej cyfryzacji, a w księgach inwentarzowych zaznaczono wszystkie dokumenty, które posiadają swoje kopie cyfrowe,
- kolekcja tzw. „S” – zbiór liczący ok. 3 000 książek XIX i XX-wiecznych wydanych do 1950 roku,
- *Księgozbiór Michała Bojarczuka* – 421 dzieł treści ogólnej, literatury pięknej i popularnaukowej oraz o charakterze regionalnym z przełomu XIX i XX wieku,
- *Wiklinowy zakątek* – literatura dziecięca wydana w l. 40. i 50. XX wieku zgromadzona w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży (103 wol.),
- *Kolekcja Wojciecha Białasiewicza* – nowy, pozyskany w 2016 r., zbiór liczący 2 222 jednostki (na koniec 2016 r. wprowadzono do inwentarza biblioteki 197 jedn.). Są to zarówno wydawnictwa zwarte (1 510 wol.) jak też czasopisma (712 egz.) – publikacje historyczne, dotyczące polonii amerykańskiej oraz literatura

beletrystyczna opatrzona licznymi, autorskimi dedykacjami. W darowanym księgozbiornie są także publikacje, których autorem jest sam darczyńca, a przedmiotem ich treści są m.in. wydarzenia historyczne na Zamojszczyźnie.

Biblioteki gromadzą czasopisma i prasę bieżącą. Pozyskiwane są one drogą prenumeraty oraz jako dary. Stan prenumeraty wynosił ogółem 68 tytułów w 81 egz. (84 tyt. w 98 egz. w 2015 r.). Wśród prenumerowanej prasy 6 tytułów (7 egz.) stanowią czasopisma dla dzieci i młodzieży. Ogółem na zakup prasy wydatkowano kwotę 18 070, tj. o 1 223 zł mniej niż w roku poprzednim. Poza prenumeratą biblioteki pozyskały w darze ogółem 56 tytułów czasopism, z czego 43 to periodyki o charakterze regionalnym.

Systematycznie rozbudowywane są zasoby cyfrowe. W okresie sprawozdawczym w Bibliotece Cyfrowej Książnicy Zamojskiej (BCKZ) zamieszczono 866 dokumentów (156 691 skanów), w tym 54 publikacje pochodzące z Księgozbiornu Podominikańskiego z Krasnobrodu. W ogólnej liczbie zdigitalizowanych dokumentów znajduje się 259 publikacji, których skany zostały wykonane w latach 2009-2012. Są to dokumenty regionalne, m.in. czasopisma *Ziemia Zamojska*, *Teka Zamojska*, *Kronika Powiatu Zamojskiego*. Stan wszystkich zasobów biblioteki cyfrowej wynosi na dzień 31 grudnia 2016 roku 1 934 publikacje, tj. 760 931 skanów.

Ponadto mikrofilmowaniu poddano 901 dokumentów cyfrowych (560 929 skanów), które stanowią 531 jedn. mikrofilmów oraz przygotowano rejestr dla 250 mikrofilmów.

Stan czytelnictwa

Biblioteki Książnicy Zamojskiej zarejestrowały łącznie 13 007 czytelników, tj. o 898 (-6,5%) mniej niż w 2015 r. Najwięcej czytelników ubyło w Bibliotece Głównej, gdzie zanotowano ich o 726 (-8,8%) mniej niż rok wcześniej. W filiach bibliotecznych liczba czytelników również spadła ogółem o 172, tj. -3,1% w porównaniu z 2015 r. Dodatni wskaźnik w liczbie rejestrowanych czytelników zanotowała tylko 1 placówka biblioteczna – Filia nr 1.

Czytelnicy stanowią 20,1% ogółu mieszkańców miasta, co wskazuje na spadek rozczytania społeczeństwa o 1,3% w porównaniu do 2015 roku.

Pogłębia się notowany od kilku lat spadek czytelnictwa dziecięcego. W grupie dzieci i młodzieży do 15 roku życia biblioteki zanotowały największy spadek liczby czytelników, których zarejestrowano 1 828, tj. o 106 (- 28,4%) mniej niż przed rokiem. Ubyło również czytelników w grupie 20-24 lata o 354, co stanowi 22,8% mniej niż w 2015 roku, w grupie 16-19 lat – o 168 (13,6% mniej), a także w wieku 25-44 lata (o 307, tj. 6,5%). Nieznacznie ubyło również czytelników w grupie 45-60 lat – o 98 (3,4%). Wzrosła natomiast (podobnie jak w ostatnich latach) liczba czytelników powyżej 60 roku życia: zarejestrowano ich o 8,3% (+135) więcej niż przed rokiem.

Ubywanie młodego czytelnika (w tym młodzieży studenckiej) oraz przybywanie czytelników – seniorów wśród czytającej publiczności zamojskich bibliotek jest zjawiskiem wyraźnie zauważalnym od kilku lat. Ma to swoje odzwierciedlenie w sytuacji demograficznej środowiska, w którym działa biblioteka. Dodatkowo, powodem zmniejszającej się liczby czytelników (zwłaszcza wśród osób młodych) jest widoczny brak nawyku czytania oraz zapotrzebowanie na szybką informację, zazwyczaj dostępną w sieci, którą można łatwo edytować i przetworzyć, ale niestety – nie zawsze wiarygodną i rzetelną.

W roku sprawozdawczym udostępniono ogółem 295 353 jednostki wszystkich zbiorów, tj. o 16 491 (-5,3)% mniej niż zarejestrowano na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Na zewnątrz biblioteki udostępniły 263 413 jednostek zbiorów, tj. o 11 828 mniej niż w 2015 r. Z ogólnej liczby „wypożyczeń na zewnątrz” 253 025 (o 10 149 mniej) stanowią wypożyczenia książek. Najbardziej spadły wypożyczenia zbiorów audiowizualnych (-4,6 %) w stosunku do roku poprzedniego, w tym wypożyczenia audiobooków (-13,1%). Spadek rejestrowanych wypożyczeń audiobooków nie świadczy o mniejszym zainteresowaniu czytelników, ale o zamianie nośników (pojemność jednej płytki jako jednostki ewidencyjnej wypożyczenia jest większa od pojemności kasyety analogowej).

W 2016 roku spadła również liczba zbiorów wypożyczanych prezencyjnie, tj. „na miejscu” w czytelnich i kąciakach czytelnich. Zarejestrowano ich ogółem 31 940, tj. o 4 663 mniej niż na koniec 2015 roku.

W ramach 23 wypożyczeń międzybibliotecznych udostępniono 13 wol. książek, 9 artykułów z czasopism i 1 rozdział z wydawnictwa zwarteo.

Wyniki czytelnicze w 2016 r. ilustrują *Tabele nr 1-4*.

Wskaźnik wypożyczeń ogółem na 100 mieszkańców wyniósł 456,2 jedn. (w 2015 r. – 479,4; 2014 – 497,8; 2013 – 498,3; 2012 – 509,5), w tym wskaźnik wypożyczeń książek 407,6 wol. (420,2 wol. w 2015). Aktywność czytelnicza (liczba wypożyczeń książek „na zewnątrz” przypadająca na 1 czytelnika) wynosi 18,2 wol. i jest o 0,7 wol. niższa niż w 2015 roku.

W sieci bibliotek publicznych miasta Zamościa zarejestrowano 118 357 odwiedzin, tj. o 8 403 mniej niż w 2015 r., w tym: odwiedzin wypożyczających na zewnątrz to 104 913 (o 6 407 mniej), 6 965 odwiedzin osób korzystających ze zbiorów na miejscu (o 1 042 mniej), 6 479 odwiedzin internautów (o 954 mniej niż w 2015 r.). Odnotowano 10 968 wejść do zasobów Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej, 2 667 wyszukiwań oraz 1 722 wyświetlenia publikacji dostępnych w postaci cyfrowej.

Systematycznie monitorowano czytelników zalegających ze zwrotem wypożyczonych zbiorów. Wysłano 1 316 upomnień, w tym 108 wezwań do czytelników, którzy nie zwracają książek w terminie. W 2016 r. uaktualniono również elektroniczne bazy czytelników. Usunięto 2 406 kont osób niekorzystających z biblioteki

od 2010 r. oraz 59 kont czytelników z 2005 r. z nieuregulowanymi i przedawnionymi zobowiązaniami wobec biblioteki.

Obsługa czytelnicza osób specjalnej troski

W całej grupie czytelników rejestrowanych w bibliotekach 555 (610 w 2015 r.) osób to czytelnicy specjalnej troski, a 1 753 (+292 w stosunku do 2015 r.) to osoby po sześćdziesiątym roku życia. Obsługę osób z niepełnosprawnością prowadzi przede wszystkim Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych (OCN) wraz z 2 punktami bibliotecznymi oraz Filia nr 5, zlokalizowana na terenie Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu, która w roku sprawozdawczym zarejestrowała 218 (o 35 więcej niż w 2015 r.) czytelników, będących pacjentami szpitala. Placówka organizuje obsługę na miejscu w bibliotece oraz poprzez odwiedzin bibliotekarza na oddziałach. W roku 2016 propagowano usługę „Książka na telefon”, ale nie znalazła ona większego zainteresowania.

Dużym utrudnieniem w dostępie do biblioteki osób starszych i z ograniczoną sprawnością ruchową są bariery architektoniczne lokali bibliotecznych, w których usytuowane są placówki filialne (pomieszczenia na piętrach, bez windy).

Rozszerzono działalność edukacyjno-kulturalną o charakterze biblioterapeutycznym prowadzoną przez biblioteki Książnicy Zamojskiej. W 2016 roku zorganizowano łącznie 147 (+49) zajęć (m.in. spotkania integracyjne, lekcje biblioteczne i wycieczki, warsztaty biblioterapeutyczne, konkursy), w których uczestniczyły 2 794 (+890) osoby. Wśród tych przedsięwzięć na uwagę zasługują m.in.:

- *Pomniki – świadkowie naszej historii* – konkurs fotograficzno-plastyczny o zasięgu regionalnym dla osób niepełnosprawnych i wystawa pokonkursowa (maj – lipiec),
- *Sylwetka i twórczość Alfredy Magdziak, poetki z Kresów i Zamojszczyzny* – zajęcia dla młodzieży ZSP z Oddziałami Integracyjnymi w ramach *VI Zamojskiego Festiwalu Książki* (maj),
- *Koncert piosenek patriotycznych i religijnych z literackim komentarzem w wykonaniu chóru Sitanianie* (czerwiec),
- spotkania literackie niepełnosprawnych twórców, służące prezentacji twórczości w dziedzinie literatury,
- seminarium *Czym jest ADHD* w ramach cyklu *Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych* (październik),
- wystawy, prezentujące m.in. twórczość osób z niepełnosprawnością.

OCN aktywnie uczestniczył w projekcie szkoleniowym *Od projektu do efektu* dla bibliotekarzy województwa lubelskiego realizowanym przez WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie. W ramach projektu przygotowano temat *Praca z osobami niepełnosprawnymi z różnych środowisk na przykładzie działalności Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej*.

Od kwietnia 2016 r. OCN prowadził dwa razy w miesiącu *Spotkania z literaturą* dla seniorów w Dziennym Domu Senior-Wigor w Zamościu. Nawiązana została

również współpraca z Klubem Aktywnego Seniora „Magiczny Ogród” w Zamościu, którego członkowie korzystają ze spotkań aktywizujących czytelniczko i przysposabiających do korzystania z usług bibliotecznych.

Oddział dla Dzieci i Młodzieży oraz pozostałe filie biblioteczne, w miarę swoich możliwości również organizują czytelnictwo dla osób specjalnej troski (czytają i rozmawiają o książkach, organizują wycieczki, lekcje biblioteczne, konkursy), współpracują z przedszkolami i szkołami z oddziałami integracyjnymi. FB nr 4 prowadzi *Rozmowy o książce* w Klubie Seniora na Osiedlu Planty (3 spotkania). W celu zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu osób po 60. roku życia, biblioteka zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami prowadziła bezpłatne, indywidualne porady w zakresie korzystania z komputera oraz wykorzystania nowoczesnych środków komunikacji i mediów społecznościowych. Skorzystało z nich 8 osób, a szkolenia trwały łącznie 16 godz.

Zbiory regionalne, działalność informacyjno-bibliograficzna

Jednym z kluczowych zadań bibliotecznych jest gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów regionalnych, dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy regionu, a także prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej. Zasób regionalny w całej sieci liczył ogółem 25 855 jednostek (11 726 książek i czasopism oprawnych oraz 14 129 jedn. zbiorów specjalnych). W 2016 roku wpłynęło ogółem 886 jedn. nowych zbiorów. W większości są to dary czytelników, zakupy stanowią 189 jedn. Uzupełnieniem zbiorów było 58 tytułów bieżącej prasy i czasopism regionalnych zakupionych drogą prenumeraty oraz 40 tytułów pozyskanych w darze.

Popularyzacji zasobów regionalnych i wiedzy o regionie służy m.in. organizacja konkursów (regionalny konkurs ekologiczny *Piękno przyrody Roztocza*), wystaw (*Zamość i Zamojszczyzna w literaturze dla dzieci*, *Literackie rocznice. Twórczość Urszuli Koziół i Piotra Szewca*, *Kaplice na źródłach – świadectwa kultury chrześcijańskiej w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej*, *Turystyka na Roztoczu* – wystawa literatury krajoznawczej, *Piękno przyrody Roztocza* – wystawa pokonkursowa, *Gdzie duch spotyka się z przestrzenią – świątynie, arcydzieła, pomniki* – ekspozycja w ramach EDD 2016, *Piewcy muzyki ludowej – Karol Namysłowski i zespoły folklorystyczne Zamojszczyzny*, wystawa jubileuszowa *Wydawnictwa Biblioteki Publicznej w Zamościu, Z Zamościem związani, Roztoczańskim szlakiem*, wystawy regionalnych nowości), a także opracowywanie i publikowanie zestawień bibliograficznych o tematyce regionalnej. Były to: *Alfreda Magdziak – poetka ludowa*; *Stanisław Leon Popek – pedagog, malarz, literat*; *Stanisław Bojarczuk – poeta ludowy, autor sonetów*. Ponadto, w związku z przypadającym jubileuszem 95-lecia biblioteki przygotowana została *Bibliografia biblioteki publicznej w Zamościu do 2015 roku*.

Podstawowym źródłem informacji o posiadanych zasobach są elektroniczne bazy katalogowe tworzone w systemie bibliotecznym PATRON (*Baza Główna, Bibliografia Zamojszczyzny, Baza Klemensowska*). Równoczesne przeszukiwanie wszystkich własnych baz katalogowych oraz Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej możliwe jest również przez centralny system wyszukiwania i prezentacji zasobów bibliecznych – multiwyszukiwarka PRIMO. Liczba wejść do wszystkich baz elektronicznych (na miejscu w informatorium oraz poprzez system *online*) wg licznika, w okresie sprawozdawczym, wyniosła 86 067, tj. o 12 368 więcej niż w 2015 roku. Dodatkowymi źródłami informacji są również retrospektywne kartoteki kartkowe: regionalna, osobowa, bibliologiczna, literacka, których uzupełnianie zakończono w 2006 roku. Użytkownicy biblioteki mają również możliwość korzystania z elektronicznych baz informacyjnych zewnętrznych, tj. Biblioteki Narodowej oraz katalogu bibliotek akademickich NUKAT. W roku sprawozdawczym udostępniono użytkownikom Książnicy cyfrową wypożyczalnię ACADEMICA publikacji naukowych Biblioteki Narodowej. Umożliwia ona nieograniczony dostęp do publikacji niechronionych prawem autorskim, a także rezerwację i wykorzystanie (poprzez użycie bibliotecznego terminala) publikacji objętych prawami autorskimi. Wszystkie biblioteki Książnicy Zamojskiej udzielają swoim użytkownikom nie tylko informacji o posiadanych zasobach, ale także odpowiadają na ich zapotrzebowania informacyjne dotyczące różnych dziedzin, w tym informacji użytkowej. W 2016 r. udzielono ogółem 12 236 informacji (o 1 295 mniej niż w 2015 r.), w tym 1 005 (-47) to kwerendy, czyli zapytania wymagające korzystania z kilku źródeł. W roku sprawozdawczym zanotowano, po raz kolejny, spadek zainteresowania biblioteczną działalnością informacyjną. Wynika to, m.in. ze zmniejszającej się liczby tzw. „uczących się” użytkowników bibliotek.

Promocja czytelnictwa, działalność edukacyjno-kulturalna i wystawiennicza

Biblioteki kontynuowały działania mające na celu aktywizację czytelnictwa środowiska, inicjowanie potrzeb korzystania z książek i biblioteki. Wśród tego rodzaju działalności w okresie sprawozdawczym prowadzone były zajęcia adresowane do różnych grup użytkowników. Były to m.in.:

- Obchody *Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich* (19-23 kwietnia);
- *VI Zamojski Festiwal Książki* (11-13 maja), z udziałem m.in. satyryka Szczępana Sadurskiego, satyryka i fraszkopisarza Mariana Karczmarczyka, Wiesławy Papierskiej z Warszawskiego Koła Zamościan oraz autorki książek dla dzieci Edyty Zarębskiej. Podobnie jak w latach ubiegłych, podczas uroczystego spotkania „złotą obwolutą” zostali wyróżnieni najaktywniejsi czytelnicy oraz osoby i instytucje ściśle współpracujące z biblioteką w 2015 roku. Kartę Honorowego Czytelnika otrzymała Elżbieta Gnypp;

- *Noc Bibliotek* (4 czerwca) – spotkanie pokoleniowe ph. *Wieczorne bajanie* z udziałem dzieci i dorosłych;

- wykład *1050 rocznica Chrztu Polski. Refleksje i uwagi historyka Kościoła* (9 czerwca) w ramach XXII Dni Kultury Chrześcijańskiej w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej. Wykład wygłosił prof. dr. hab. o. Roland Prejs, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego Zakonu Kapucynów w Lublinie oraz KUL.

Edukacji czytelniczej wśród młodych użytkowników bibliotek służyły przedsięwzięcia organizowane przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży oraz biblioteki filialne. Były to m.in.:

- *Bajkowa zima* – cykl zajęć bibliotecznych realizowanych w okresie ferii przez Oddział dla Dzieci i Młodzieży (4 razy w tygodniu) oraz filie biblioteczne (2 razy w tygodniu), których program obejmował, m.in. zajęcia i konkursy plastyczne, czytelnicze, przyrodnicze, literackie, zabawy ruchowe, warsztaty kamishibai.

- *Sobotnie spotkania z książką* – cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży szkolnej odbywające się w każdą sobotę w roku szkolnym w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży.

- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia biblioteczne (czytanie książek, zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne) adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym i ich opiekunów, odbywające się raz w tygodniu w każdą środę.

- *Elfy w krainie książki* – cykl spotkań (2 razy w miesiącu) dla dzieci w wieku 1-2 lata.

- Stałe cykliczne zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży szkolnej (prowadzone raz w tygodniu) przez 5 bibliotek filialnych. W programie zajęć zrealizowano m.in. następujące konkursy: *Gdzie się skryły Hefalumpy*, *Oko w oko z Bazyliżkiem*, *Kubuś i mroźny las*, *Zimowe radości*, *Czysta ziemia – sprzątanie świata*, *Miś – bohater naszych książek*, *Zdrowo jem*, *Kubuś Puchatek – fajny miś*, *Czy znasz tę legendę*.

- Głośne czytanie prowadzone przez bibliotekarzy w bibliotekach i w przedszkolach miejskich (w 7 placówkach): *Poranki z książką*, *Lekturki Przedszkolaka*, *Podróż do Bajkolandii*, *Rozczytane przedszkolaki*, *Przerwa z książką*, *Bajeczka dla przedszkolaka*, *Spotkanie z bajką*.

- *Wkręcenie w czytanie* – projekt edukacyjno-kulturalny kierowany do dzieci i młodzieży, którego celem było zainteresowanie młodych ludzi książką i czytaniem. Realizowany był przez 6 placówek – 5 filii bibliotecznych oraz ODM. W ramach projektu zorganizowano ogółem 120 wydarzeń, m.in. spotkania autorskie (z udziałem pisarki Katarzyny Majgier, pisarza i grafika Wojciecha Cesarza), warsztaty z memotechnik, warsztaty literacko-ilustratorskie (z udziałem Joanny Zagner-Kołat), warsztaty i spektakle profilaktyczne (*Pułapki XXI wieku – dopalacze*, *Spacer po linie*, *Twoje nowe jutro*, *O jeden krok za daleko*), których celem było zwrócenie uwagi młodych ludzi na niebezpieczeństwo związane z przyjmowaniem używek. Ponadto uczestnicy pro-

jektu zaproszeni zostali do udziału w konkursie plastycznym *Przeczytałem ja – przeczytaj i ty*, co zostało udokumentowane na wystawie pokonkursowej oraz w wydawnictwie pokonkursowym – *Kalendarzu na 2017 r.*

- *Statystyka dla smyka* – warsztaty edukacyjne dla dzieci przedszkolnych, prowadzone z udziałem pracowników Urzędu Statystycznego w Zamościu.

- *Czytam i rysuję z energią* – VIII edycja akcji czytelniczo-edukacyjnej dla dzieci przedszkolnych (głośne czytanie książek, pogadanki nt. bezpiecznego użytkownika prądu, projekcje filmowe, konkurs plastyczny). Edukacji czytelniczej służyły także przedsięwzięcia o tematyce ekologicznej. Były to m.in. 4 warsztaty ph. *Zielone gry*, pokazy multimedialne i prelekcje: *Wiosna tuż tuż*, *Wiosna – kolorowe obrazy*, *motyle*, *zwierzaki*, *Pokaz mody przyrody*, *Przyrodnicza zgaduj zgadula*, wystawki, m.in.: *Dzień ziemi*, *Dzień niezapominajki*, *Europejski Dzień Parków Narodowych*, *Wakacje z przewodnikiem*, *Jesień*, *Zwierzę nie jest rzeczą*.

Rozbudzaniu potrzeb czytelniczych wśród osób dorosłych służyły:

- *Zamojskie Biesiady Literackie* (8) poświęcone spotkaniom z autorami książek oraz promowaniu ich twórczości wśród czytelników biblioteki. W 2016 roku w ZBL uczestniczyli: Ewa Winnicka (28 stycznia), autorka reportaży oraz książek reportażowych (m.in. *Londyńcy*, *Angole*), dziennikarka „Polityki”; Marek Sztoczel (25 lutego), autor publikacji *Piłkarska Zamojszczyzna*; Sławomir Koper (10 marca) i Barbara Rybałtowska (16 czerwca), autorzy poczytnych książek biograficznych; Grzegorz Filip (21 kwietnia); Tomasz Białkowski (15 września) – prozaik, autor powieści (m.in. *Rausz*), opowiadań i sztuk teatralnych; Krzysztof Czarnota (24 listopada); Filip Springer (14 grudnia), autor książek o architekturze i przestrzeni, który prezentował swoją najnowszą książkę *Miasto Archipelag*.

- *Rozmowy o książkach* (8) – spotkania biblioteczne prowadzone przez FB nr 6.

- Spotkania *Dyskusyjnego Klubu Książki* (9), których tematem były książki Ewy Winnickiej, Ziemowita Szczerka, Geerta Maka, Patti Smith, Karela Čapka oraz poezje: Wisławy Szymborskiej, Juliana Tuwima, Konstantego I. Gałczyńskiego, ks. Jana Twardowskiego, Rafała Wojaczka. Jedno ze spotkań (31 sierpnia) miało plenerowy charakter i było poświęcone literaturze dramatycznej, tradycjom teatru w Zamościu i historii *Zamojskiego Lata Teatralnego*, a podczas innego klubowicze wzięli udział w seminarium nt. *Zdrowego stylu życia w miejscu pracy*. W DKK, na spotkaniu autorskim, gościł Jerzy Kisielewski (21 listopada), dziennikarz radiowy i telewizyjny, tłumacz, syn Stefana Kisielewskiego. Rozmowa z autorem dedykowana była prezentacji książki *Pierwsza woda po Kisielu*, a w spotkaniu udział wzięli nie tylko uczestnicy spotkań klubowych, ale także inni użytkownicy biblioteki.

- Konkurs literacki *Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza* oraz konkurs na *Logotyp Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej*, w którym nagrodę otrzymała Aneta Malka za projekt, który został logotypem BCKZ.

Popularyzacji czytelniczych zainteresowań biblioteką służyła także **działalność wystawiennicza**. Poza ekspozycjami o tematyce regionalnej oraz nakierowanymi na promocję czytelnictwa wśród osób z niepełnosprawnością, w okresie sprawozdawczym zorganizowano m.in.:

- *Rozbłyśki* (4 luty – 4 marca), wystawa obrazów Danuty Agnieszki Kurczewicz.
- *Cervantes i Szekspir – ikony literatury światowej* (21 marca – 24 kwietnia) – wystawa rocznicowa z okazji 400 rocznicy śmierci M. de Cervantesa i W. Szekspira.
- *Myśli nieuczesane słowem i obrazem* (7-31 maja), wystawa prezentująca twórczość wybitnych polskich satyryków: Stanisława Jerzego Leca, Stefana Wiecheckiego (Wiecha), Eryka Lipińskiego, Szczepana Sadurskiego.

- *Projekty logotypów Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej* (9-31 maja), wystawa prac uczniów Liceum Plastycznego w Zamościu prezentująca 11 projektów znaku graficznego dla BCKZ.

- *Kaplice na źródłach – świadectwa kultury chrześcijańskiej w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* (6 czerwca – 6 lipca), ekspozycja przygotowana z okazji obchodów 1050 rocznicy Chrztu Polski, prezentująca 20 obiektów (kaplic na źródłach) na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej.

- *Absolwenci „Plastyka” i przyjaciele* (21 lipca – 21 sierpnia) wystawa malarstwa, grafiki, rzeźb 12 artystów wywodzących się ze środowiska absolwentów Liceum Plastycznego w Zamościu. Ogółem prezentowano 25 obiektów. Komisarzem wystawy był Dariusz Piekut. Wernisaż odbył się 21 lipca.

- *Kolekcje w zbiorach Książnicy Zamojskiej* (15 września – 31 października) ekspozycja prezentowała 177 obiektów pochodzących z kolekcji znajdujących się w zasobach Książnicy Zamojskiej: Michała Bojarczuka, Wojciecha Białasiewicza, *Wiklinowy zakątek*, tzw. „S” oraz Księgozbiór klemensowski rodziny Zamojskich (depozyt). Wystawa towarzyszyła głównym obchodom jubileuszowym biblioteki.

- *Sienkiewiczowskie historie – wystawa rysunków Krzysztofa Kiszki oraz dzieł literackich pisarza* (15 grudnia – 31 stycznia 2017 r.) przygotowana w oparciu o zbiory własne biblioteki (książki H. Sienkiewicza oraz publikacje o nim), a także rysunki sienkiewiczowskich bohaterów wykonane przez K. Kiszkę. Ekspozycja prezentowała ogółem 122 obiekty (25 rysunków i 97 publikacji). Wernisaż wystawy odbył się 15 grudnia.

- Wystawki rocznicowe i tematyczne oraz nowości wydawniczych.

Edukacyjno-popularyzatorski charakter miało, organizowane po raz kolejny we współpracy z Urzędem Statystycznym w Lublinie, seminarium *Droga książki do biblioteki* (9 listopada). Program seminarium obejmował następujące wystąpienia:

- *Rynek wydawniczy* – Dorota Kostrubiec, Urząd Statystyczny w Lublinie, Oddział w Zamościu,

- *Polityka gromadzenia zbiorów w bibliotekach publicznych województwa lubelskiego* – Paweł Kordybacha i Małgorzata Pieczykolan, WBP w Lublinie,

- *Kształtowanie zasobów w bibliotekach powiatu zamojskiego w ostatnim dziesięcioleciu* – Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska,
- *Nabytki Książnicy Zamojskiej w latach 2006-2015* – Danuta R. Kawalko, Książnica Zamojska.

W 2016 r. Książnica Zamojska świętowała jubileusz 95-lecia biblioteki. Główne uroczystości odbyły się 26 października i połączone zostały z seminarium poświęconym problemom współczesnego czytelnictwa. Program seminarium objął następujące wystąpienia:

- *Problemy współczesnego czytelnictwa* – dr Roman Chymkowski, Uniwersytet Warszawski i Biblioteka Narodowa,
- *Dyskusyjne Kluby Książki a czytelnictwo* – Joanna Chapska, WBP w Lublinie,
- *Niedobór i nadmiar. Czytelnictwo a rynek wydawniczy z perspektywy recenzenta* – Jarosław Czechowicz, niezależny recenzent,
- prezentacja wydawnictw jubileuszowych *Księgozbiory rodziny Zamojskich* oraz *Bibliografia Biblioteki Publicznej w Zamościu* – Danuta R. Kawalko.

Seminarium poprzedzone zostało wystąpieniem dyrektora biblioteki, w którym przedstawiono m.in. krótką historię i dzień dzisiejszy instytucji oraz wystąpieniami okolicznościowymi przybyłych gości. Wśród nich obecni byli: parlamentarzyści: Genowefa Tokarska, Kornelia Wróblewska i Sławomir Zawiślak, prezydent Zamościa Andrzej Wnuk, przewodniczący Jan W. Matwiejczuk i radni Rady Miasta Zamość, przedstawiciele Marszałka Województwa Lubelskiego i Starostwa Powiatowego w Zamościu, Tadeusz Sławecki – dyrektor WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie, przedstawiciele organizacji społecznych, w tym SBP Okręgu w Lublinie, bibliotekarze reprezentujący biblioteki publiczne województwa lubelskiego, przedstawiciele instytucji współpracujących z zamojską biblioteką, regionaliści, czytelnicy i sympatycy biblioteki.

Książnica Zamojska aktywnie włączyła się w akcje i projekty czytelnicze o charakterze ogólnopolskim, stąd zamojską edycję miały m.in. następujące przedsięwzięcia:

- *Narodowe Czytanie*; wydarzenie (3.09 na Rynku Wielkim w Zamościu) odbyło się po raz piąty. Czytaliśmy *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza, lekturę wybraną w drodze internetowego głosowania, do udziału w którym zaproszeni zostali również czytelnicy Książnicy Zamojskiej. Współorganizatorem zamojskiej edycji *Narodowego Czytania* było Lubelskie Kuratorium Oświaty – Oddział Zamiejscowy w Zamościu oraz Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli – Oddział w Zamościu. W *Czytaniu* uczestniczyli, m.in. poseł na sejm RP Sławomir Zawiślak, władze Miasta (prezydent Andrzej Wnuk oraz zastępcy prezydenta Magdalena Dołgan i Andrzej Zastąpiło), dyrektorzy, młodzież i nauczyciele zamojskich szkół oraz ośrodków edukacyjno-wychowawczych, słuchacze Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, duchowni, czytelnicy biblio-

teki, a także przedstawiciele organizatorów tego wydarzenia w Zamościu. Pożyczona została także pamiątkowa pieczęć z Kancelarii Prezydenta RP, którą stemplowano przyniesione przez uczestników akcji egzemplarze sienkiewiczowskiej powieści. Wizualną oprawę wydarzenia przygotowała społeczność Szkoły Podstawowej nr 2 w Zamościu (scenka *Uczta u Nerona*) oraz młodzież licealna (I LO im. J. Zamoyskiego w Zamościu, II LO im. M. Konopnickiej w Zamościu, III LO im. C. K. Norwida w Zamościu), która wcieliła się w rolę rzymskich wojowników. W wydarzeniu, które trwało 6 godzin udział wzięło ok. 140 osób, w tym 66 samych czytających powieść.

- *Czytam Herberta w podróży* – jednodniowa kampania czytelnicza popularyzująca twórczość Z. Herberta (6 kwietnia).

- *Tydzień Bibliotek* (XIII edycja) ph. *Biblioteka inspiruje* (8-15 maja 2016 r.).

- *II Noc Bibliotek – Wolno czytać* (4 czerwca).

- *XV Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – Czytanie uskrzydla* (29 maja – 5 czerwca 2016 r.).

- *XIII Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek – Uwolnij książkę, dziel się z innymi radością czytania* (16 czerwca 2016 r.).

Biblioteka włączyła się również w miejskie przedsięwzięcia o charakterze kulturalno-integracyjnym, tj. w *Jarmark Hetmański* poprzez organizację kiermaszu książek i *Wędrujące estrady* z ofertą konkursów, quizów i zabaw edukacyjnych popularyzujących czytanie. W 2016 r. zorganizowano ogółem 1 057 form pracy edukacyjno-kulturalnej, w których udział wzięło 25 667 uczestników.

Działalność wydawnicza i publicystyczna

W celu dokumentowania działalności bibliotecznej oraz szczególnie ważnych wydarzeń, w których biblioteka aktywnie uczestniczy prowadzono działalność wydawniczą i publicystyczną. W roku sprawozdawczym większość wydanych publikacji związana była z jubileuszem 95-lecia biblioteki. Były to:

- *Bibliografia biblioteki publicznej w Zamościu do 2015 roku*, nakład 300 egz.

- *Księgozbiory rodziny Zamoyskich*. Materiały z sesji naukowej – Zamość 16 października 2015, nakład 300 egz.

- wydawnictwa okolicznościowe, tj. *Mój znaczek* – 36 szt., stempel okolicznościowy z logotypem Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej, informator *95 lat BP w Zamościu* – 3 000 egz., zakładki – 2 000 szt.

- 2 kolejne numery *Bibliotekarza Zamojskiego* 2015/2 (42) i 2016/1 (43) w nakładzie po 50 egz.,

- *Piękno przyrody Roztocza* – wydawnictwo pokonkursowe, nakł. 200 egz. oraz zakładka promująca zadanie – 500 szt.,

- materiały promujące program *Wkręcenie w czytanie* (plakaty – 12 szt., zakładki – 1 200 szt., gadzety, *Kalendarz na 2017 r.* – nakład 230 szt.),

- materiały reklamowe oraz druki ulotne: zaproszenia, plakaty, listy gratulacyjne, materiały wykorzystywane przy organizacji działalności edukacyjno-kulturalnej i urządzaniu ekspozycji.

Działalność na rzecz rozwoju czytelnictwa i bibliotek w powiecie zamojskim

Książnica Zamojska w okresie sprawozdawczym wypełniała zadania biblioteki powiatowej. Obejmowały one obsługę czytelnictwa i informacyjno-bibliograficzną mieszkańców powiatu zamojskiego ze szczególnym uwzględnieniem ich potrzeb dotyczących informacji regionalnej. Osoby spoza Zamościa stanowiły 26,1% (3 400) wszystkich czytelników zarejestrowanych w całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej.

Poza obsługą biblioteczną, zadaniem powiatowym jest sprawowanie nadzoru merytorycznego nad realizacją przez biblioteki gminne powiatu zadań dotyczących współdziałania bibliotek w ramach ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz działalność instrukcyjno-metodyczną i szkoleniową. Objęto nią 32 publiczne placówki biblioteczne w powiecie zamojskim (12 bibliotek gminnych, 3 biblioteki miejsko-gminne oraz 17 filii bibliotecznych). Pomoc instrukcyjno-metodyczną realizowaną była przez 1 osobę (instruktor ds. sieci terenowej) w pełnym wymiarze czasu pracy. Działalność ta objęła m.in. porady i konsultacje (udzielane telefonicznie, bezpośrednio w Dziale Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa oraz drogą mailową), wyjazdy instruktora do podległych bibliotek oraz do innych instytucji i bibliotek w Polsce.

W ramach działalności kształceniowej przygotowano 4 szkolenia:

- *Katalogowanie zbiorów specjalnych oraz prowadzenie skontrum w programie MAK+*,
- *Kontrola zarządcza w instytucjach kultury*,
- *Biblioteka przyjazna młodym*,
- *Promocja biblioteki w mediach*,
- *Korzystanie z zasobów Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej – instruktaż.*

Komputeryzacja bibliotek i automatyzacja procesów bibliotecznych

Zasoby komputerowe bibliotek Książnicy Zamojskiej w okresie sprawozdawczym przedstawiały się w sposób następujący:

- 100 stacjonarnych zestawów komputerowych,
- 3 komputery – serwery,
- 9 komputerów przenośnych,
- sprzęt peryferyjny (13 urządzeń wielofunkcyjnych, 3 skanery, 1 drukarka wielkoformatowa, 2 drukarki kodów kreskowych, 18 drukarek biurowych, 21 czytników kodów kreskowych).

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wyposażenie w komputery zmniejszyło się o 24 zestawy i 2 drukarki. W wyniku przeglądu uby-

kowano sprzęt przestarzały, o dużej awaryjności (24 zestawy komputerowe, 2 drukarki igłowe, drukarkę laserową kolorową, 2 laminatory, 3 routery i 6 słuchawek nausznych). Zakupiono natomiast 1 nową drukarkę biurową (laser czarnodrukowy), dysk zewnętrzny ze złączem USB, a w celu poprawy działania wewnętrznej sieci komputerowej 3 urządzenia (switche) łączące poszczególne jej segmenty.

Na wyposażeniu Pracowni Digitalizacji znajduje się następujący sprzęt, który biblioteka użytkuje na podstawie umowy użyczenia, zawartej z Miastem Zamość (w ramach projektu LBW):

- 2 skanery o formatach A1 i A2,
- konwerter do zapisu obrazów na filmach 16 i 35 mm,
- wywoływarka mikrofilmów 35 mm,
- 7 zestawów komputerowych.

Sieć bibliotek Książnicy Zamojskiej pracuje w systemie bibliotecznym PATRON (obecna wersja 4.3). W dalszym ciągu, we wszystkich placówkach, czynnościami bibliotecznymi, które nie są zautomatyzowane jest udostępnianie prezencyjne, czyli obsługa czytelnicza na miejscu – w czytelniach i kąciakach czytelniczych. Komputeryzacja tych czynności wymaga zakupu dodatkowych licencji oprogramowania bibliotecznego.

Książnica Zamojska korzysta także z innych programów komputerowych: edytorów tekstu (*Microsoft Office 2003, 2007 i 2013*), programu *Corel DRAW 11, Corel DRAW Graphice Ste X7, Microsoft Front Page*, programu do obsługi czytelnii internetowych *Cafe Suite*, programu *PLATNIK* do rozliczeń ZUS oraz *RAKS SQL* do obsługi księgowej i kadrowo-płacowej, a także z programu antywirusowego *ESET NOD 32*, którego kolejne licencje zakupiono na okres najbliższych 2 lat. Biblioteka pracuje również z oprogramowaniem wykorzystywanym do tworzenia biblioteczných zasobów cyfrowych, tj. *DjVu Editor Ekspres 7,0 Professional, Adobe Photoshop CS6, Scan Tailor, BC – pakiet DInGO*.

Mimo pewnego postępu w informatyzacji biblioteki, nie brakuje również problemów w tej dziedzinie. Najpoważniejszym jest szybkie starzenie się sprzętu i w związku z tym częsta jego awaryjność. Problemy z brakiem dostatecznej ilości komputerów zgłaszają filie biblioteczne, brakuje również drukarek, w tym do działalności edytorsko-wydawniczej. Częstym problemem są też przerwy w dostawie Internetu, co powoduje wadliwe działanie systemu bibliotecznego w bibliotekach filialnych.

Kadra i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

Na koniec 2016 r. w Bibliotekach Książnicy Zamojskiej zatrudnione pozostawały łącznie z dyrektorem 52 osoby (o 2 osoby więcej niż na koniec roku ubiegłego). Jedna osoba pracowała w niepełnym wymiarze czasu pracy, stąd w przeliczeniu na etaty zatrudnienie wyniosło 51 i 1/2. Wśród kadry 39 osób stanowili pracownicy działalności podstawowej (38 i 1/2 etatu), z czego 11 osób (10,5 etatu)

to obsada filii bibliotecznych. 13 osób (13 etatów) zatrudnionych jest w administracji i obsłudze. Zatrudnienie wśród kadry działalności podstawowej w stosunku do 2015 roku wzrosło o 1 osobę (1/2 etatu) w wyniku przedłużenia stażu (wymóg obligatoryjny umowy z Powiatowym Urzędem Pracy) oraz zmniejszenia do 1/2 etatu osobie dotychczas zatrudnionej na pełny etat (na prośbę pracownika). Wzrosło natomiast zatrudnienie o 1 osobę (1 etat na umowie zastępstwa) w obsłudze, z powodu długotrwałej absencji chorobowej jednego z pracowników.

Na stanowiskach działalności podstawowej wykształcenie bibliotekarskie posiada 36 osób, w tym wyższe bibliotekarskie 20 osób. 16 osób posiada przygotowanie zawodowe bibliotekarskie na poziomie studium i średnim, w tym 2 osoby mają dodatkowo wykształcenie wyższe inne. Wyższe inne posiadają również kolejne 2 osoby oraz 1 – średnie niebibliotekarskie.

W bibliotece w okresie sprawozdawczym 1 osoba (studentka studiów podyplomowych Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa) odbywała praktykę zawodową (45 godz.).

Pracownicy biblioteki korzystali z różnych form doskonalenia zawodowego, tj. seminariów, konferencji, warsztatów i wykładów oraz spotkań tematycznych. Zarówno kadra merytoryczna, jak też zatrudnieni w administracji i obsłudze uczestniczyli w warsztatach *Elementy treningu komunikacji interpersonalnej* (44 osoby) oraz *Obsługa trudnego klienta* (43 osoby), zorganizowanych przez Książnicę Zamojską, a także w 46 innych formach szkoleń wewnętrznych (seminaria, wykłady, spotkania tematyczne i literackie). Ponadto zarejestrowano udział 24 pracowników w 42 formach doskonalenia zawodowego organizowanych przez instytucje i podmioty zewnętrzne. Ogółem wszyscy pracownicy na doskonalenie zawodowe w ciągu całego roku przeznaczyli 1 061,5 godzin.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych

W roku sprawozdawczym pozyskane zostały dodatkowe środki finansowe na następujące zadania biblioteczne:

- *Zakup zbiorów do Książnicy Zamojskiej* – dotacja Urzędu Miasta Zamość – 20 000 zł,
- *Pokrycie kosztów utrzymania Lubelskiej Biblioteki Wirtualnej* w okresie trwałości oraz pokrycie kosztów funkcjonowania biblioteki cyfrowej w zakresie dostępu do Internetu – dotacja Urzędu Miasta Zamość – 41 700,00 zł (wykonanie 37 254 zł),
- *Wkręcenie w czytanie* (Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) dotacja Urzędu Miasta Zamość – 34 000 zł,
- *Realizacja zadań biblioteki powiatowej dla Powiatu Zamojskiego* – 64 000 zł,
- *Remont Filii Bibliotecznej nr 1, 3 i 6* – dotacja celowa Miasta Zamość (ze środków inwestycyjnych) w wysokości 50 000 zł (wykonanie 49 995,21 zł),
- *Piękno przyrody Roztocza* – dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na organizację XVI edycji konkursu

ekologicznego oraz zakup literatury dla Centrum Informacji Ekologicznej w wysokości 3 500 zł,

- *Organizacja jubileuszu 95-lecia Biblioteki* – dotacja Urzędu Miasta Zamość – 12 000 zł,

- *Zakup nowości wydawniczych* – dotacja celowa z Biblioteki Narodowej – 56 812 zł,

- *Czytam i rysuje z energią* – pozyskana kwota dofinansowania z PGE Dystrybucja S.A. – 3 660 zł.

Ponadto pozyskano:

- 500 zł od Spółdzielni Mieszkaniowej im. Jana Zamoyskiego na działalność edukacyjno-kulturalną FB nr 1 w okresie wakacji,

- 200 zł od Zarządu Osiedla Orzeszkowej i Reymonta na realizację zajęć wakacyjnych w FB nr 2,

- 100 zł od osoby prywatnej na organizację *Rozmów o książkach* w FB nr 6.

W 2016 roku biblioteka poczyniła starania o zdobycie pozabudżetowych środków finansowych na realizację zadań zaplanowanych na 2017 rok. Są nimi następujące projekty:

- *Czytajmy gdzie się da*, wartość całego zadania wynosi 39 362,90 zł, wnioskowana kwota z MKiDN 23 480,00 zł,

- *Zamość – akademicki ośrodek nauki i kultury*, wartość całego zadania wynosi 22 463,00 zł, wnioskowana kwota z MKiDN 10 040,00 zł,

- *Modernizacja i nowoczesność biblioteki ważnym elementem wzrostu czytelnictwa* wartość całego zadania wynosi 346 827,00 zł, wnioskowana kwota z MKiDN 277 461,00 zł,

- *Dziki zwierzęta Roztocza* – realizacja konkursu ekologicznego i zakup literatury, wartość całego zadania wynosi 8 114 zł, wnioskowana kwota z WFOSiGW w Lublinie 4 000 zł.

Książnica Zamojska uczestniczyła również w pracach nad projektem *Rewitalizacja historycznego obiektu Akademii Zamojskiej w Zamościu*, w części zadania dotyczącej utworzenia Mediateki.

Współpraca ze środowiskiem, promocja biblioteki

Ciągły i systematyczny charakter ma współpraca z Miastem Zamość – organizatorem instytucji i Wydziałem Kultury i Sportu Urzędu Miasta Zamość. Wynikające z nadzoru merytorycznego ma współdziałanie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Dotyczyło ono przede wszystkim funkcjonowania sieci bibliotek stopnia podstawowego w powiecie zamojskim oraz organizacji seminariów, jakie miały miejsce w 2016 r.

Kontynuowana była współpraca ze szkołami różnych typów, przedszkolami i innymi placówkami edukacyjno-opiekuńczo-wychowawczych z miasta, powiatu zamojskiego, a także powiatów ościennych. Współpraca obejmowała, m.in. organizowane akcje głośnego czytania, spotkania w bibliotece, konkurs ekologiczny,

zajęcia w czasie ferii zimowych i wakacji letnich, wycieczki do biblioteki, lekcje biblioteczne, spotkania autorskie.

Bibliotecznej edukacji ekologicznej służyła także współpraca z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych – Ośrodkiem Zamiejscowym w Zamościu, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz redakcją czasopisma *Myśliwiec Kresowy*.

Organizacja przedsięwzięć o większym charakterze (*Narodowe Czytanie*, seminaria) wymagała współpracy z Lubelskim Kuratorium Oświaty – Oddział Zamiejscowy w Zamościu, Lubelskim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli – Oddział w Zamościu, Urzędem Statystycznym w Lublinie oraz jego Oddziałem w Zamościu.

Promowaniu czytelnictwa wśród osób specjalnej troski służyło współdziałanie biblioteki z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością (Polski Związek Niewidomych O. w Zamościu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zamościu, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy i Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny „Krok za Krokiem” w Zamościu, Domy Opieki Społecznej w Zamościu, Krasnobrodzie i Nieliszu, szkoły z oddziałami integracyjnymi, warsztaty terapii zajęciowej, Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Terenowe w Zamościu, Studium Medyczne TBE Edukacja w Zamościu). Kontynuowano również współpracę z Zakładem Karnym i Oddziałem Zewnętrznym Zakładu Karnego w Zamościu. Rozwijaniu czytelnictwa wśród seniorów służyła współpraca z Klubem Seniora na Osiedlu Planty w Zamościu oraz ze Stowarzyszeniem *Zamojski Uniwersytet Trzeciego Wieku*. W okresie sprawozdawczym nawiązano współpracę z Dziennym Domem Senior-Wigor przy Ośrodku Sportu i Rekreacji w Zamościu oraz z Klubem Aktywnego Seniora „Magiczny Ogród”.

Książnica Zamojska współpracowała również z zamojskimi spółdzielniami mieszkaniowymi, zarządami osiedli, a także – w zakresie kształtowania zasobów regionalnych i popularyzacji wiedzy o regionie – z organizacjami społecznymi i osobami prywatnymi, głównie regionalistami.

Stale kontakty utrzymywano z lokalnymi mediami. Przekazywanie pisemnych informacji, zapowiedzi i wywiady ustne oraz zapraszanie przedstawicieli prasy, radia, telewizji i twórców informacyjnych portali internetowych do udziału w organizowanych przedsięwzięciach służy reklamie działalności bibliotecznej oraz informowaniu czytelników i użytkowników o wszystkich działaniach bibliotecznych.

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Tabela nr 1

Wyniki czytelnicze osiągnięte przez placówki biblioteczne Książnicy Zamojskiej (31.12.2016 r.)

Biblioteka	liczba czytelników		liczba wypożyczeń na zewnątrz wszystkich zbiorów		liczba wypożyczeń na miejscu wszystkich zbiorów	
	stan w dniu 31.12.2016	w porównaniu z 31.12.2015	(książki, czasopisma, zbiory specjalne) stan w dniu 31.12.2016	w porównaniu z 31.12.2015	(książki, czasopisma, zbiory specjalne) stan w dniu 31.12.2016	w porównaniu z 31.12.2015
Biblioteka Główna	7 550	-726	140 255	-9 893	28 635	-4 108
Filia nr 1	889	+34	21 697	+435	601	+251
Filia nr 2	602	-25	16 819	-410	163	+70
Filia nr 3	922	-59	17 468	-3 010	69	-41
Filia nr 4	957	-24	24 978	+241	681	+235
Filia nr 5	1 150	-10	22 944	+2 760	1 183	-866
Filia nr 6	937	-88	19 252	-1 951	608	-204
razem	13 007	-898 (-6,5%)	263 413	-11 828	31 940	-4 663

Tabela nr 2

Struktura udostępnionych zbiorów w bibliotekach Książnicy Zamojskiej (31.12.2016 r.)

rodzaj zbiorów	Książnica Zamojska Biblioteka Główna + filie)		wypożyczenia na zewnątrz		wypożyczenia na miejscu		wypożyczenia ogółem	
	w 2016 r.	w porównaniu z 2015	w 2016 r.	w porównaniu z 2015	w 2016 r.	w porównaniu z 2015	w 2016 r.	w porównaniu z 2015
Książki	253 025	-10 149	10 890	+674	263 915	-9 475		
Czasopisma oprawne	0	0	2 263	-1 902	2 263	-1 902		
Czasopisma nieo- prawne	488	-9	17 601	-3 152	18 089	-3 161		
Zbiory specjalne	9 900	-1 670	1 186	-283	11 086	-1 953		
razem	263 413	-11 828	31 940	-4 663	295 353	-16 491		

Tabela nr 3

Struktura wiekowa czytelników bibliotek Książnicy Zamojskiej (31.12.2016 r.)

Grupa	1	2	3	4	5	6	7	8	(+-)							
	do 5 lat	(+-) do 2015 6-12 lat	(+-) do 2015 13-15 lat	(+-) do 2015 16-19 lat	(+-) do 2015 20-24 lata	(+-) do 2015 25-44 lata	(+-) do 2015 45-60 lat	(+-) do 2015 powy- żej 60 lat	(+-) do 2015							
Biblioteka Główna	58	-11	296	-47	661	-98	854	-298	2 776	-217	1 452	-102	872	+46		
Filia nr 1	1	-	84	+7	52	+5	65	-	49	-12	272	+8	181	-2	185	+28
Filia nr 2	3	-	60	-4	29	-5	51	-6	30	-2	162	-31	142	-2	125	+25
Filia nr 3	2	-8	136	-24	90	-1	88	-18	77	-13	254	-9	165	+12	110	+2
Filia nr 4	1	-	75	-11	51	+2	67	-14	58	-15	293	-6	213	-2	199	+22
Filia nr 5	11	+1	38	+7	27	+10	41	-3	65	-11	374	-33	438	+12	156	+7
Filia nr 6	5	+1	146	-10	82	-19	90	-29	67	-3	250	-19	191	-14	106	+5
razem	81	-17	1 120	-34	627	-55	1 063	-168	1 200	-354	4 381	-307	2 782	-98	1 753	+135

Tabela nr 4

Struktura zawodowa czytelników bibliotek Książnicy Zamojskiej (31.12.2016 r.)

Grupa	D	(+-) do 2015	M	(+-) do 2015	S	(+-) do 2015	U	(+-) do 2015	P	(+-) do 2015	R	(+-) do 2015	I	(+-) do 2015	Nz	(+-) do 2015	E	(+-) do 2015
	Dzieci		Młodzież ucząca się		Studentenci		Pracownicy umysłowi		Robotnicy		Rolnicy		Inni zatrudnieni		Niezatrudnieni		Emeryci	
Biblioteka	169	7	1 670	-221	958	-290	1 993	-83	348	6	111	-4	555	-35	934	-87	812	-19
Biblioteka Główna	7	5	214	7	36	-11	203	12	78	3	10	-4	27	4	128	2	186	16
FB nr 1	9	2	153	-15	24	-6	163	-20	31	6	4	-2	29	2	87	-3	102	11
FB nr 2	8	-3	343	-44	50	-16	220	21	38	6	5	-4	51	-1	93	-17	114	-1
FB nr 3	8	2	218	-29	46	-9	241	17	76	-2	7	1	41	9	118	-24	202	11
FB nr 4	17	4	118	10	81	-6	518	-10	60	1	27	4	60	-1	102	-4	167	-8
FB nr 5	12	0	348	-63	49	-5	238	3	19	-6	12	0	43	2	132	-24	84	5
FB nr 6	230	17	3 064	-355	1 244	-343	3 576	-60	650	14	176	-9	806	-20	1 594	-157	1 667	15

Działalność bibliotek publicznych powiatu zamojskiego w 2016 r.

Sieć biblioteczna i baza lokalowa, budżet

Na terenie powiatu zamojskiego działały w minionym roku 32 placówki biblioteczne (3 biblioteki miejsko-gminne, 12 bibliotek gminnych, 17 filii bibliotecznych), a także 12 punktów bibliotecznych (w I półroczu). W drugiej połowie roku zlikwidowany został punkt zlokalizowany w Szkole Podstawowej w Łabuńkach I (gm. Łabunie).

Na terenie powiatu, mimo prób, w 2016 roku nie doszło do nowych połączeń bibliotek z innymi instytucjami. Działania takie podejmowano dwukrotnie wobec Gminnej Biblioteki Publicznej i nowo utworzonego Gminnego Centrum Kultury w Radecznicy. Najpierw nieformalnie, a potem z zachowaniem ustawowych procedur. Do połączenia nie doszło, gdyż zgody nie wyraził Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, opierając się na negatywnej opinii Krajowej Rady Bibliotecznej. Również Urząd Gminy w Sułowie wystąpił z zamiarem utworzenia połączonej instytucji kultury, lecz w wyniku rozmów z przedstawicielami Książnicy Zamojskiej i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie odstąpiono od tego zamiaru. Obecnie w strukturach innych instytucji działają 3 biblioteki stopnia podstawowego (Komarów-Osada, Sitno i Zwierzyniec) połączone z ośrodkami kultury, razem z filiami jest to 6 placówek bibliotecznych. Biblioteka Publiczna w Komarowie-Osadzie równocześnie połączona jest z biblioteką gimnazjalną na podstawie *Porozumienia* zawartego pomiędzy Samorządowym Ośrodkiem Kultury w Komarowie-Osadzie a Publicznym Gimnazjum w Komarowie-Osadzie. Również Filia w Zubowicach (gm. Komarów-Osada) zlokalizowana w Zespole Szkół w Zubowicach połączona jest z biblioteką szkolną.

W zakresie infrastruktury bibliotek wielu zmian nie było. Jedyne gmina Skierbieszów wykonała zadanie *Przebudowa budynku administracyjnego oraz zmiana sposobu jego użytkowania na budynek biblioteki publicznej* zrealizowane ze środków Gminy Skierbieszów w okresie IV-VIII 2016 r. Koszt brutto 157 386,14 zł (roboty budowlane). Bibliotekę wyposażono w nowy sprzęt biblioteczny. Uroczyste otwarcie nowego lokalu nastąpiło 18.11.2016 r.

Na terenie powiatu zamojskiego planowana była adaptacja budynku na potrzeby Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Szczebrzeszynie. W 2016 r. nie udało się pozyskać dotacji na realizację projektu z środków MKiDN *Infrastruktura bibliotek*. Zadanie będzie jednak realizowane z funduszy samorządowych w 2017 r.

Biblioteki pow. zamojskiego w dalszym ciągu zabiegają o unowocześnienie wyposażenia komputerowego. W 2016 roku dwie biblioteki aplikowały do ogólnopolskiego programu *Kraszewski. Komputery dla bibliotek*. Dotację w wysokości 29 896 zł udało się zdobyć bibliotece gminy Komarów-Osada. Dzięki temu zakupiono nowy sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, sprzęt peryferyjny

oraz uzupełniono i udostępniono online elektroniczny katalog biblioteczny. Ponadto biblioteka uczestniczyła w projekcie edukacyjnym *Po drogach i bezdrożach* realizowanym za fundusze pozyskane z programu *Równać Szanse*.

Ze środków Gminnego Funduszu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz powiększyła swój księgozbiór. Na 2017 r. biblioteki złożyły kolejne wnioski o dofinansowanie działalności. Wśród nich m.in. *Moje dziedzictwo* do programu *Równać Szanse* (SOK Komarów-Osada), *Powrót do korzeni* – do programu *Kultura dostępna* (GBP Sułów), 2 projekty do Instytutu Książki (finansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego) oba po 50 tys. zł: *Żeromski z tabletem – festiwal kreatywnego czytelnictwa* oraz *Z flisakami z biegiem Wisły* (BPG Zamość z s. w Mokrem) oraz *Tablety w twojej bibliotece* – do Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Ogółem – budżety bibliotek powiatu zamojskiego w 2016 r. wynosiły 2 928 437 zł i wzrosły o 247 285 zł w stosunku do 2015 r.

Dotacja organizatorów w powiecie wynosiła 2 710 997 zł (tj. +171 522 zł). Spadek dotacji organizatorów odnotowano w gminach Radecznicza (-34 501 zł), Nielisz (-4 163 zł), Zwierzyniec (-1 289 zł). Największy wzrost dotacji organizatorów nastąpił w gminach Zamość (+41 604 zł), Krasnobród (+39 630), Sitno (+31 100 zł), Sułów (+26 034), Komarów (+20 900 zł) i Skierbieszów (+20 897 zł).

Wzrosła kwota dotacji organizatora na zakup książek w bibliotekach powiatu o 11 669 zł. Największy wzrost odnotowano w gminach: Zamość (+8 632 zł), Krasnobród (+4 242 zł), Sitno (+2 726 zł) i Miączyn (+2 689 zł), a spadek w gminach: Szczepieszyn (-5 708 zł), Sułów (-2 926 zł) i Stary Zamość (-1 573 zł). W bibliotekach wiejskich więcej wydano na automatyzację o 584 zł i na płace – o 74 512 zł. Wydatków na remonty prawie nie było, jedynie w Radeczniczy na ten cel wydano 150 zł. O 3 236 zł wzrosły środki pozyskane z MKiDN na zakup nowości do zbiorów. Wzrosła wysokość środków wypracowanych przez biblioteki (+2 889 zł) oraz kwota środków pozyskanych z darów (+27 141 zł), głównie w bibliotece gm. Zamość, która wyposażona została w nowe stoły i nagłośnienie. Ze środków europejskich w ub. roku nie korzystała żadna biblioteka pow. zamojskiego.

Zbiory

Na koniec 2016 roku księgozbiory bibliotek publicznych liczyły 284 367 książek i czasopism oprawnych. Przybyło w ciągu roku 11 654 wol., w tym z zakupu 10 904 wol. Wskaźnik zakupu księgozbioru wyniósł w powiecie ziemskim 10,1 wol. na 100 mieszkańców (10,5 w 2015 r.). Ze zbiorów bibliotecznych w ciągu roku ubyło 5 937 książek, w tym 5 227 w wyniku selekcji. Zasoby bibliotek w powiecie zamojskim zwiększyły się o 5 717 wol. Wskaźnik zasobności księgozbioru zwiększył się z 256,2 do 263,2 wol. na 100 mieszkańców. Biblioteki powiatu ziemskiego w 2016 r. prenumerowały 122 czasopisma, tj. o 5 mniej w stosunku do 2015 r. Stan zbiorów specjalnych w 2016 r. w bibliotekach powiatu

zamojskiego wynosił 1 004 jednostki (w tym 77 audiobooków). W porównaniu do 2015 r. stanowi to wzrost o 297 jednostek.

Czytelnictwo

W 2016 roku w bibliotekach publicznych pow. zamojskiego zarejestrowano 12 984 czytelników (o 347 czytelników mniej niż rok wcześniej). Wskaźnik zasięgu czytelnictwa wyniósł w powiecie ziemskim 12,0 czytelników na 100 mieszkańców (w 2015 r. 12,3).

Największy spadek liczby czytelników nastąpił w gminach: Radecznicza -186 (15,6%), Komarów-Osada -72 (14,7%), Sitno -58 (11,0%), Zamość -205 (8,6%) i Skierbieszów -55 (8,5%). Największy wzrost liczby czytelników nastąpił w gminach: Łabunie +135 (11,4%), Stary Zamość +125 (15,7%), Szczepieszyn +90 (7,1%). Wpływ na spadki wyników czytelniczych w bibliotekach miały różne czynniki. Nadal odnotowywane są spadki wyników czytelniczych w bibliotekach połączonych z ośrodkami kultury (Komarów, Sitno). W Radeczniczy po nieudanej próbie połączenia biblioteki ograniczono zatrudnienie do 1 etatu i skrócono czas pracy biblioteki o 18 godzin tygodniowo. Biblioteka w Skierbieszowie była 3 tygodnie niedostępna dla czytelników z powodu przeprowadzki do nowego lokalu. Rośnie natomiast liczba czytelników w gm. Stary Zamość (dzięki utworzeniu w poprzednim roku 3 punktów bibliotecznych) oraz w gm. Łabunie – dzięki dostosowaniu do potrzeb dopływu nowości do zbiorów i aktywności bibliotekarzy w zakresie popularyzacji biblioteki i jej usług w środowisku.

Biblioteki	liczba czytelników	rozczytanie (czytelnicy/100 mieszk.)	wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	udostępnienia księgozbioru na miejscu	wypożycz. książek/1 czytelnika	wypożycz. książek/100 mieszk.
Adamów	335	7,0	6 113	109	18,2	128,3
Grabowiec	478	11,5	11 829	115	24,7	283,6
Komarów	491	9,5	16 463	323	33,5	317,0
Krasnobród	884	12,3	15 270	34	17,3	212,0
Łabunie	1 186	18,9	16 370	2 029	13,8	260,9
Miączyn	876	14,7	18 679	0	21,3	313,6
Nielisz	486	8,7	10 012	6	20,6	178,9
Radecznicza	1 195	20,1	18 701	131	15,6	315,2
Sitno	527	7,7	7 127	29	13,5	104,8

Skierbieszów	650	12,3	15 643	90	24,1	295,8
Stary Zamość	796	15,1	7 396	72	9,3	140,6
Sułów	583	12,6	12 675	211	21,7	274,1
Szczebrzeszyn	1 267	11,1	30 203	417	23,8	263,9
Zamość (gm.)	2 394	10,6	28 295	268	11,8	125,2
Zwierzyniec	836	12,1	22 139	119	26,5	319,4
razem	12 984	12,0	236 915	3 786	18,1	219,3

Wypożyczenia zbiorów bibliotecznych na zewnątrz i na miejscu przedstawia tabela:

Biblioteki	zbiory ogółem	w tym książki	czasopisma (opr. + nieopr.)	zbiory specjalne
Wypożyczenia na zewnątrz	241 008	236 915	3 976	117
Wypożyczenia na miejscu	8 047	3 757	4 268	22

W bibliotekach pow. zamojskiego, podobnie jak w większości bibliotek w kraju, utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie wyników czytelnicych. Najbardziej widoczne jest zmniejszenie liczby wypożyczeń książek na zewnątrz. Zauważyć jednak należy, że skala spadku zmniejszyła się o połowę w porównaniu do roku poprzedniego. Natomiast wzrosło wykorzystanie czasopism. Zmiany liczby wypożyczeń w porównaniu do 2015 r. ilustruje poniższa tabela.

biblioteki	zbiory ogółem	w tym książki	czasopisma	zbiory specjalne
Wypożyczenia na zewnątrz	-3 841	-4 831	957	33
Wypożyczenia na miejscu	-342	- 631	299	-10

Kadra

W bibliotekach pow. zamojskiego w 2016 r. nastąpiło kilka zmian kadrowych. W styczniu przeniesiono bibliotekarkę GBP w Radecznicy do nowo utworzonego GOK, z zamiarem połączenia obu instytucji (do którego nie doszło). W GBP pozostał 1 etat, co doprowadziło do skrócenia czasu pracy biblioteki o 18 godz. ty-

godniowo. Zmiany nastąpiły również w innych bibliotekach. W Sułowie zwolniona została dotychczasowa kierownik biblioteki, a na jej miejsce, na stanowisko dyrektora zatrudniono nową osobę. Zmiana na stanowisku dyrektora biblioteki nastąpiła również w MGBP w Szczepieszynie. W drodze konkursu powołano na to stanowisko nową osobę. Dotychczasowa dyrektor pozostała na stanowisku bibliotekarskim. Obie nowe dyrektorki nie posiadają wykształcenia bibliotekarskiego. Na zastępstwo (na czas urlopu rodzicielskiego) przyjęto nową osobę do GBP w Grabowcu.

Stan zatrudnienia pracowników działalności podstawowej w dniu 31.12.2016 r. w bibliotekach publicznych powiatu ziemskiego wynosił 43 osoby – 33 na pełnych etatach i 10 na ryczałtach. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego stan zatrudnienia pracowników merytorycznych nie uległ zmianie. W bibliotekach wiejskich pracowało 35 bibliotekarzy (o 1 mniej niż w roku poprzednim – w GBP Radecznicza) i 8 w miastach: Krasnobród, Szczepieszyn, Zwierzyniec (o 1 więcej w Szczepieszynie).

Działania na rzecz specjalnych grup użytkowników bibliotek – niepełnosprawni, seniorzy

Specjalistyczną obsługę biblioteczną prowadzi Książnica Zamojska (w której funkcjonuje Ośrodek Czytelnictwa Osób Niepełnosprawnych), posiadająca specjalistyczne zbiory, sprzęt i oprogramowanie, kierująca swoją ofertą do wszystkich osób niepełnosprawnych pow. zamojskiego, biłgorajskiego, hrubieszowskiego i tomaszowskiego (byłego woj. zamojskiego). Również niektóre biblioteki terenowe swoją ofertą kierują do osób specjalnej troski, głównie seniorów. W 2016 r. Samorządowy Ośrodek Kultury w Komarowie-Osadzie, w strukturze którego funkcjonuje biblioteka, oprócz stałych kontaktów z warsztatami terapii zajęciowej w Wolicy Brzozowej, współpracował ze Stowarzyszeniem *W Dobrej Wierze* w Wolicy Brzozowej organizując pikniki integracyjne. Odbędzie się także *Olimpiada Seniorów* zrealizowana w ramach projektu *Lubelskie Lokalnie. Mikrodotacje FIO* dofinansowana ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Centrum Kultury i Biblioteka w Sitnie przeprowadziło kurs komputerowy dla osób 50+ (8 dwugodzinnych lekcji). Gminna Biblioteka Publiczna w Radeczniczy zorganizowała wystawę prac fotograficznych seniorów oraz szkolenie komputerowe dla kobiet 60+. Biblioteka w Skierbieszowie przeprowadziła konkurs bożonarodzeniowy dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz akcją integracji międzypokoleniowej *Seniorzy czytają dzieciom*. W sułowskiej Bibliotece odbył się kurs obsługi komputera dla seniorów, natomiast w bibliotece filialnej w Sąsiadce organizowano biblioteczne spotkania Koła Gospodyń Wiejskich. Wszystkie placówki biblioteczne wypożyczają swoje zbiory seniorom dostarczając je w razie potrzeby do domu. Szeroką ofertę kulturalną i edukacyjną prawie wszystkie biblioteki przygotowują dla wszystkich mieszkańców swoich gmin.

Najważniejsze wydarzenia przedstawia kronika bibliotek publicznych znajdująca się w każdym numerze *Bibliotekarza Zamojskiego*.

Biblioteki terenowe nie gromadzą odrębnych zbiorów dla osób niepełnosprawnych. Kilka z nich jednakże posiada niewielkie ilości ebooków (85) i książek z „dużą czcionką” (71 wol). MGBP w Szczebrzeszynie posiada specjalistyczne urządzenie *Czytawk Plus* i 144 książki do odtwarzania dla osób niesłyszących, pozyskane w ramach współpracy ze stowarzyszeniem LARIX, ale nie znalazły one zainteresowania wśród czytelników.

E-usługi bibliotek i digitalizacja

Najpopularniejszą e-usługą bibliotek powiatu zamojskiego jest katalog online i dostęp do stron internetowych bibliotek. W powiecie ziemskim dostępne przez Internet są katalogi 12. bibliotek gminnych i 14. filii (MAK+: Krasnobród, Szczebrzeszyn z 1 filią, Zwierzyniec, Adamów, Grabowiec, Komarów-Osada i 1 filia, Łabunie, Radecznicza i 1 filia, Sitno z 2 filiami, Sułów z 2 filiami, gm. Zamość z 7 filiami). W dalszym ciągu 4 biblioteki gminne (Nielisz, Miączyn, Skierbieszów i Stary Zamość) pracują w programie PROGMAN. Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz udostępnia katalog online na własnej stronie internetowej i prowadzi automatyczną wypożyczalnię w tym programie. Biblioteki w Skierbieszowie, Starym Zamościu i w Miączynie mimo dużych zasobów w katalogach elektronicznych nadal nie udostępniają katalogów online. 7 bibliotek prowadzi automatyczne udostępnianie zbiorów.

Ponadto Biblioteka Publiczna Gminy Nielisz w swoich zbiorach posiada bogatą kolekcję starych zdjęć i dokumentów regionalnych (257 jednostek w wersji cyfrowej). 167 jednostek znajduje się w Cyfrowych Archiwach Tradycji Lokalnej (CATL), w tym 7 dołączonych w 2016 r.

Większość bibliotek oferowała dostęp do bibliotecznych stron www. Biblioteki Szczebrzeszyna i Starego Zamościa korzystały ze stron gminy. Pozostałe mają własne strony lub konta facebookowe. Ogółem bibliotekarze wykazali 264 744 wejść na strony www w 2016 roku. Nie wszystkie mają liczniki wejść, stąd podana liczba nie odzwierciedla stanu faktycznego.

BPGZ w Mokrem zakupiła licencję na dostęp do bazy IBUK LIBRA oraz oferuje darmowe e-kursy językowe, pozyskane dzięki przystąpieniu do programu FUNPAKIET dla bibliotek. MGBP w Szczebrzeszynie posiada darmową licencję na książkę mówioną pozyskaną wraz z czytaniem od Stowarzyszenia LARIX.

Wszystkie e-usługi kierowane są do szerokiego kręgu odbiorców i korzystają z nich przedstawiciele różnych grup wiekowych i zawodowych.

Digitalizacja zbiorów prowadzona jest głównie w Książnicy Zamojskiej. Biblioteki gminne w Łabuniach i Nieliszu cyfryzują swoje zbiory (stare fotografie, dżs i inne zbiory związane z gminą). BPG Łabunie 167 opisanych zdjęć umieściła w CATL. Są one dostępne online. BPG Nielisz utworzyła i prowadzi *Galerię Przeszłości Gminy Nielisz* – bazę zawierającą 343 obiekty dostępne online.

Komputeryzacja

W bibliotekach powiatu zamojskiego w 2016 r. użytkowano 147 komputerów. Większość z nich, 116 (78,9% ogólnej liczby), pozyskana została w latach 2010-2015. Z lat 2005-2009 pochodzi tylko 21 (14,3%). W roku 2016 przybyło 10 (6,8%) nowych komputerów. W żadnej bibliotece nie ma już sprzętu komputerowego sprzed 2004 r. W placówkach terenowych pracuje 51 (34,7%) komputerów pochodzących z zakupu, 6 (4,1%) pozyskały od organizatora biblioteki w gm. Zamość i Komarów-Osada. Nadal pracują 24 komputery (16,3%) pozyskane z Programu Rozwoju Bibliotek (wszystkie biblioteki powiatu zamojskiego uczestniczyły w Programie). 38 jednostek (25,9%) pozyskały biblioteki z projektów bibliotecznych tj. *Kraszewski. Komputery dla bibliotek* – 3 edycje oraz *Tablety dla bibliotek*. W bibliotekach gmin zamojskich pracuje 28 (19%) komputerów pozyskanych z projektów pozabibliotecznych (*PROW, LGD, Równać Szanse*). Ogółem 44,9% komputerów znajdujących się w bibliotekach pozyskano aplikując do różnych projektów, zarówno bibliotecznych i innych.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Regionalne zbiory z silnym akcentem na „TUTAJ”

Praca dla regionu i jego popularyzacja jest dla bibliotek jednym z zadań priorytetowych. Zbiory bibliotek są skarbnicą wiedzy o regionie (w naszym przypadku rozumianym jako województwo lubelskie). Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie gromadzi takie materiały, otacza opieką dokumenty historii i kultury, również tworzy wszystko to, co ma charakter dokumentacyjny (nie tylko zbiory książkowe, ale też dokumenty życia społecznego, zdjęcia...), popularyzuje wiedzę w tym zakresie wśród mieszkańców i sympatyków ziemi łabuńskiej.

Staramy się skupiać mieszkańców wokół idei regionalizmu. Wydajemy książki o tematyce regionalnej. Publikujemy tzw. „łabuniana” i artykuły w prasie lokalnej. Promujemy twórczych mieszkańców – organizujemy wystawy prac, wydajemy tomiki poetyckie. Mamy dwie Izby Muzealne w Łabuniach i Barchaczowie, dla gromadzonych tam muzealiów opracowujemy karty katalogowe.

Wśród wielu typowych działań promujących książkę i czytelnictwo Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie zajmuje się działalnością wydawniczą. Dotychczas dzięki zaangażowaniu pracowników biblioteki lub przy udziale (współpracy) innych podmiotów ukazało się 49 wydawnictw:

1. Buszewicz Barbara, Buszewicz Jacek, *Łabunie u progu nowego tysiąclecia*, 2003

2. Rychel Krzysztof Antoni, „Konrad” i „Aniol”: Z historii działań oddziałów partyzanckich ZWZ-AK Obwodu Zamość, Hrubieszów, Łabunie 2003
3. *W klimacie świąt; wiersze uczniów klas IV, V, VI Szkoły Podstawowej w Łabuniach*, Łabunie 2004
4. *Rodzicom: teksty uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Łabuniach*, Łabunie 2005
5. Szykuła Agnieszka, *Zespół pałacowo-parkowy w Łabuńkach*, Łabunie 2005
6. Tychowska Halina, *Barchaczów w pracy i piosence: wspomnienia z lat 1947-1997*, Łabunie: 2005
7. Szeptycki Jan Kazimierz: *Łabunie*, Łabunie 2006
8. Galek Czesław, *Pamięć i krzyże: szkice historyczno-pedagogiczne*, Łabunie 2007
9. *Przyczynki do poznania dziejów gminy Łabunie. Zeszyt 1*, Łabunie 2007
10. Banasiewicz-Szykuła Ewa, Niedźwiedz Józef, Szykuła-Żygawska Agnieszka, Szykuła Bogdan, *Dzieje miejscowości gminy Łabunie powiat zamojski. Tom IX*, Łabunie 2010
11. *Dziękuję nie biorę: Czyli młodzież przeciwko używkom*, wybór i oprac. Piotr Piela, Łabunie 2011
12. Piela Piotr, *Wyjątkowe i uroczę 3 opowieści smocze*, Łabunie 2011
13. Gołąb Zofia, *Inspiracje, zmagania i niezwykłe miłości*, Tuchów 2013
14. Kulasza Stanisław, *Moje rymowanki*, Łabunie 2013
15. Piela Piotr, *Uczesane i swawolne limerymeryki szkolne i garść fraszek pod ten daszek*, Łabunie 2013
16. Kulasza Stanisław, *Świat wokół mnie*, Łabunie 2013
17. Momot Bronisław, *Wrzesień 1939, moje wspomnienia*, Łabunie 2013
18. Piela Piotr, *Katastrofy, czyli utwory bez happy endu*, Łabunie 2013
19. Kuźma Elżbieta, *Śpiewające Dzwoneczki*, Łabunie 2014;
20. Murawska Irena, *Historia pisana życiem: Łabunie mały przewodnik*, Łabunie 2014
21. Flak Barbara, *Kromka bożej miłości*, Łabunie 2014
22. Kulasza Stanisław, *Wspomnienie: pamiętnik pisany o poranku*, Łabunie 2014;
23. Piela Piotr, *Marginalia*, Łabunie 2014
24. Zawrotniak Michał, *Zbrodnie niemieckie w Zamojszczyźnie od początku wrzesnia 1939 r. do końca lipca 1944 r.*, Łabunie 2014
25. Kryk Jan, *Pieśni oddziałów partyzanckich Zamojszczyzny*, Łabunie 2014
26. *W Roku Oskara Kolberga: VII gminny konkurs literacko-plastyczny*, Łabunie 2014
27. *Przyczynki do poznania dziejów miejscowości gminy Łabunie. Zeszyt 2*, Łabunie 2014
28. Pokryszka Franciszek, *Zapiski... nie tylko o Wierzbii*, Łabunie 2015
29. Misiewicz Bernadeta, *Szukam Panie Twego Oblicza*, Łabunie 2015

30. Słupska Katarzyna, *Znaki zapytania*, Łabunie 2015
31. Woźniak Marek, *Mocny wiarą*, Łabunie 2015
32. Skraban Seweryn, *Ojcu Świętemu*, Łabunie 2015
33. Piela Piotr, *Listki laurowe*, Łabunie 2015
34. *Nie! bo Rak*, Łabunie 2015
35. Drozda Mieczysław, *Kronika Bródka*, Łabunie 2015
36. Misiewicz Bernadeta, *Pragę*, Łabunie 2015
37. *W Roku św. Jana Pawła II; VIII Gminny Konkurs Interdyscyplinarny*, Łabunie 2015
38. *A była cicha i gwiazdzista noc grudniowa*, Łabunie 2015
39. Szykuła-Żygawska Agnieszka, *Wokół dworu i pałacu w Łabuńkach 1771-1944*, Łabunie 2015
40. *Przyczynki do poznania dziejów gminy Łabunie. Zeszyt 3*, Łabunie 2015;
41.*rzecz o Mieczysławie Lipeckim*, Łabunie 2016
42. *Sparta Łabunie 1951-2016*, Łabunie 2016
43. *OSP Łabunie 1916-2016. Sto lat w służbie Bogu, ojczyźnie i bliźniemu*, Łabunie 2016
44. Piela Piotr, *Kopciuszek*, Łabunie 2016
45. Petryk Feliks, *Święto ludowe na Zamojszczyźnie, Wspomnienia z lat okupacji*, Łabunie 2016
46. *Przyczynki do poznania dziejów gminy Łabunie. Zeszyt 4* [red. Bogdan Szykuła], Łabunie 2016
47. *OSP Ruszów 1927-2017*, Łabunie 2017
48. *X gminny konkurs interdyscyplinarny W Roku 300-lecia Koronacji Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej „Różne Oblicza Matki, mamy, mateńki...”*, Łabunie 2017
49. Szeptycki Jan Kazimierz, *Łabunie* (wyd. II popr. i uzupełn.), Łabunie 2017

Posiadamy wydzielone regionalia. Jest to zbiór dokumentów, głównie książek, co roku systematycznie wzbogacany. Obecnie liczy 1 659 woluminów. Gromadzimy także mapy, prace dotyczące gminy Łabunie oraz lokalne gazety i czasopisma. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców pozyskujemy stare fotografie i dokumenty (oraz ich kopie) w wersji papierowej i w postaci elektronicznej (oryginalne materiały są skanowane).

Biblioteka w Łabuniach organizuje wiele form kulturalnych i edukacyjnych o tematyce regionalnej i historycznej dla różnych grup odbiorców. Są to: warsztaty plastyczne i artystyczne (pisanki wielkanocne, tradycyjne ozdoby bożonarodzeniowe); spotkania z regionalistami, z ludźmi nauki (przy okazji rocznic ważnych dla Polski i lokalnej społeczności); konkursy (literackie, fotograficzne, plastyczne); wywiady z mieszkańcami; zbieranie legend, gry terenowe, konkursy, prelekcje, wystawy (fotograficzne, rękodzieła ludowego), projekcje filmów o tematyce regionalnej i twórczości ludowej.

Głównym partnerem naszych działań jest Referat Promocji i Rozwoju Gminy Łabunie, ponadto współpracujemy z: Wójtem Gminy Łabunie, gminnymi Kołami Gospodyń Wiejskich, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, Gminnym Klubem Sportowym „Sparta” Łabunie, Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi, szkołami, biblioteką szkolną w Łabuniach, przedszkolem, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Hospicjum Santa Galla. Współpracujemy z radnymi i sołtysami oraz poszczególnymi mieszkańcami. Publikujemy na łamach tygodnika *Nowy Kurier Zamojski* i kwartalnika *IGŁA. Informator Gminy Łabunie*. Prowadzimy stronę internetową i fanpage na Facebooku.

Mamy nadzieję, że gromadzone przez nas zbiory regionalne pozostaną skarbnicą wiedzy o naszym dziedzictwie na bardzo długo. Zachowujemy niemal wszystko, ze szczególnym akcentem na „TUTAJ”.

Bogdan Szykuła, Piotr Piela, Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie

Mały Miś – wielka idea

Chociaż święto Pluszowego Misia jest dopiero w listopadzie, to jednak tegoroczna wiosna była okazją do innego „misiowego świętowania”. Dokładnie 6 marca nasz Miś Uszatek z oklapniętym uszkiem skończył 60 lat i jest prawie o połowę młodszy od słynnego w świecie światowego pluszaka – Teddy Bear’a. Znana jest powszechnie historia z 1902 roku, gdy podczas polowania prezydent Roosevelt ocalił małego niedźwiadka. Rysunkową scenę, w której prezydent Ameryki broni misia, zamieszczoną w „The Washington Post”, wykorzystał właściciel jednego z nowojorskich sklepów z zabawkami nazywając produkowaną maskotkę Teddy Bear (zdrobnienie imienia Teodor, bear po angielsku to niedźwiedź), oczywiście za zgodą prezydenta. W setną rocznicę powstania zabawki – 25 listopada 2002 – ustanowiono Światowy Dzień Pluszowego Misia. Zabawkowy miś pojawił się jednak prawdopodobnie nieco wcześniej – pod koniec XIX wieku, gdy sparaliżowana po chorobie Heinego-Medina pani Steiff szyła w Niemczech różne pluszowe zabawkowe zwierzątka, w konstruowaniu których pomagał jej siostrzeniec. To on założył zresztą firmę Steiff, która do dziś produkuje zabawki. Pierwsze wyprodukowane tu misie – w ilości trzech tysięcy sztuk zostały wyeksportowane do Stanów Zjednoczonych i tam zdobyły popularność.

Miś to król zabawek, bohater wielu książek. Wszyscy znają Kubusia Puchatka czy Misia Paddingtona. W naszym świecie pluszaków wyjątkową i bardzo znaną postacią jest miś z oklapniętym uszkiem, wymyślony przez Czesława Janczarskiego, a zwizualizowany przez Zbigniewa Rychlickiego, dokładnie 60 lat temu.

Powstał nawet animowany lalkowy serial telewizyjny z tym sympatycznym bohaterem, któremu towarzyszyły Króliczki, Prosiaczek i Zajączek (ponad 100 odcinków). W rankingu ówczesnych filmów animowanych dla dzieci Uszatek zajął II miejsce (po Bolku i Lolku). Był też czołową postacią dziecięcego pisemka *Miś*, bo Uszatek to niedźwiadek bardzo odpowiedzialny, uczynny i sympatyczny, lubiany przez wiele pokoleń dzieci.

Dla pań z zamojskiej Książnicy urodziny Uszatka były pretekstem do ogłoszenia konkursu *Jestem sobie mały miś....*, adresowanego do czytelników i użytkowników biblioteki. Nie był to jednak zwykły konkurs, bo oprócz rodzinnego czytania *Przygód Misia Uszatka* zakładał wspólne tworzenie prac plastycznych. Rozwijanie inwencji twórczych to przede wszystkim wzmacnianie rodzinnych więzi i wspólne poszukiwanie artystycznych rozwiązań. Do udziału w konkursie zaproszono więc dzieci wraz z rodzicami i dziadkami. Zespoły rodzinne miały podjąć zadanie wykonania podobizny Misia Uszatka. Regulamin nie stawiał większych ograniczeń co do materiałów, technik i sposobów realizacji.

Konkurs przyniósł wiele radości nie tylko dzieciom, także rodzicom, zwłaszcza tym młodym, dla których ta wspólna praca stała się prawdziwą zabawą – może przedłużeniem własnego dzieciństwa? Gdy drużyny przynosiły konkursowe Misie wyczuwało się dreszcz rywalizacji – mówi pani Joanna. Pięć nagród i dziesięć regulaminowych wyróżnień to o wiele za mało, bo rezultat konkursu przeszedł oczekiwania. 80 prac – może nie jest to duża liczba, ale tylu i tak naprawdę nikt się nie spodziewał. Po ogłoszeniu konkursu na stronie internetowej zamojskiej Książnicy, w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży rozdzwonił się telefon, bo w konkursie chcieli brać udział miłośnicy Misia... z innych miast. Dzwoniono z Sandomierza, Tarnobrzegu, a nawet Krakowa – mówi pani Joanna, ale konkurs adresowany był tylko do czytelników i użytkowników naszej Biblioteki. Nikt nie liczył na taką popularność. Konkurs jak wiele innych, ale przy ocenie zniknął dylemat: kto pracę tę wykonał? Konkurs dla dzieci, a często pracują rodzice, albo zbyt wyraźnie pomagają. Tym razem działała cała rodzina, a rodzina to drużyna – mówi pani Joanna, bo można wspólnie spędzić czas i mieć ogromną satysfakcję z bycia razem. To zdecydowało, że idea wspólnego działania stała się przysłowiowym strzałem w dziesiątkę – panie pracujące w Oddziale Dziecięcym nie ukrywały zadowolenia. Tata wykonywał łódeczko dla Misia, mama szyła pościel, a dziecko umieściło ulepioną przez siebie plastelinową figurkę we wspólnie zaaranżowanym małym wnętrzu. Udział w ocenie takich prac był dla mnie prawdziwą przyjemnością. Mogłam obserwować tę eksplozję kreatywności i widziałam powagę sytuacji, gdy dzieci wraz z mamą przyniosły swój misiowy domek i od razu z dumą zademonstrowano świecącą lampę, którą tata umieścił na tekturowym suficie niebieskiego pokoiku, z błękitnym dywanem z miniaturowymi frędzlami, ze stołem nakrytym koronkową serwetą. Pośród konkursowych prac sporo było takich pomysłowych „aranżacji”. Miś Uszatek usiadł przed swoim

domkiem, otoczonym płótkiem z patyczków po lodach i w stawie namalowanym przez 3-letnią Magdę łowił ryby. To wyróżniona praca „duetu mama i córka” (jedna z najmłodszych uczestniczek konkursu). Podobny duet – mama z trochę starszą, bo 8-letnią córką – bardzo precyzyjnie, niemal jak na torcie (realizacja z cukrowej masy), odtworzyły misiową sypialnię z białą „apetyczną” pościelą. Materiał wykorzystany do konstrukcji Misiów był różnorodny. Pomysły nie miały rzeczywiście żadnych granic. Uszatek wraz z przyjaciółmi ulepiony z masy solnej także wygląda „apetycznie” – jak z ciasta – dlatego może być „modelem” do rodzinnych słodkich wypieków. Inna drużyna, którą utworzyły dwie siostry wraz z rodzicami, bardzo precyzyjnie okleiła Misia ziarnkami kawy. Oprócz wrażeń wzrokowych konkursowe niedźwiadki dostarczały więc również wrażeń zapachowych. Ania i Marysia przychodzą do Wypożyczalni wraz z mamą Małgorzatą co tydzień. Wiadomo, że wezmą udział w konkursie. Zaraz po święcie wiosny przyniosły „kukielkowego” Uszatka, który – niczym Marzanna – poruszany za pomocą patyczka, wymachuje gaikiem trzymanym w łapce. Tak się złożyło, że w grupie Misiów nagrodzonych znalazły się te największe. Wykonanie takich prac wymagało nie tylko dużej inwencji, ale i sporo wysiłku. Nie pozbawione swoistego uroku były także Misie „płaskie” – malowane czy wyklejane z kolorowych bibułkowych kuleczek albo z innych materiałów. Tu najsympatyczniejszy wydawał się Miś w wełnianym fioletowym sweterku i w niebieskich spodniach – prawdziwy modowy szyk – wdzięk i elegancja. Duże Misie przyciągają jednak najwięcej uwagi, nie tylko ze względu na swą wielkość, ale przede wszystkim oryginalność użytego materiału. Jeden z nich – wymodelowany z bąbelkowej folii i podobno ze specjalnie w tym celu zakupionej wełny, Uszatek grający na gitarze, z oczami z kasztanów – wykonany został przez 7-letnią Adelę wraz z rodzicami. Wyróżnia się też inny „Rodzinny Miś” o wielkich uszach (z głową z balonu oklejonego gazetami), wykonany przez mamę, tatę i córki (starsza 7 lat, młodsza 2 lata). Takiego Misia chce się wziąć na ręce, a nawet przytulić, bo patrzy na nas swymi czarnymi oczami z guzików i urzeka sympatycznym żółtym pyszczkiem. Do wykonania Miśków można było wykorzystać wszystko: styropian, plastikowe butelki czy zwykłe gazety. Czerwona kokarda – u Misia najmłodszych uczestniczek – Oli i Zosi (2, 5 i 3 lata), zawiązana przez mamę dodaje prawdziwej elegancji i nie szkodzi, że Uszatek trochę przypomina pieska. Gazetowy Misio, wymodelowany precyzyjnie z użyciem zwykłego sznurka, i gdzieś tam pomalowany brązową farbą – wykonany przez 5-letnią Hanię, jej mamę i babcię – ubrany został w niebieskie kapcie i żółtą koszulkę tak, by odpowiednio zaprezentować się w tym „uszatkowym” tłumie. Tuż przed upływem terminu dostarczania prac – prawie w ostatniej chwili – doszedł największy Miś, „z recyklingu” – skonstruowany z plastikowych toreb i butelek, owiniętych gipsowym bandażem, autorstwa 9-letniej Mai i jej mamy Moniki. Maja często uczestniczy w sobotnich zajęciach z książką, prowadzonych dla młodych czytelników przez Bibliotekę

i dlatego była pierwszą osobą, do rąk której trafił regulamin konkursu. Jeszcze jedna praca, na którą warto zwrócić uwagę, ale przy jej oglądaniu należy oddać głos Czesławowi Janczarskiemu: *Miś Uszatek siedział na brzegu akwarium. W łapce trzymał sznurek. Na sznurku kołysała się łódka. Nagle łódka drgnęła i plum... poszła na dno. A co się potem wydarzyło? Jak Miś uratował łódeczkę – można zobaczyć oglądając Akwarium Natalki i Krzysia, którzy pracowali wspólnie z rodzicami i babcią. Miś za namową Murzynka Bimbo założył skafander i dał nurka... Są tu nawet – jak w bajce – kolorowe ryby i jest też ... kapeć z różową kokardką, a Miś naprawdę zanurkował.*

Wyróżnianie i nagradzanie prac to dylemat każdego jurora, zwłaszcza gdy regulaminowych nagród jest o wiele za mało (ostatecznie przyznano 7 nagród i 12 wyróżnień). W tym konkursie największą nagrodą była jednak prawdziwa satysfakcja i radość z wspólnej pracy. Uroczyste otwarcie pokonkursowej wystawy w Książnicy Zamojskiej – w dniu 4 kwietnia 2017 roku – stało się rodzinną „imprezą” urodzinową. W jubileuszu dostojnego Uszatka – króla wszystkich zabawek i prawdziwego przyjaciela – wzięły więc udział Misie te jedyne – niepowtarzalne – wykonane wspólnie przez całą rodzinę. Frekwencja dopisała, a urodzinowego tortu wystarczyło dla wszystkich. Wręczenie nagród i wyróżnień poprzedziło wspólne czytanie fragmentów przygód Misia Uszatka (odpowiednio dobranych do konkursowych realizacji), bo bez rodzinnego czytania nie byłoby przecież całego tego wydarzenia. O popularności przedsięwzięcia niech zaświadczy fakt, iż obszerną informację o tych wyjątkowych urodzinach Uszatka, zamieszczoną na jednym z zamojskich portali internetowych, w ciągu trzech miesięcy (od kwietnia do czerwca) przeczytano ponad dwa tysiące dwieście razy.

Izabela Winiewicz-Cybulska

Biblioteka w środowisku czytelniczym – współpraca z instytucjami

Funkcjonowanie Biblioteki w środowisku czytelniczym jest w dużym stopniu uzależnione i od współpracy z instytucjami znajdującymi się w zasięgu jej oddziaływania.

Filia nr 1 Książnicy Zamojskiej aktywnie nawiązuje kontakty współpracując z instytucjami, zarówno edukacyjnymi, jak i jednostkami administracyjnymi.

Gimnazjum nr 2, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum nr 4 w Zamościu stale biorą udział w wydarzeniach organizowanych przez FB nr 1 w ramach projektów z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uczniowie tych placówek uczestniczą w spotkaniach autorskich, spektaklach profilaktycznych, pogadankach o działaniu substancji psychoaktywnych

i ich wpływie na zdrowie młodego człowieka. Działania Biblioteki w tej sferze spotykają się z zapotrzebowaniem placówek oświatowych oraz środowiska czytelniczego. Młodzi ludzie mają okazję zobaczyć Bibliotekę jako miejsce, gdzie nie tylko można wypożyczyć książkę, ale również za jej pośrednictwem zdobyć wiedzę i wsparcie w życiowych problemach.

Filia współpracuje stale z przedszkolami znajdującymi się w naszej okolicy: Przedszkolem Miejskim nr 2, Przedszkolem Miejskim nr 15, Przedszkolem Językowym „FOR KIDS”, „Słoneczkiem” oraz „Słonecznym Zakątkiem”. Dzieci z tych przedszkoli aktywnie uczestniczą w imprezach kulturalno-oświatowych, organizowanych przez Filię: wycieczkach, lekcjach bibliotecznych, spotkaniach tematycznych organizowanych z okazji świąt narodowych i rocznic literackich. Dzieci z przedszkola „Słoneczny Zakątek” wraz nauczycielami przez cały rok odwiedzają Bibliotekę w ramach cyklu *głośnego czytania*, do innych przedszkoli natomiast w ramach tej akcji chodzą bibliotekarki naszej Filii.

Ważnym elementem współpracy ze środowiskiem jest stały kontakt Filii Bibliotecznej ze Spółdzielnią Mieszkaniową im. Jana Zamoyskiego. Biblioteka od lat regularnie korzysta ze wsparcia materialnego SM w akcjach letnich i zimowych, zajęciach kulturalno-edukacyjnych jakie nasza placówka organizuje na rzecz dzieci mieszkających w na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej. Należy też zwrócić uwagę, że dużym wsparciem dla działań biblioteki jest działalność jej czytelników będących jednocześnie radnymi miejskimi: p. Doroty Nowosad oraz p. Marii Stręciwilk-Gościckiej. Są to czytelniczki służące bibliotece pomocą przy poszukiwaniu wsparcia finansowego dla naszych akcji, ale również osobiście biorą udział w tych działaniach. Taka współpraca ściśle wiąże środowisko czytelników z biblioteką i otwiera na jej potrzeby oraz ofertę jaką przedstawiamy naszym użytkownikom jako placówka kultury.

Jadwiga Kucharska, Książnica Zamojska

Noc Bibliotek w bibliotekach Zamojszczyzny

Wielkie święto promujące czytelnictwo w niecodziennej formie, jakim jest ogólnopolska akcja NOC BIBLIOTEK, w tym roku przebiegało pod hasłem *Czytanie porusza*.

Niektóre nasze biblioteki po raz kolejny przyłączyły się do akcji, inne jak BPG Łabunie po raz pierwszy, i jak twierdzą, na pewno nie ostatni raz otworzyły drzwi przed „nocnymi” gośćmi. Najdłuższą tradycję w organizowaniu tego święta mają biblioteki w Mokrem i w Starym Zamościu. Obie po raz czwarty bawiły miłośników nocnych spotkań w bibliotece. W Starym Zamościu była tym razem *Noc*

z *Sherlockiem Holmesem*, która na całonocnych zabawach zgromadziła 40. młodych uczestników. Biblioteka w Mokrem tym razem zorganizowała dwukrotne spotkania: dla dorosłych *Historyczną Noc Bibliotek* oraz dla dzieci *Noc Świąteł w Bibliotece*. Dzieci świetnie bawiły się z wykorzystaniem przygotowanych świetlnych rekwizytów: luminescencyjnych farb do ciała czy latarek wykorzystywanych do różnych zabaw. Wszystkie propozycje zabaw wymagały od uczestników kreatywności, sprawności, umiejętności pracy zespołowej, znajomości treści literackich i... dobrego humoru. W programie *Historycznej Nocy* znalazły się pokazowe spotkania z członkami Tomaszowskiego Szwadronu im. 1 Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza, Grupy Rekonstrukcji Historycznej „Wir” im. Konrada Bartoszewskiego oraz z Krzysztofem Czarnotą – prozaikiem, felietonistą i satyrykiem, miłośnikiem i hodowcą koni, autorem książek o nich. Podczas spotkania odbyła się premiera jego najnowszej powieści *Zaklinacz koni*. Niespodziankę uczestnikom i organizatorom sprawił znany już od ubiegłorocznej *Nocy* zespół wokalnie-taneczny *Tamburino*, kultywujący kulturę romską, który swoim występem porwał zebranych do tańca. Była to fascynująca kompilacja barw i kultur. Wirujące kolorowe suknie i żołnierskie szable – niezwykle połączenie i świetna zabawa. W atmosferze zabawy, śpiewu i tańca zakończyło się nocne spotkanie z historią w bibliotece w Mokrem.

Po raz trzeci *Noc Bibliotek* zorganizowało Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Sitnie. Tym razem wydarzenie przeniesiono do Filii Biblioteki i Centrum Teleinformatycznego w Cześnikach. Liczna grupa dzieci i młodzieży spędziła noc na grach i zabawach opartych na znajomości literatury dziecięcej, prowadzonych przez clowna Waldusia i pracowników CKiBP. Było kino nocne, które zaprezentowało najnowszą ekranizację jednego z tomów znanej serii książek dla dzieci *Biuro detektywistyczne Lassego i Mai*. Cisza nocna nastąpiła dopiero o godz. 3 nad ranem.

Całonocne spotkanie dzieci w bibliotece po raz kolejny zorganizowała Biblioteka w Grabowcu. Były, podobnie jak w innych placówkach, liczne gry i zabawy, wspólna kolacja i śniadanie, nocne oglądanie filmów, ale też długi, wieczorny spacer ulicami Grabowca, podczas którego dzieci poznawały historię swojej miejscowości.

Dziecięcą *Noc Bibliotek* zorganizowała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Szczebrzeszynie. Były biblioteczne zajęcia, gra terenowa, zabawy słowne i plastyczne oraz ognisko i wspólne pieczenie kielbasek.

Pierwszą *Noc Bibliotek* zafundowała swoim czytelnikom Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie. Gościem specjalnym był Stefan Darda, nazywany często polskim Kingiem. Okazją do spotkania i ponad dwugodzinnej dyskusji była jego najnowsza książka *Nowy dom na wyrębach*. W programie były też m.in.: otwarcie w Galerii Błękitnej drugiej już wystawy rysunku Klaudii Kosak *Different World*,

która świetnie wpisała się „nocny” klimat, wspólne czytanie *Lokomotywy*, a następnie literacki spacer i gra wiejska na trasie biblioteka – zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach ph. *Czytanie porusza*. Po powrocie do Biblioteki odbyły się „potyczki słowne”, czyli drużynowy turniej SCRIBA, a nad ranem rozlosowano nagrody. Łącznie w wydarzeniu, sponsorowanym przez LGD Ziemia Zamojska, Urząd Gminy i panie z KGW w Ruszowie, udział wzięło 48 osób.

Po udanej międzypokoleniowej, ubiegłorocznej *Nocy* w Książnicy Zamojskiej, tym razem postawiono również na rodzinne spotkanie wśród regałów bibliotecznych. Tematem przewodnim były podróże (także rodzinne podróże). W programie znalazły się m.in. rozmowy o podróżach, prezentacja i czytanie literatury o tej tematyce, teatrzyk kamishibai gry i zabawy podróżnicze dla najmłodszych. Uczestnicy spotkania byli bardzo zadowoleni. Jedna z nich napisała w księdze pamiątkowej „przyjechałam z Zabrza na rodzinne święto, przy okazji odwiedziłam Egipt, Turcję, Japonię, a wszystko w *Noc Bibliotek* w Książnicy Zamojskiej”.

We wszystkich bibliotekach biorących udział w akcji, uczestnikom bardzo podobała się idea nocy w bibliotece i deklarowali chęć wzięcia udziału w następnej edycji. Bibliotekarze natomiast cieszyli się, że za sprawą wielu atrakcji, jakie przygotowali, przyciągnęli do swoich placówek nowych czytelników, współorganizatorów, sympatyków i rzeczników.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Rodzinne podróże – Noc Bibliotek 2017 w Książnicy Zamojskiej

Noc Bibliotek jest wieczorno-nocną akcją ogólnopolską organizowaną przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zainicjowana trzy lata temu z każdym rokiem cieszy się rosnącą popularnością, co potwierdzają liczby: w pierwszej edycji udział wzięło ponad 600 bibliotek, w kolejnej ponad 1000, natomiast w tegorocznej dokładnie 1 355. Ideą wydarzenia jest promowanie wszelkiego rodzaju bibliotek i czytelnictwa w niekonwencjonalny sposób, przez „nocne” czytanie.

W tym roku wsparcie od CEO w postaci książek, plakatów, zakładki i ekslibrisów otrzymało 1300 bibliotek, które jako pierwsze zgłosiły uczestnictwo. Księgozbiór Książnicy Zamojskiej wzbogaciła między innymi pozycja *Nowe przygody Kubusia Puchatka*. Dodatkową niespodzianką było podarowanie przez głównego organizatora licencji na zorganizowanie projekcji filmu dla dzieci *Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai: Stella Nostra*, na który zaproszona została grupa sześciolatek z Przedszkola Miejskiego nr 8 im. Jana Brzechwy. Dzieci z zapałem i wielkimi emocjami oglądały przygody młodych detektywów wyświetlane w sali konferencyjnej biblioteki.

Książnica Zamojska już po raz drugi włączyła się do Nocy Bibliotek. Zainspirowani tym, że „Czytanie porusza” zorganizowaliśmy akcję ph. *Rodzinne podróże*. Promocja wydarzenia przybrała formę plakatów, ogłoszeń w mediach oraz krótkiego filmu umieszczonego na Facebooku biblioteki. W Czytelni Głównej dzieci wyruszyły tanecznym „pociągami” w podróż po świecie odwiedzając wiele państw m.in. Japonię, gdzie wysłuchały książki kamishibai, Turcję, w której obejrzały teatrzyk cieni, natomiast w Egipcie rywalizowały w zawijaniu mumii. Zabawom towarzyszyło głośne czytanie i przymiarki ubiorów z różnych zakątków globu. Miejsca podróży były wybierane losowo z uprzednio przygotowanej piramidy z pudełek, w których były ukryte gadżety związane z krajami. Dzieci musiały odgadnąć przed zabawą do jakiego miejsca są zabierane. Równolegle dorośli w wygodnych fotelach z zaciekawieniem wysłuchali prezentacji multimedialnej dyrektor Książnicy Zamojskiej, Danuty R. Kawałko, z pobytu w Armenii.

Każdy z gości miał możliwość zapoznania się z wyeksponowaną literaturą podróżniczą znajdującą się w księgozbiornicy Książnicy Zamojskiej. Na specjalnie przygotowanej wyspie zaprezentowane były książki dla dzieci, natomiast na osobnym regale przewodniki dla dorosłych. Za dekorację posłużyły mapy, latarki i wszelkiego rodzaju akcesoria tworzące podróżniczy klimat. Czytelnia Główna została podzielona na dwie strefy, na tej dla dorosłych panował „dzień”, a dla dzieci „noc”, którą uzyskaliśmy zasłaniając okna grubą tekturą.

W Ośrodku Czytelnictwa Niepełnosprawnych miało miejsce spotkanie seniorów, którzy chętnie rozmawiali o swoich podróżach, pokazując przy tym ciekawe zdjęcia i różnego rodzaju pamiątki. Nie obyło się bez śpiewania piosenek i czytania poezji. Każdy z seniorów miał wielki bagaż doświadczeń podróżniczych, którymi chciał się podzielić.

Noc Bibliotek w Książnicy Zamojskiej jest akcją, którą warto kontynuować chociażby przez wzgląd na swój integracyjny charakter. Promuje czytelnictwo wielopokoleniowe, dla dzieci jest okazją do zabawy, dla dorosłych chwilą wytchnienia przy kawie i książce od codziennych obowiązków, natomiast dla najstarszych czytelników to możliwość podzielenia się doświadczeniami i wiedzą.

Dominika Czubek, Książnica Zamojska

Działalność instrukcyjno-metodyczna bibliotek publicznych – nowe wyzwania

W dniach 30-31 maja 2017 r. odbyła się Ogólnopolska Konferencja „Działalność instrukcyjno-metodyczna bibliotek publicznych – nowe wyzwania”. Jej organizatorami byli: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy oraz Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Konferencja odbyła się w Bydgoszczy w siedzibie Biblioteki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

„Konferencja skierowana do bibliotekarzy pracujących w bibliotekach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, była kontynuacją działań podejmowanych przez SBP w poprzednich latach. W listopadzie 2015 r. przy współpracy Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego, SBP zorganizowało warsztaty poświęcone działalności metodycznej, które spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem. W ich podsumowaniu sformułowano oczekiwanie zorganizowania ogólnopolskiej konferencji na ten temat, która podejmęby szerzej tematykę omawianą podczas warsztatów, a także dałaby możliwość włączenia się w dyskusję pracownikom bibliotek powiatowych i gminnych. Odniesienie do współpracy między poszczególnymi szczeblami bibliotek publicznych łączy się z podjęciem innych ważnych zagadnień dotyczących np. sieci bibliotecznej, organizacji placówek w obrębie jednostki administracyjnej, ich finansowania.

Celem konferencji było:

- określenie zakresu i form współpracy między bibliotekami publicznymi,
- wypracowanie/określenie modeli/modelu współpracy między bibliotekami publicznymi poszczególnych poziomów, kierunków i perspektywicznych celów,
- sformułowanie propozycji zmian w zapisach ustawy o bibliotekach, w punktach dotyczących zadań bibliotek wojewódzkich i powiatowych,
- wskazanie instytucji inspirujących kierunki działania (zastępujących bądź wspomagających biblioteki wojewódzkie i powiatowe) w relacjach z bibliotekami pozostającymi w sieci¹.

Bibliotekarze obradowali w czterech blokach tematycznych:

- I. Uwarunkowania działalności bibliotek: *Otoczenie społeczno-kulturowe bibliotek publicznych*, L. Bobolewski, Książnica Pomorska w Szczecinie; *Biblioteki*

¹ http://www.sbp.pl/konferencje/konferencja/informacje_ogolne?konferencja_id=17712

publiczne wobec samorządowych organizatorów. Pomiędzy ustawą a lokalną praktyką, Piotr Knaś, Małopolski Instytut Kultury; *Co to znaczy obecnie współpraca merytoryczna, działalność instrukcyjno-metodyczna*, B. Budzyńska, Biblioteka Narodowa; *Biblioteki publiczne w Czechach – zasady i formy współpracy*, H. Legowicz, Biblioteka Publiczna Karwina (Czechy)

II. Model czy modele współpracy bibliotekami w terenie: *Od nadzoru do współpracy. Działania WBP w Krakowie na rzecz bibliotek województwa małopolskiego*, W. Momot, WBP w Krakowie; *Nowe technologie i formy kooperacji jako narzędzia sieciowej integracji bibliotek publicznych na Dolnym Śląsku*, A. Tyws, Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu; *Wpływy i relacje – model współpracy biblioteki wojewódzkiej z bibliotekami publicznymi woj. warmińsko-mazurskiego*, A. Marcinkiewicz, WBP w Olsztynie; *Relacje partnerskiej współpracy WiMBP w Bydgoszczy z samorządowymi bibliotekami publicznymi podregionu bydgoskiego woj. kujawsko-pomorskiego*, B. Malczewska, WiMBP w Bydgoszczy.

III. Czy biblioteki powiatowe są potrzebne: *Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach ogniwem ogólnokrajowej sieci bibliotecznej*, G. Dittrich, PBP w Gliwicach z s. w Pyskowicach; *Jak pracuje Powiatowa Biblioteka Publiczna w Łęcznej*, J. Marczevska, PBP w Łęcznej; *Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Działdowie na rzecz bibliotek publicznych w powiecie – przykłady współpracy*, J. Lytvyn, MBP w Działdowie.

IV. Biblioteki gminne – same czy w sieci: *Razem bezpieczniej*, H. Warczok, GBP Psary; *Rola współpracy bibliotek gminnych z biblioteką powiatową i wojewódzką na tle nowych wyzwań i zmieniającej się roli biblioteki gminnej w małej społeczności*, E. Miśkiewicz, GBP w Osieku Małym; *Zadania biblioteki gminnej w relacji z powiatem i województwem*, E. Rzewuska, Biblioteka w Świętej Katarzynie; *Tożsamość biblioteki ważny element sukcesu*, A. Musialska, GMP w Klonowej.

Na podstawie wysłuchanych referatów i głosów w dyskusji, po nieocenionych rozmowach kularowych, ale także z doświadczenia współpracy z bibliotekami w powiecie zamojskim, nad którymi Książnica sprawuje nadzór merytoryczny poprzez powierzone jej zadania powiatowe oraz z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Lublinie, której podlega merytorycznie, rodzą się refleksje na temat działalności instrukcyjno-metodycznej. Należy stwierdzić, że działalność instrukcyjno-metodyczna bibliotek publicznych kształtuje się bardzo różnorodnie i różne są w stosunku do niej oczekiwania stron. Ma to swoje źródło w reformie administracyjnej kraju w 1999 roku, która organizacyjnie podporządkowała biblioteki publiczne samorządom różnych szczebli. Biblioteki działają tak, jak pozwalają im miejscowe relacje z organizatorami (marszałkami, starostami, prezydentami, burmistrzami i wójtami). Pomoc instrukcyjno-metodyczna i szkoleniowa oraz nadzór merytoryczny w zakresie realizacji zadań określonych przez

ustawę o bibliotekach, świadczone przez biblioteki wojewódzkie i powiatowe odbywa się bez narzędzi prawno-administracyjnych, które umożliwiłyby egzekwowanie od podległych bibliotek zalecanych w bibliotekarstwie norm. Norm dotyczących choćby ewidencjonowania materiałów bibliotecznych, sporządzania opisów bibliograficznych, gromadzenia zbiorów czy selekcji. Sytuacja taka, w połączeniu ze zmniejszeniem wymagań kwalifikacyjnych w stosunku do pracowników biblioteki poprzez zapis w ustawie o bibliotekach² nie napawa optymizmem, co do jakości świadczonych przez biblioteki publiczne usług, zarówno dziś, jak i w przyszłości. Nie trudno przewidzieć dalej idące stosowanie przez organizatorów bibliotek publicznych oszczędności przy zatrudnianiu pracowników. Obserwujemy to już obecnie. Pracownicy zatrudniani w bibliotekach nie muszą mieć wykształcenia bibliotekarskiego ani wyższego. Kandydatom nie stawia się takich wymagań. Mniejsze koszty generuje ich wynagrodzenie. Powszechną praktyką jest zatrudnianie stażystów, którzy po zdobyciu doświadczenia odchodzą, ponieważ skończył się staż. Często do obsługi bibliotek organizatorzy przewidują jedynie części etatów. Znane są przypadki, że jeden pracownik obsługuje więcej niż jedną filię. Nie należy zapominać także o normach dotyczących lokali bibliotecznych. Z jednej strony nieliczne przeinwestowane gminne biblioteki (niech przykładem będzie niedawno adaptowana i wyremontowana biblioteka w woj. lubelskim o powierzchni ok. 2 tys. m², w gminie do 4 tys. mieszkańców i ok. 400 czytelnikach), z drugiej niewielkie, wciąż zaniedbane lokale biblioteczne, których należy się wstydić, i nie ma administracyjno-prawnych narzędzi, aby stan taki zmienić. Wciąż nie brakuje ich w każdym województwie. Umiejętność pozyskania środków finansowych na inwestycje biblioteczne powinna iść w parze z potrzebami środowiskowymi.

To, co dziś najbardziej łączy biblioteki w sieci to sprawozdawczość statystyczna GUS. Odbywa się bez zakłóceń. Dane statystyczne zbierane są wg ustalonych zasad, co daje możliwość sprowadzenia ich do wspólnego mianownika. Realizowany od kilku lat przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przy współpracy Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych oraz Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich projekt *Analiza Funkcjonowania Bibliotek – wskaźniki efektywności i dane statystyczne*³, wprowadza z dobrym skut-

² Art. 29.2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. z póź. zm., m.in. ze zmianami z 2017 r.) mówi, że „W bibliotekach mogą być zatrudniane osoby z wykształceniem średnim lub średnim branżowym”.

³ <http://afb.sbp.pl/o-projekcie,informacje-ogolne>: „Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie jednolitych metod oraz narzędzi systematycznej oceny działania bibliotek nauko-

kiem nowe sposoby zbierania informacji statystycznych i ich przetwarzania. Stawia, niestety nieobowiązkowe, uzupełnienie obowiązującej w kraju sprawozdawczości statystycznej o funkcjonowaniu bibliotek i trudno w niektórych środowiskach wyegzekwować wdrożenie czegoś, co nie jest obowiązkowe. Innym, bardzo ważnym elementem łączącym biblioteki publiczne jest program *Zakup nowości wydawniczych do bibliotek* Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Inicjuje on współpracę bibliotek wszystkich szczebli w sieci bibliotek publicznych.

Dyskusja nad nowymi wyzwaniem dla działalności instrukcyjno-metodycznej powinna być dyskusją nad stworzeniem prawnych narzędzi do egzekwowania norm w bibliotekarstwie, które w zgiełku marketingowym zniknęły z pola widzenia. Ważne są zadania edukacyjno-kulturalne, ale zaczynają one dominować w katalogu prac bibliotek. Nie o nie tu chodzi, ponieważ są jedynie narzędziem do osiągnięcia wyników w czytelnictwie. Należy pamiętać, że biblioteka to miejsce, gdzie każda działalność powinna być oparta na pracy z książką, a jeszcze szerzej na tekście literackim. Biblioteki publiczne w ostatnich kilkunastu latach zostały pozostawione same sobie, ponieważ istniejące przepisy dają dużą dowolność interpretacji działalności instrukcyjno-metodycznej, co zostało wykazane także podczas konferencji. Pozostawienie samorządom wolnej ręki we wszystkich aspektach działalności bibliotek wzmocni silne jednostki, a pograży słabe. Zgodnie z ustawą każdy samorząd ma obowiązek prowadzenia co najmniej jednej biblioteki. Tylko biblioteki te będą od siebie odległe w jakości świadczonych usług.

Danuta R. Kawałko, Książnica Zamojska

Nowoczesne biblioteki województwa lubelskiego

W czerwcu br. bibliotekarze z Zamościa i powiatu zamojskiego wzięli udział w wyjeździe szkoleniowym *Nowoczesne biblioteki województwa lubelskiego*. Organizatorem wycieczki było Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Oddział w Zamościu i Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu. W celu zapewnienia ciągłości pracy bibliotek, wyjazd realizowany był w dwóch grupach, w dniach 5 i 7 czerwca 2017 r.

wych, pedagogicznych i publicznych opartych na analizie i porównaniach danych statystycznych oraz wskaźników funkcjonalności w obrębie poszczególnych typów bibliotek włączając w to badania satysfakcji odbiorców usług bibliotecznych”.

W programie wyjazdu było zwiedzanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Urszulinie i jej Filii w Wytycznie, wizyta w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wyrykach i Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włodawie oraz odwiedziny Chełmskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Pauliny Orsetti. Dodatkową atrakcją było zwiedzanie Podziemia Kredowego w Chełmie.

Pierwszym przystankiem w podróży była Gminna Biblioteka Publiczna w Urszulinie, która w ramach Programu Wieloletniego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Kultura+ Priorytet Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek* uzyskiwała wsparcie na rozbudowę Biblioteki Publicznej w Urszulinie oraz przeniesienie i przebudowę filii biblioteki w Wytycznie.

Biblioteka w Urszulinie mieści się w centrum wsi i sąsiaduje bezpośrednio z Komisariatem Policji. Jej wystrój nawiązuje do Poleskiego Parku Narodowego, który jest główną atrakcją turystyczną tego regionu. Dominują tam kolory naturalnego drewna, zieleni i szarości. Większość mebli: regały biblioteczne, biurka, ale też miejscami podłoga i sufit wykonane zostały z drewnopodobnych płyt OSB. Całość doskonale uzupełniają dodatki, takie jak pufy imitujące pień drzewa, filary z brzozy, zielone dywaniki nawiązujące do trawy czy piękne, białe żyrandole, które wyglądają jak wycinanki z papieru. Wszystko wygląda bardzo naturalnie. Wnętrze biblioteki zachęca do zatrzymania się wśród książek.

Idąc za trafnym określeniem, że biblioteka to nie tyle budynek, ale przede wszystkim pracujący tam ludzie, czuję się zobowiązana wspomnieć o ciepłym przyjęciu nas przez Teresę Kuczyńską – kierownika placówki i pracowników. Po zwiedzeniu wnętrza, zostaliśmy zaproszeni do nowoczesnej sali konferencyjnej na kawę i słodki poczęstunek. Po chwili odpoczynku i krótkiej rozmowie na temat doświadczeń związanych z realizacją projektu, przeprowadzonego remontu, działalności kulturalno-edukacyjnej biblioteki – ruszyliśmy dalej.

Kolejnym punktem naszej wycieczki studyjnej była „Książnica Pana Jana” – biblioteka filialna w Wytycznie.

Zacznę od nazwy, bo zapewne zaintrygowała nie tylko mnie. Kim jest Pan Jan wspomniany w nazwie biblioteki? Wyjaśniła nam to dokładnie oprowadzająca nas pani bibliotekarka. Jan Kuracki założył i przez wiele lat pracował w bibliotece w Wytycznie. Był wielkim miłośnikiem książek, nie tylko czytał, ale także naprawiał zniszczone książki, wypożyczał je innym mieszkańcom i pozyskiwał z różnych źródeł nowe tytuły. W okresie swojej działalności tworzył liczne punkty biblioteczne w sąsiadujących sołectwach, a swoją działalnością sprawił, że wieś Wytyczno stała się najbardziej rozczytanym miejscem w regionie. Nazwa biblioteki jest formą uczczenia jego pamięci.

Budynek, w którym mieści się biblioteka spełnia kilka funkcji. Z jednej strony znajduje się tam remiza OSP, a z drugiej filia biblioteki z dużą świetlicą i świetnie wyposażoną kuchnią, co daje doskonałą przestrzeń do działań lokalnych organi-

zacji, jak i mieszkańców wsi. Wnętrze zachwyca doskonałym połączeniem kolorów – biel i szarości na ścianach, różne odcienie brązu na podłodze. Całość idealnie współgra. Świetnym pomysłem są tapety na ścianach, które prezentują pozęję i prozę lokalnych pisarzy. Wnętrze uzupełniają designerskie meble: stylowa kanapa, kilka krzeseł i duże pufy, których obicia nawiązują do czarno-białych gazet. Myślę, że okoliczni mieszkańcy chętnie spędzają tam wolny czas.

Pobyt w Książnicy Pana Jana podsumuję słowami Stephena Kinga: *Nawet z pozoru najdziwniejsza, najskromniejsza pasja jest czymś bardzo, ale to bardzo cennym.* Miłość Jana Kurackiego do książki przyczyniła się do powstania uroczej biblioteki na wsi, która stała się jej centrum kulturowym i wizytówką. Oby jak najwięcej tego typu inicjatyw na polskich wsiach!

Zauroczeni tym przytulnym wnętrzem, ale ponaglani przez czas pojechaliśmy odwiedzić Bibliotekę Inspiracji w Wyrkach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrkach to przedsięwzięcie poczynione z dużym rozmachem. W ramach wspomnianego już wcześniej programu ministerialnego, w Wyrkach dokończono budowę budynku mieszczącego się obok Zespołu Szkół i przeznaczono je na działania biblioteki. Zgodnie ze słowami oprowadzającej nas po wnętrzach biblioteki p. Hanny Czelej – dyrektor GBP, było to największe jak dotąd w historii gminy zadanie, którego wartość przekroczyła 2,5 mln złotych.

Biblioteka Inspiracji w Wyrkach to coś więcej niż powszechnie pojmowana biblioteka. Mieści się tam nowoczesne studio nagrań, piękna sala konferencyjna, galeria obrzędowości, zaplecze noclegowe, sala wielofunkcyjna z zapleczem gastronomicznym i wiele innych pomieszczeń z przeznaczeniem na bardzo szeroko pojętą działalność kulturalno-oświatową. Wystrój przestrzeni bibliotecznej jest bardzo nowoczesny. Przestronne pomieszczenia, gustownie dobrane kolory ścian, podłóg, mebli, a do tego ciekawe dodatki jak huśtawka przymocowana do sufitu, cudowny kącik dla dzieci z turkusowym domkiem (wyposażonym w telewizor) i wygodnymi kanapami w środku. Kącik wyciszony jest z jednej strony szybą (można „podglądać” swoje pociechy w zabawie), a przy suficie wiszą białe siatkowe chmurki i migocą drobniutkie światełka. Wszystko tworzy przytulną całość.

Pomysł na utworzenie takiego miejsca oceniam jako bardzo odważny, a efekt zasługuje na gratulacje dla realizatorów. Pozostaje tylko życzyć, aby biblioteka i wszelkie pomyślane w niej atrakcje, zawsze miały swoich odbiorców, szkoda by było, gdyby te piękne pomieszczenia stały puste.

Następną nowoczesną książnicą, którą zwiedzaliśmy, była Miejska Biblioteka Publiczna we Włodawie, która w l. 2011–2012 została rozbudowana i zmodernizowana. Remont przeprowadzono w ramach projektu realizowanego przez gminę miejską „Poprawa dostępności do zasobów Miejskiej Biblioteki Publicznej dla mieszkańców Włodawy”, współfinansowanego z Regionalnego Programu Woje-

wództwa Lubelskiego. Warto wspomnieć, że MBP we Włodawie w 2014 r., została laureatem siódmej edycji konkursu „Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich” w kategorii Miejsce przyjazne dzieciom.

We Włodawie powitała nas p. Małgorzata Zińczuk – z-ca dyrektora ds. merytorycznych i na początek zaprosiła na kawę i poczęstunek. Podczas krótkiego odpoczynku mieliśmy okazję poznać historię biblioteki, jej strukturę, porozmawiać o doświadczeniach związanych z remontem. Usłyszeliśmy także *Biblioteczny Song*, piosenkę nagraną w ramach Ferii w Bibliotece 2015, która stała się muzycznym elementem promocyjnym biblioteki.

Wnętrze biblioteki podzielone jest na trzy strefy – Słowo, Muzyka i Obraz, nawiązujące do przenikających się we Włodawie kultur: żydowskiej, prawosławnej i katolickiej. Wszystkie elementy wyposażenia nawiązują do tego podziału, każde pomieszczenie ma oddzielny i niepowtarzalny wystrój, podkreślający jego przeznaczenie. Na wystrój ten składała się inna kolorystyka ścian, motywy grafik, formy i desenie mebli. Duże wrażenie robi zaaranżowany w kolorach czerwieni, czerni i bieli dział dla dzieci, z podłogą na której widnieją nuty i kanapą w formie fortepianu, z której chętnie korzystają młodzi włodawianie. Zupełnie inny charakter ma wnętrze czytelnicy internetowej, niebieska kolorystyka oraz elementy wzornictwa podłóg i ścian doskonale nawiązują do małych kwadratów – pikseli, natomiast „Strefa Słowo” wyróżnia się meblami w kształcie liter. Włodawska biblioteka może pochwalić się również Letnią Galerią Biblioteczną Słowo-Muzyka-Obraz, która powstała dzięki dofinansowaniu Fundacji Banku Zachodniego WBK S.A. w ramach II edycji konkursu grantowego „Tu mieszkam, tu zmieniam”. Galeria powstała na wewnętrznym, zazielenionym dziedzińcu i jak mówi jej pomysłodawczyni p. Małgorzata Zińczuk „...stała się gródkiem rekreacji rodzinno-edukacyjno-czytelniczej, a przede wszystkim miejscem inspirującym do działań kulturalno-artystycznych lokalnej społeczności – od najmłodszych po odrobinę starszych”.

Biblioteka we Włodawie sprawia wrażenie miejsca przyjaznego, otwartego dla mieszkańców i gości. Zostaliśmy w niej przyjęci bardzo ciepło. W trakcie zwiedzania jej wnętrza, rozmów z pracownikami przekonał się, że tworzą ją ludzie z pasją.

Ostatnim przystankiem była Chełmska Biblioteka Publiczna im. Marii Pauliny Orsetti. Budowa jej siedziby rozpoczęła się jeszcze w połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia. Dokończona została dopiero w końcu stycznia 2015 r., dzięki pozyskanemu przez miasto unijnemu dofinansowaniu.

Po przestrzeni bibliotecznej oprowadzał nas p. Robert Chelmski – dyrektor ChBP oraz p. Anna Miszczak – kierownik Działu Udostępniania.

Swój wywód na temat wnętrza tej biblioteki zaczął od słowa – Wow!!! Nieśamowicie designerskie miejsce. Pomieszczenia biblioteki są przestronne, wystrój

nowoczesny i bardzo oryginalny. Dominują odcienie szarości i bieli. Działy udostępniania znajdują się na poziomie parteru. Czytelnicy mogą swobodnie przemieszczać się pomiędzy regałami. W całym kompleksie powszechnie dostępne są komputery, można przeglądać katalogi, Internet, odtwarzać filmy, słuchać muzyki. Dostępne są także tradycyjne gramofony oraz sprzęt do odtwarzania kaset magnetofonowych. Ciekawostką jest mini kino, automaty do zwrotu książek oraz stanowiska z konsolami do gier. Całości uroku nadają wiszące w centralnym punkcie holu czerwone kanapy „huśtawki”. Wszystko tworzy efektowną całość.

Według słów dyrektora ChBP szczególną popularnością w odnowionej bibliotece cieszy się, położona na piętrze, profesjonalnie i wszechstronnie wyposażona sala konferencyjna, mogąca też służyć za salę teatralną czy kinową, która posiada około 200 miejsc. W niej odbywają się najważniejsze miejskie wydarzenia. Wysoki standard, elegancja, sprawiły, że wyrosła do rangi reprezentacyjnego salonu miasta. Z oszklonej sceny w sali widowiskowej można obserwować dolną kondygnację budynku. Na piętrze mieści się także Transgraniczne Centrum Edukacji Ekonomiczno-Społecznej. Centrum jest miejscem spotkań edukacyjno-kulturalnych mieszkańców regionu chełmskiego i terenów strefy pogranicza. Przeprowadza się tam szkolenia, wykłady, prelekcje, sympozja, warsztaty szkoleniowe, spotkania autorskie i wystawy.

Chełm może poszczycić się piękną biblioteką. Jej wnętrza, ale przede wszystkim nowoczesne wyposażenie przyciągają użytkowników. Jak mówi dyrektor, bibliotekę zaczęli odwiedzać chełmianie, którzy nigdy wcześniej tam nie zaglądali, wzrosła liczba wypożyczeń książek i zbiorów multimedialnych. Dla takiego efektu warto było czekać tyle lat na nowy budynek.

Urozmaiceniem naszego wyjazdu studyjnego było zwiedzanie chełmskich podziemi, które stanowią unikatową pozostałość górnictwa kredowego w Europie. Podziemia kredowe to wielopoziomowy kompleks korytarzy, powstały w ciągu wielowiekowej eksploatacji kredy pizżącej w Chełmie. Trasa turystyczna, którą przemierzaliśmy ma ok. 2 km długości i położona jest pod centralną częścią starożytnego miasta. Na jej szlaku mogliśmy zobaczyć ekspozycję dotyczącą archeologii, górnictwa kredy i historii miasta. Udało nam się spotkać także władcę tych podziemi – ducha Bielucha.

Na koniec taka refleksja – szkoda, że nasza Książnica nie jest tak supernowoczesna, bo na pewno nowe wyposażenie dałoby większe możliwości w pracy z czytelnikiem, ale z drugiej strony „nie wszystko złoto, co się świeci”. O jakości biblioteki nie świadczą nowoczesne wnętrza, ale zadowoleni czytelnicy i bogata oferta kulturalno-edukacyjna, której centralne miejsce powinna zajmować – KSIĄŻKA.

Barbara Grabowska, Książnica Zamojska

Danuta Wójcik. W służbie czytelnikom niepełnosprawnym

„Piękno i wartość każdego człowieka zobaczymy w pełni dopiero wtedy, kiedy zacznijemy patrzeć nie tylko oczami, ale przede wszystkim sercem” – te słowa wypowiedziane przez Danutę Wójcik najbardziej oddają jej osobowość, stosunek do drugiego człowieka i pracy.

Danuta Wójcik pracowała w zawodzie bibliotekarza 40 lat i w tym roku odeszła na zasłużoną emeryturę.

Doświadczenie zawodowe rozpoczęła stażem 14 III 1977 r. w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zamościu. Jako młodszy bibliotekarz pracowała w Dziale Dziecięcym WiMBP w okresie 16 VIII 1977 – 9 III 1982, potem do 28 II 1984 r. była pracownikiem Filii nr 6 WiMBP. Od 1 III 1984 do 10 VII 1988 r. kierowała Filią nr 5 WiMBP, następnie od 11 VII 1988 do 14 VI 2005 r. – Filią nr 3 przy Polskim Związku Niewidomych. To z myślą o osobach z upośledzeniem wzroku i niewidomych zorganizowała od podstaw Filię nr 3 – „książki mówionej” w Zamościu wraz z punktami bibliotecznymi w Tomaszowie Lubelskim, Biłgoraju, Hrubieszowie (działały do 1999 r.).

Przez 12 lat, od 15 VI 2005 do 30 IV 2017 r., kierowała pracą Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej. W tym czasie działały w Zamościu punkty biblioteczne przy Polskim Związku Niewidomych i w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym.

P. Danusia swoją aktywność zawodową kierowała głównie w stronę animacji czytelnictwa osób niepełnosprawnych – dzieci, młodzieży i osób dorosłych, poprzez przygotowywanie i realizację różnorodnych form: spotkań integracyjnych, poetyckich, literackich, konkursów plastycznych, literacko-plastycznych, literacko-wokalnych, zajęć terapeutycznych literacko-plastycznych, wystaw. Organizowała koncerty artystyczne niepełnosprawnych twórców. Promując twórczość osób niepełnosprawnych przeciwdziałała ich wykluczeniu społecznemu. O pracy w tym kierunku mówiła: „W tym celu rozwija się działalność kulturalno-oświatową, żeby dać ludziom możliwość twórczego zaprezentowania się środowisku, pomoc w przewyciężaniu skrupowania, tremy i kompleksów. Niepełnosprawni czytelnicy mają duże zdolności twórcze: literackie, recytatorskie, plastyczne, wokalne i manualne. Wykorzystanie tego potencjału przez organizowanie różnych imprez i spotkań jest ogromną korzyścią również dla nich, bo dzieląc się swoją twórczością czują się bardziej dowartościowani”. Dla tych osób szczególnie ważna jest akceptacja społeczeństwa, dlatego dużą wagę przywiązywała do im-

prez integracyjnych, których atmosfera służyła akceptacji, a także uczyła otwartości na innych: „Pokazywanie świata przeżyć osób niepełnosprawnych, w ich działaniach twórczych, wzbogaca także świat przeżyć osób zdrowych. Ma ogromny wpływ na ich zachowanie, uczy tolerancji i akceptacji, korzystnie wpływa na rozwój emocjonalny dzieci i młodzieży”.

W Polskim Związku Niewidomych organizowała tzw. *spotkania czwartkowe*, w czasie których dla osób z dysfunkcją wzroku (i wraz z nimi) przygotowywane były montaż literackie, głośne czytanie literatury pięknej, artykułów z prasy dla niewidomych, pogadanki i dyskusje na tematy literackie, ale również dotyczące spraw i problemów tej grupy osób.

Zainicjowała nową formę wypożyczeń tzw. „odwiedziny domowe”, które przekształciły się w usługę „książki na telefon” dla wszystkich osób potrzebujących.

Rocznie przygotowywała ponad 80 wydarzeń kulturalno-edukacyjnych dla ponad 2500 osób, głównie niepełnosprawnych.

Pozyskiwała środki pozabudżetowe, aby czytelnicy niepełnosprawni mogli rozwijać swoje potrzeby kulturalne, aktywnie uczestniczyć w proponowanych formach i promować swoją twórczość w wydawnictwach pokonkursowych.

W pracy zawodowej p. Wójcik pisała, realizowała i rozliczała wnioski do Programów Operacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- *Niepełnosprawność wyzwaniem dla ludzi zdrowych* (2006); dzięki współpracy ośrodków i instytucji zreszających osoby niepełnosprawne w różnym wieku zrealizowano konkurs literacko-plastyczny, opublikowano drukiem wydawnictwo pokonkursowe, przeprowadzono spotkania tematyczne z dziećmi i młodzieżą w OCN, w czasie których uczestnicy mieli możliwość artystycznego zinterpretowania tematu.

- *Książka inspiracją dla twórczości osób niepełnosprawnych* (2007); w ramach programu zorganizowano przegląd sztuk teatralnych i spotkania integracyjne popularyzujące twórczość dzieci i młodzieży z ośrodków edukacyjno-terapeutycznych z Zamościa i powiatu zamojskiego, pod nazwą *Wiosna Teatralna Niepełnosprawnych*. Treść sztuki przekazywana była różnymi metodami (werbalne, pozawerbalne np. gestem, mimiką, językiem migowym, za pomocą urządzeń wspomagających mowę). Konkurs literacko-plastyczny o zasięgu ogólnopolskim oraz wydawnictwo pokonkursowe były promocją twórczości osób niepełnosprawnych i działalności Ośrodka.

- *Praca z książką jako metoda psychoterapii – twórcze sposoby przekazywania jej treści przez czytelników niepełnosprawnych* (2008); przedsięwzięcie obejmujące przede wszystkim realizację i podsumowanie konkursu literacko-plastycznego o zasięgu ogólnopolskim, umożliwiającego twórcze zaprezentowanie zdolności literackich i plastycznych osób niepełnosprawnych.

- *Najpiękniejsza historia świata. Biblia światłem ociemniałych* (2010); projekt skierowany do czytelników niepełnosprawnych, miał za zadanie promocję czytelnictwa, integrację osób niepełnosprawnych, a także promocję twórczości niepełnosprawnych inspirowanej lekturą Biblii. Pomocą były warsztaty *Ewangelia a życie codzienne niepełnosprawnych* z prof. dr. hab. Wojciechem Otrębskim oraz wykład *Biblia inspiracją dla twórczości artystycznej dawniej i dziś* ks. dra Cypriana Moryca.

P. Danusia opracowała wnioski, na które nie przyznano środków, ale pomysły przygotowanych w programach zadań wykorzystwała przy organizowaniu zajęć biblioterapeutycznych:

- *Czytam Twoimi oczami* (2011),
- *Biblioteka w służbie niepełnosprawnym* (2012),
- *Wartość osoby ludzkiej w twórczości Jana Pawła II* (2013),
- *Książka w służbie rodziny* (2014)

Dużym przedsięwzięciem w Książnicy Zamojskiej są zainicjowane przez Danutę Wójcik seminaria z cyklu *Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych*, których głównym celem jest uwrażliwienie osób zdrowych na potrzeby niepełnosprawnych poprzez przybliżanie im problemów z jakimi spotykają się w codziennym życiu osoby chore. Tego typu działania służą podnoszeniu poziomu świadomości społecznej w kwestii tolerancji i akceptacji w stosunku do osób niepełnosprawnych. Przygotowane przez p. Danusię seminaria:

– *Nowoczesne techniki i metody ułatwiające życie osobom niewidomym*, zapoznające uczestników ze strukturą i organizacją PZN i problemami, z jakimi osoby niewidome stykają się na co dzień. Seminarium przybliżyło nowoczesne techniki i metody ułatwiające im życie, szczególnie audiodeskrypcji (28.09.2011);

– *Biblioteka w służbie osobom specjalnej troski*, którego głównym celem było poszerzenie wiedzy na temat potrzeb i zachowań osób starszych i niepełnosprawnych. Dotyczyło psychologicznego obrazu starości i tworzenia form aktywności seniorów (23.05.2012);

– *Komunikacja alternatywna i wspomagająca. Czytelnictwo wśród osób z problemami w porozumiewaniu się*, prezentujące metody i urządzenia umożliwiające komunikację między osobami mówiącymi oraz nieposiadającymi umiejętności mowy (30.10.2013);

– *W świecie ciszy* – seminarium poświęcone osobom głuchym i głuchoniemym, językowi migowemu i miganemu, który włącza i ułatwia komunikowanie się między osobami niesłyszącymi i otoczeniem (22.10.2014);

– *Dysleksja, dysgrafia, dysortografia*, przybliżające wiedzę o zaburzeniach powodujących trudności w czytaniu i pisaniu oraz system pomocy terapeutycznej w Polsce (30.10.2015);

– *Czym jest ADHD*, poszerzające wiedzę o chorobie definiowanej jako zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi oraz dające praktyczne

wskazówki jak postępować z dziećmi, u których zdiagnozowano ADHD (19.10.2016).

Umiejętności organizacyjne i kierownicze p. D. Wójcik przekładały się na pracę zawodową. Wszystkie formy kulturalno-edukacyjnej działalności przygotowywała z myślą o tym, aby ludzie niepełnosprawni nie czuli się wykluczeni czy traktowani marginalnie w środowisku. Jest przekonana, „że osoby z każdą niepełnosprawnością, mają takie samo prawo do rozwijania swoich zainteresowań i spełniania marzeń, jak osoby zdrowe”.

Przybliżając czytelnikom niepełnosprawnym książkę i bibliotekę zachęcała ich do aktywnego uczestniczenia w organizowanych formach. Pragnęła, aby było to twórcze uczestnictwo w kulturze. Motywowała swoich czytelników do rozwoju i twórczości literackiej i artystycznej.

W swojej pracy z czytelnikiem niepełnosprawnym wyróżniała się dużą cierpliwością, łagodnością, wrażliwością i wyrozumiałością. Bardzo lubiana przez czytelników niepełnosprawnych, których obdzielała swoją uwagą i zainteresowaniem. Twierdziła, że to właśnie ci ludzie wyzwalają pokłady dobra w drugim człowieku: „Środowisko ludzi niewidomych jest przepojone ogromną życzliwością i wzajemną serdecznością, tą życzliwością objęli również osobę bibliotekarki”. Miała bardzo dobry kontakt z opiekunami i wychowawcami z instytucji i ośrodków, z którymi współpracowała. Dyrekcja i opiekunowie Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Zamościu cenili ją „za niezwykłą wrażliwość na problemy dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz za szczególną postawę pełną zrozumienia i chęć niesienia pomocy”.

Nie sposób wymienić wszystkich ośrodków i instytucji skupiających niepełnosprawnych, współpracujących z OCN, ale wśród nich znaleźli się m.in.: Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny *Krok za krokiem* w Zamościu, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zamościu, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Zamościu, Warsztaty Terapii Zajęciowej przy *Krok za krokiem* w Zamościu, WTZ przy parafii św. Michała w Zamościu, WTZ w Lipinie Starej, Dom Pomocy Społecznej w Zamościu, DPS w Krasnobrodzie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Zamościu, Zespół Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Zamościu, Szkoła Podstawowa nr 3 w Zamościu, Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Terenowe w Zamościu, Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Powiatowe w Biłgoraju, Oddział Polskiego Związku Niewidomych w Zamościu, a także z okręgi PZN z całej Polski i Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Laskach.

Zaprosiła do współpracy i uczestnictwa w proponowanych przedsięwzięciach nowe grupy społeczne m.in. seniorów i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, odbywające kary w Zakładach Karnych w Zamościu.

W kwietniu 2016 roku podjęła współpracę z Dziennym Domem „Senior-Wigor” przy Ośrodku Sportu i Rekreacji, zapoczątkowaną pomocą przy tworzeniu

własnej biblioteczki i kontynuowaną tzw. Spotkaniami z Literaturą, które odbywają się 2 razy w miesiącu, w siedzibie Domu Seniora. Rozmowy i dyskusje, czytanie wierszy, fragmentów prozy czy artykułów na tematy literackie zachęcają do głębszych poszukiwań i refleksji, zarówno nad literaturą klasyczną, jak i współczesną.

Dla uczestników Klubu Aktywnego Seniora w Zamościu przygotowywane były zajęcia literacko-muzyczne odbywające się w Książnicy Zamojskiej.

Od 2013 roku Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych zaprosił do współpracy i udziału w proponowanych formach osoby zagrożone wykluczeniem społecznym osadzone w Zakładzie Karnym i Oddziale Zewnętrznym Zakładu Karnego w Zamościu.

Za pracę na rzecz czytelników niepełnosprawnych D. Wójcik otrzymała odznaczenia:

- Srebrna Odznaka Honorowa PZN (1993)
- Brązowy medal *Zasłużony Kulturze Gloria Artis* (2008)
- Odznaczenie Członka Nadzwyczajnego PZN (2008)
- wyróżnienie statuetką *Solidarny i odpowiedzialny społecznie* dla OCN z inicjatywy Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym *Krok za krokiem* (2012).

P. Danusia Wójcik mówiła: „Praca w tym środowisku daje mi ogromną satysfakcję i radość. Jest to dla mnie zaszczyt, że mogę im służyć swoją skromną wiedzą i umiejętnościami”.

Praca Ośrodka Czytelnictwa Niepełnosprawnych została dostrzeżona przez regionalne środki masowego przekazu: *Panoramę Lubelską TVP, Zamojską Telewizję Kablową, Polskie Radio Lublin, Katolickie Radio Zamość, Radio Eska, Radio Złote Przeboje, Gazetę Miasta, Gazetę Zamojską, Gazetę Wyborczą, Kronikę Tygodnia, Niedzielę, Nowy Kurier Zamojski, Skafander, Tygodnik Zamojski.*

W latach 2008-2013 p. Danusia pracowała w zespole redakcyjnym *Bibliotekarza Zamojskiego*. W swoim dorobku ma publikacje, które ukazywały się w *Bibliotekarzu Zamojskim*, w *Zamojskim Kwartalniku Kulturalnym* oraz w *Elektronicznym Biuletynie Informacyjnym Bibliotekarzy*.

Współorganizatorka spotkania integracyjnego byłych i obecnych pracowników biblioteki w maju 2015 roku ph. *Wspomnień czar*. Spotkanie poprzedziła spontaniczna akcja zbierania starych fotografii, prezentujących bibliotekę i pracowników. Kolekcja ok. 200 zdjęć, z lat 1960-2005, została pokazana w formie prezentacji i stanowiła punkt wyjścia dla wspomnień, uściślenia dat i faktów, przytaczania bibliotecznych anegdot, trwających w pamięci bibliotekarzy. „Wykonywana praca nie musi być tylko obowiązkiem, może być źródłem satysfakcji, radości [...] biblioteka to nie tylko lokal, sprzęty i księgozbiór, ale również ludzie, którzy ją tworzą, a w przypadku instytucji funkcjonującej od ponad 90 lat, to całe pokolenie pracowników [...]”.

Właśnie na tym spotkaniu, niektórzy młodzi pracownicy Książnicy Zamojskiej dowiedzieli się, że Danusia Wójcik była ikoną i fundamentem pierwszych lat Solidarności w zamojskiej bibliotece.

Wrażliwość na sprawy drugiego człowieka, niezgoda na niesprawiedliwość społeczną spowodowały, że p. Danuta Wójcik zaangażowała się w tworzenie i funkcjonowanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Solidarności w WiMBP. W październiku 1980 r. zarejestrowano NSZZ „Solidarność” WiMBP w Międzyzakładowym Komitecie Założycielskim, Region Środkowo-Wschodni w Lublinie, Oddział w Zamościu. W Komisji Zakładowej organizacji związkowej „Solidarność” Danuta Szozda (nazwisko panieńskie D. Wójcik), pracownik Działu Dziecięco-Młodzieżowego, pełniła funkcję sekretarza. Była pierwszą osobą, która odważyła się powiesić krzyż na ścianie działu, w którym pracowała. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. i zdelegalizowaniu NSZZ „Solidarność” internowano przewodniczącego związku WiMBP Andrzeja Gąsienicę, natomiast Danuta Szozda, jako sekretarz, wraz ze skarbnikiem, zostali zwolnieni z pracy. Tak wspominała ten okres D.W. „Zaczęły się represje, przesłuchania i sprawy sądowe. Dzięki pomocy wielu ludzi, przywrócono do pracy sekretarza Komisji Zakładowej. [...] Czasy były bardzo trudne, trzeba było płacić za swoje przekonania, ale warto było, chociażby dla tej pewności, że najważniejsze wydarzenia, zmierzające do odzyskania autentycznej niepodległości przez Polskę, nie przeszły obok nas, że mieliśmy w tym czynny udział”. Swoją aktywność związkową zakończyła w 2006 roku.

Artykuł nie jest w stanie wyczerpać oddania i pracy Danuty Wójcik na rzecz ludzi niepełnosprawnych, zacytowane fragmenty jej wypowiedzi „mówią” jakim jest człowiekiem – skromnym, cichym, pracowitym, patrzącym sercem i zawsze uśmiechniętym. Jej „pomysł na emeryturę” na pewno będzie równie aktywny i radosny jak czas pracy zawodowej.

Bibliografia

1. Kołtun J., Wójcik D., *Wspomnień czar*, Bibliotekarz Zamojski 2015, nr 1, s. 43-44.
2. Wójcik D., *Biblioteka w służbie osobom specjalnej troski*, Bibliotekarz Zamojski 2012, nr 2, s. 9-11; Zamojski Kwartalnik Kulturalny 2012, nr 3, s. 100-101.
3. Wójcik D., *Budowanie przyjaznego świata dla osób niepełnosprawnych: seminarium*, Bibliotekarz Zamojski 2011, nr 2, s. 49-51.
4. Wójcik D., *Dysleksja, dysgrafia, dysortografia*, Bibliotekarz Zamojski 2015, nr 2, s. 16-17.
5. Wójcik D., *Komunikacja alternatywna i wspomagająca*, Bibliotekarz Zamojski 2014, nr 1, s. 38-39.
6. Wójcik D., *Moje doświadczenia w pracy z czytelnikiem niewidomym i niedowidzącym*, Bibliotekarz Zamojski 2003, nr 2, s. 7-10.

7. Wójcik D., *Niepelnosprawność wyzwaniem dla ludzi zdrowych*, Bibliotekarz Zamojski 2007, nr 1, s. 12-17.
8. Wójcik D., *Niepelnosprawność wyzwaniem dla ludzi zdrowych – działalność Ośrodka Czytelnictwa Niepelnosprawnych*, Bibliotekarz Zamojski 2011, nr 2, s. 15-17.
9. Wójcik D., *O działalności Ośrodka Czytelnictwa Niepelnosprawnych*, W: 90 lat biblioteki publicznej w Zamościu, Zamość, 2011, S. 78-82.
10. Wójcik D., *Otwórzmy przed nimi życie*, Bibliotekarz Zamojski 2013, nr 2, s. 25-27.
11. Wójcik D., *Solidarny i odpowiedzialny społecznie – wyróżnienie dla tych, którzy nie muszą, ale chcą wspierać potrzebujących pomocy*, Bibliotekarz Zamojski 2013, nr 1, s. 33-34.
12. Wójcik D., *Spotkania integracyjne jako forma pracy z czytelnikiem niepełnosprawnym*, Bibliotekarz Zamojski 2009, nr 2, s. 17-20.
13. Wójcik D., *Tworzenie struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zamościu*, Bibliotekarz Zamojski 2011, nr 2, s. 88-90.
14. Wójcik D., *Twórcze sposoby przekazywania treści książki przez czytelników niepełnosprawnych*, Bibliotekarz Zamojski 2008, nr 2, s. 26-29.
15. Wójcik D., *Uczymy się akceptować innych : o działalności Ośrodka Czytelnictwa Niepelnosprawnych*, Bibliotekarz Zamojski 2008, nr 1, s. 10-11.
16. Wójcik D., *W hołdzie wysokim drzewom i zielonej trawie*, Bibliotekarz Zamojski 2009, nr 1, s. 29-31.
17. Wójcik D., *W bibliotece dla niewidomych*, Bibliotekarz Zamojski 2000, nr 1, s. 13-15.
18. Wójcik D., Buczek R., *Zamojska Biblioteka w służbie ludziom chorym, niepełnosprawnym i starszym*, Dostrzegacz Biblioteczny 2003, nr 7, s. 7-10.
19. Wójcik D., Bylina I., *W świecie ciszy*, Zamojski Kwartalnik Kulturalny 2014, nr 4, s. 125-126.
20. Wójcik D., Grabowska B., *Twórcze uczestnictwo w kulturze osób z niepełnosprawnością*, Bibliotekarz Zamojski 2013, nr 2, s. 10-11.
21. Wójcik E., *Ewangelia a życie codzienne niepełnosprawnych*, Niedziela 2010, nr 28, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, s. VI.

Edyta Wójcik, Książnica Zamojska

Mistrz Promocji Czytelnictwa – wyróżnienie dla BPG Łabunie

W tym roku SBP ogłosiło IX edycję konkursu Mistrz Promocji Czytelnictwa. Celem konkursu jest popularyzacja dokonań bibliotek na rzecz upowszechniania czytelnictwa. Zadaniem bibliotek zgłaszających swój udział w konkursie jest złożenie dokumentacji konkursowej, zawierającej sprawozdanie z prac podjętych przez bibliotekę w całym mijającym roku. Przedmiotem oceny są: oryginalność, różnorodność działań bibliotecznych, liczba i jakość imprez organizowanych przez biblioteki, liczebność i różnorodność uczestników imprez, zasięg czytelnictwa, zaangażowanie innych środowisk i organizacji, formy promocji imprez popularyzujących czytelnictwo oraz udział lokalnych mediów w akcjach promocji czytelnictwa organizowanych przez bibliotekę.

Tegoroczne jury konkursu pod przewodnictwem Joanny Pasztaleniec-Jarzyńskiej przyznało nagrody za dokonania w roku 2016 następującym bibliotekom:

I nagroda – Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu im. K. I. Gałczyńskiego (woj. warmińsko-mazurskie)

II nagroda – Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Wołowie (woj. dolnośląskie)

III nagroda – Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie (woj. małopolskie).

Wyróżnienia otrzymały:

- **Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie (woj. lubelskie)**
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Międzyrzeczu Podlaskim (woj. lubelskie)
 - Gminna i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rzeczniowie (woj. mazowieckie)
- Jury postanowiło także uhonorować Listami Gratulacyjnymi biblioteki, które w minionych latach były laureatami Konkursu i wciąż utrzymują wysoki poziom działań promujących czytelnictwo. Listy Gratulacyjne otrzymały:
- Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Wybickiego w Sopocie (woj. pomorskie)
 - Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach (woj. śląskie)
 - Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej (woj. śląskie)
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Juchnowcu Kościelnym (woj. podlaskie).

Wręczenie dyplomów laureatom i wyróżnionym miało miejsce podczas konferencji *Jak czytanie wpływa na człowieka i społeczeństwa?*, zorganizowanej z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich 20 kwietnia br. w Pałacu Rzeczypospolitej przy pl. Krasińskich 5 w Warszawie. **Łabuńską bibliotekę w Warszawie reprezentowali: Bogdan Szykuła i Piotr Piela. Wyróżnienie odebrał Bogdan Szykuła – kierownik biblioteki. Gratulujemy.**

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Lubelski Bibliotekarz Roku 2016 – wyróżnienie dla Elżbiety Stankiewicz

Do kolejnej edycji konkursu „Bibliotekarz Róku” organizowanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, którego podstawowym celem jest promocja zawodu bibliotekarza, zgłoszona została kol. Elżbieta Stankiewicz – dyrektor BPG Zamość z s. w Mokrem. Konkurs składa się z dwu etapów: wojewódzkiego i ogólnopolskiego, podczas których wybierani są najbardziej cenieni bibliotekarze w województwach, a następnie najpopularniejszy w kraju Bibliotekarz Roku. Lubelskim Bibliotekarzem 2016 r. decyzją komisji konkursowej została Karolina Suska – dyrektor Biblioteki Publicznej i Domu Kultury w Łaziskach. Nasza kol. Elżbieta Stankiewicz oraz Izabela Kępka – dyrektor MGBP w Rykach otrzymały wyróżnienia. Karolina Suska w ogólnopolskim finale konkursu na Bibliotekarza Roku 2016 zajęła II miejsce. Wszystkim laureatkom, a w szczególności naszej koleżance składamy serdeczne gratulacje. Życzymy dalszej owocnej pracy, kolejnych sukcesów i satysfakcji z podejmowanych działań na rzecz rozwoju czytelnictwa.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

POMOCE METODYCZNE

W kręgu życia i twórczości Bolesława Leśmiana regulamin konkursu

Drogi Czytelniku!

W 2017 roku przypada 140 rocznica urodzin i 80 rocznica śmierci Bolesława Leśmiana. Rocznice te sprawiły, że Miasto Zamość ogłosiło rok 2017 rokiem Leśmiana. Z tej okazji Książnica Zamojska pragnie zaprosić swoich Czytelników do udziału w konkursie o życiu i twórczości tego wielkiego poety i Polaka.

Organizatorzy:

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu, ul. Kamienna 20.

Cele konkursu:

1. Zaakcentowanie roku Bolesława Leśmiana ustanowionego przez Miasto Zamość.
2. Poglębianie wiedzy o Bolesławie Leśmianie.
3. Rozbudzenie zainteresowania twórczością poety.
4. Propagowanie wśród czytelników poezji polskiej.

Zasady uczestnictwa:

1. Konkurs adresowany jest do Czytelników bibliotek Książnicy Zamojskiej.
2. Zadaniem Uczestnika konkursu jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na 13 pytań konkursowych, dotyczących życia i twórczości literackiej Bolesława Leśmiana.
3. **Kupon konkursowy wraz z danymi osobowymi** (imię, nazwisko, dokładny adres oraz telefon kontaktowy) należy nadesłać pocztą lub złożyć osobiście w bibliotekach Książnicy Zamojskiej.
4. Każdy Uczestnik konkursu może złożyć tylko jeden kupon.
5. Wśród kuponów z prawidłowymi odpowiedziami zostaną rozlosowane trzy nagrody książkowe. Komisja zastrzega sobie prawo innego podziału nagród.

Terminy:

1. Termin składania kuponów: 1 lipca – 30 września 2017 r.
- Wypełnione kupony można przysyłać pocztą na adres: Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego ul. Kamienna 20, 22-400 Zamość z dopiskiem na kopercie Konkurs „Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza” lub składać

w Wypożyczalni Główniej (ul. Kamienna 20) oraz wszystkich bibliotekach filialnych na terenie miasta Zamość.

2. Losowania prawidłowo wypełnionych kuponów dokona komisja powołana przez organizatora.

3. O wynikach konkursu i dokładnym terminie imprezy finałowej zwycięzcy zostaną powiadomieni listownie lub telefonicznie.

4. Podsumowanie konkursu wraz z wręczeniem nagród laureatom odbędzie się w listopadzie 2017 r. podczas Zamojskiej Biesiady Literackiej.

Postanowienia ogólne:

1. Uczestnictwo w konkursie jest dobrowolne, a jego Uczestnicy wyrażają zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych na potrzeby niniejszego konkursu.

2. Uczestnictwo w konkursie jest równoznaczne z akceptacją jego regulaminu.

PYTANIA KONKURSOWE

1. Podaj dokładną datę urodzin i śmierci Bolesława Leśmiana. (właśc. odp. b)

a) 20.08.1847 – 19.05.1912 r.

b) 22.01.1877 – 05.11.1937 r.

c) 05.05.1846 – 15.11.1916r.

2. Podaj właściwe nazwisko Bolesława Leśmiana? (właśc. odp. c)

a) Leserman

b) Leśkiewicz

c) Lesman

3. Jakiego pochodzenia miał poeta? (właśc. odp. b)

a) niemieckie

b) żydowskie

c) rosyjskie

4. Bratem stryjczym Bolesława Leśmiana był? (właśc. odp. b)

a) Julian Tuwim

b) Jan Brzechwa

c) Kornel Makuszyński

5. W którym domu na Starym Mieście w Zamościu mieszkał poeta? (właśc. odp. c)

a) Kamieniczce pod Madonną

b) Morandówce

c) Centralce

6. Dla której z kobiet swego życia poświęcił erotyków *W malinowym chruszniku*? (właśc. odp. c)

a) żonie – Zofii Chylińskiej

b) pierwszej miłości – Celinie Sunderland

c) wieloletniej przyjaciółce – Dorze Lebenthal

7. Z jakiego utworu pochodzi cytat? (właśc. odp. b)

*Szedł po świecie Bajdala,
Co go wiosna zagrzała –
Oprócz siebie – wiódł szkapę, oprócz szkapy – wołu,
Tyleż tędy, co wszędy, szedł z nimi pospolu.*

- a) *W lesie*
- b) *Dusiołek*
- c) *Znikomek*

8. Który zbiór poetycki został wydany pośmiertnie? (właśc. odp. c)

- a) *Sad rozstajny*
- b) *Łąka*
- c) *Dziejba leśna*

9. Bolesław Leśmian jest autorem zbioru baśni: (właśc. odp. a)

- a) *Przygody Sindbada Żeglarza*
- b) *Klechdy domowe*
- c) *Księża tysiąca i jednej nocy*

10. Ze zbioru poezji *Łąka* wymień trzy tytuły wierszy”

11. Proszę uzupełnić niżej podany fragment wiersza

*Dziwno mi, że ją widzą i ...,
... .. – a już inną, i szepczą: „... – ...!
Zbłąkaną poza nami – nam!*

właśc. odp.

*Dziwno mi, że ją widzą wód prądy i drzewa,
Tę samą – a już inną, i szepczą: „To – ona!
Zbłąkaną poza nami – Bóg przywrócił nam!*

12. Wymień trzech artystów, którzy śpiewali poezję Bolesława Leśmiana”

13. W jakim mieście został pochowany Bolesław Leśmian? (właśc. odp. b)

- a) *Zamość*
- b) *Warszawa*
- c) *Kraków*

Rocznice literackie 2018

- wybór -

Rok 2018 ogłoszono Zbigniewa Herberta (w 20. rocznicę śmierci)

475 rocz. śm. KLEMENS JANICKI (1516- prawdopodobnie w 1543) pol. poeta piszący po łacinie

STYCZEŃ

- 1.01 195 rocz. ur. – SÁNDOR PETŐFI (1823-1849), poeta węg.
2.01 100 rocz. ur. – ADAM BAHDAJ (1918-1985), pol. pisarz, autor utworów dla dzieci i młodzieży
2.01 5 rocz. śm. – TERESA TORAŃSKA (1944-2013), pol. pisarka i dziennikarka, reportażystka
3.01 95 rocz. śm. – JAROSLAV HAŠEK (1883-1923), czes. pisarz, publicysta i dziennikarz; 30.04 – 135 rocz. ur.
5.01 50 rocz. śm. – HANNA MORTKOWICZ-OLCZAKOWA (1905-1968), pol. poetka i pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
8.01 325 rocz. śm. – JAN ANDRZEJ MORSZTYN (1621-1693), poeta pol.
11.01 90 rocz. śm. – THOMAS HARDY (1840-1928), ang. pisarz i poeta
12.01 140 rocz. ur. – FERENC MOLNÁR, właśc. Ferenc Neumann (1878-1952), pisarz węg.
12.01 390 rocz. ur. – CHARLES PERRAULT (1628-1703), franc. baśniopisarz; 16.05 – 315 rocz. śm.
13.01 115 rocz. ur. – IRENA JURGIELEWICZOWA (1903-2003), pol. pisarka, autorka książek dla młodzieży; 20.05 – 15 rocz. śm.
14.01 120 rocz. śm. – LEWIS CARROLL, właśc. Charles Lutwidge Dodgson (1832-1898), ang. matematyk, pisarz, poeta, fotograf
15.01 75 rocz. śm. – ERIC KNIGHT (1897-1943), pisarz amer. pochodzenia ang.
20.01 145 rocz. ur. – JOHANNES VILHELM JENSEN (1873-1950), pisarz duń.; 1944 – Nagroda Nobla
22.01 25 rocz. śm. – KŌBŌ ABE (1924-1993), jap. prozaik, dramaturg
22.01 135 rocz. ur. – JERZY BANDROWSKI (1883-1940), pisarz pol.
22.01 230 rocz. ur. – GEORGE BYRON (1788-1824), poeta ang.
23.01 235 rocz. ur. – STENDHAL, właśc. Marie-Henri Beyle (1783-1842), pisarz franc.
23.01 90 rocz. ur. – TADEUSZ ŚLIWIAK (1928-1994), poeta pol., tłumacz, autor utworów dla dzieci
25.01 80 rocz. ur. – WŁODZIMIERZ WYSOCKI (1938-1980), ros. poeta, pieśniarz
28.01 115 rocz. ur. – ALEKSANDER KAMIŃSKI (1903-1978), pol. pisarz; 15.03 – 40 rocz. śm.

- 29.01 40 rocz. śm. – STANISŁAW DYGAT (1914-1978), pol. pisarz i felietonista, dramaturg, scenarzysta
- 31.01 85 rocz. śm. – JOHN GALSWORTHY (1867-1933), ang. pisarz i dramaturg; 1932 – Nagroda Nobla

LUTY

- lut 100 rocz. śm. – TADEUSZ MICIŃSKI (1873-1918), pol. poeta; 9.11 – 145 rocz. ur.
- 2.02 155 rocz. ur. – MARIA RODZIEWICZÓWNA (1863-1944), pisarka pol.
- 3.02 550 rocz. ur. – JOHANNES GUTENBERG (1400-1468), niem. drukarz, wynalazca czcionki drukarskiej
- 3.02 125 rocz. śm. – TEOFIL LENARTOWICZ (1822-1893), pol. poeta
- 3.02 90 rocz. ur. – ANDRZEJ SZCZYPIORSKI (1928-2000), pol. pisarz
- 4.02 80 rocz. śm. – KAROL HUBERT ROSTWOROWSKI (1877-1938), pol. dramaturg i poeta, muzyk
- 6.02 225 rocz. śm. – CARLO GOLDONI (1707-1793), komediopisarz wł.
- 8.02 190 rocz. ur. – JULIUSZ VERNE (1828-1905), pisarz franc.
- 10.02 120 rocz. ur. – BERTOLT BRECHT (1898-1956), pisarz niem.
- 10.02 95 rocz. ur. – OLGIERD BUDREWICZ (1923-2011), pol. pisarz, dziennikarz reportażysta
- 11.02 40 rocz. śm. – HARRY MARTINSON (1904-1978), szwedz. pisarz, poeta, dramaturg i malarz; 1974 – Nagroda Nobla
- 15.02 90 rocz. ur. – CEZARY CHLEBOWSKI (1928-2013), pol. pisarz i publicysta; 9.05 – 5 rocz. śm.
- 16.02 35 rocz. śm. – KAZIMIERA IŁLAKOWICZÓWNA (1892-1983), poetka pol.
- 16.02 260 rocz. ur. – JULIAN URSYN NIEMCEWICZ (1758-1841), pol. dramaturg, pisarz, poeta, historyk, pamiętnikarz, publicysta, tłumacz
- 17.02 345 rocz. śm. – MOLIÈRE, właśc. Jean Baptiste Poquelin (1622-1673), franc. komediopisarz i aktor
- 22.02 120 rocz. ur. – KAROL BUNSCH (1898-1987), pol. pisarz
- 22.02 35 rocz. śm. – MIECZYSLAW JASTRUN (1903-1983), pol. poeta, eseiista
- 22.02 30 rocz. śm. – STEFAN MAJCHROWSKI (1908-1988), pol. pisarz, oficer kawalerii; 13.03 – 110 rocz. ur.
- 25.02 35 rocz. śm. – TENNESSEE WILLIAMS (1911-1983), amer. pisarz, dramaturg, nowelista, poeta
- 27.02 85 rocz. ur. – ALEKSANDER MINKOWSKI (1933-2016), pol. pisarz, reportażysta i scenarzysta, autor utworów dla młodzieży
- 27.02 105 rocz. ur. – IRWIN SHAW (1913-1984), pisarz amer.
- 28.02 40 rocz. śm. – JANUSZ MEISSNER (1901-1978), pol. pisarz i dziennikarz, pilot WP

MARZEC

- 1.03 80 rocz. śm. – GABRIELE D'ANNUNZIO (1863- 1938), wł. pisarz i ideolog; 12.03 – 155 rocz. ur.
- 4.03 90 rocz. ur. – ALAN SILLITOE (1928-2010), ang. poeta, pisarz
- 5.03 110 rocz. ur. – TEODOR PARNICKI (1908-1988), pol. pisarz; 5.12 – 110 rocz. śm.
- 8.03 20 rocz. śm. – ANDRZEJ BRYCHT (1935-1998), pol. poeta, prozaik, reportażysta
- 11.03 110 rocz. śm. – EDMONDO DE AMICIS (1846-1908), wł. pisarz
- 11.03 25 rocz. śm. – ALINA CENTKIEWICZ (1907-1993), pol. pisarka, autorka książek dla młodzieży (wraz z mężem Cz. Centkiewiczem)
- 12.03 80 rocz. ur. – KAROL PARNO GIERLIŃSKI (1938-2015), cygańsko-pol. rzeźbiarz, poeta i prozaik
- 12.03 5 rocz. śm. – MAREK SKWARNICKI (1930-2013), pol. poeta, publicysta, prozaik, felietonista, tłumacz
- 13.03 105 rocz. śm. – WALERY PRZYBOROWSKI (1845-1913), pol. pisarz, historyk i publicysta
- 15.03 115 rocz. ur. – JÓZEF CZECHOWICZ (1903-1939), poeta pol.
- 16.03 90 rocz. ur. – ALEKSANDER ŚCIBOR-RYLSKI (1928-1983), pol. prozaik, scenarzysta; 3.04 – 35 rocz. śm.
- 17.03 135 rocz. ur. – BRUNO WINAWER (1883-1944), pol. komediopisarz, popularyzator fizyki i felietonista
- 18.03 75 rocz. śm. – HELENA MNISZKÓWNA (1878-1943), pol. pisarka; 24.05 – 140 rocz. ur.
- 19.03 10 rocz. śm. – ARTHUR C. CLARKE (1917-2008), prozaik ang.
- 20.03 190 rocz. ur. – HENRYK IBSEN (1828-1906), dramatopisarz norw.
- 20.03 20 rocz. śm. – MACIEJ SŁOMCZYŃSKI (1920-1998), pol. pisarz, tłumacz
- 24.03 115 rocz. ur. – IGOR NEWERLY, właśc. Igor Abramow-Newerly (1903-1987), prozaik pol.
- 27.03 35 rocz. śm. – HANNA MALEWSKA (1911-1983), pisarka pol.
- 28.03 150 rocz. ur. – MAKSYM GORKI (1868-1936), pisarz ros.
- 29.03 55 rocz. śm. – POŁA GOJAWICZYŃSKA (1896-1963), pisarka pol.
- 31.03 70 rocz. śm. – EGON ERWIN KISCH (1885-1948), pisarz, dziennikarz i reporter pochodzenia czes. piszący po niem.

KWIECIEŃ

- 1.04 95 rocz. ur. – BOHDAN CZESZKO (1923-1988), pol. pisarz, scenarzysta i publicysta; 21.12 – 30 rocz. śm.
- 8.04 100 rocz. śm. – LUCJAN RYDEL (1870-1918), pol. poeta, dramatopisarz
- 9.04 50 rocz. śm. – ZOFIA KOSSAK-SZCZUCKA (1889-1968), pisarka pol.

- 10.04 85 rocz. ur. – MARTA TOMASZEWSKA (1933-2009), pol. pisarka, poetka, autorka utworów dla dzieci
- 15.04 175 rocz. ur. – HENRY JAMES (1843-1916), amer.-bryt. pisarz, krytyk i teoretyk literatury
- 16.04 10 rocz. śm. – PRZEMYSŁAW BURCHARD (1925-2008), pol. prozaik, reportażysta, podróżnik i wydawca
- 19.04 35 rocz. śm. – JERZY ANDRZEJEWSKI (1909-1983), pol. prozaik, publicysta, felietonista, scenarzysta
- 19.04 30 rocz. śm. – JONASZ KOFTA (1942-1988), pol. poeta i dramaturg, satyryk, piosenkarz i artysta kabaretowy
- 20.04 20 rocz. śm. – OCTAVIO PAZ (1914-1998), meksyk. poeta, eseista, krytyk i dziennikarz; 1990 – Nagroda Nobla
- 23.04 100 rocz. ur. – MAURICE DRUON, właśc. Maurice Kessel (1918-2009), franc. pisarz i polityk
- 25.04 80 rocz. śm. – ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI (1849-1938), pol. pisarz, publicysta i historyk
- 28.04 40 rocz. śm. – WITOLD ZECHENTER (1904-1978), pol. poeta, prozaik, publicysta, autor książek dla dzieci
- 29.04 125 rocz. śm. – JÓZEF BLIZIŃSKI (1827-1893), pol. komediopisarz
- 29.04 155 rocz. ur., 85 rocz. śm. – KONSTANTINOS KAWAFIS (1863-1933), poeta grec.

MAJ

- 6.05 100 rocz. ur. – STANISŁAW GRZESIUŁ (1918-1963), pol. pisarz i pieśniarz; 21.01 – 55 rocz. śm.
- 7.05 150 rocz. ur. – STANISŁAW PRZYBYSZEWSKI (1868-1927), pisarz pol.
- 11.05 45 rocz. śm. – BOHDAN ARCT (1914-1973), pol. pilot myśliwski, pisarz
- 12.05 85 rocz. ur. – ANDRIEJ WOZNIESIENSKI (1933-2010), ros. poeta, prozaik, architekt
- 15.05 25 rocz. śm. – ANDRZEJ KUŚNIEWICZ (1904-1993), prozaik pol., eseista, poeta
- 18.05 85 rocz. ur. – WŁADYSŁAW TERLECKI (1933-1999), prozaik pol.
- 23.05 95 rocz. ur. – PRZEMYSŁAW BYSTRZYCKI (1923-2004), pisarz pol.
- 23.05 135 rocz. śm. – CYPRIAN KAMIL NORWID (1821-1883), pol. poeta, dramaturg, prozaik, artysta plastyk
- 23.05 20 rocz. śm. – TONY HALIK (1921-1998), pol. podróżnik, pisarz, dziennikarz
- 29.05 60 rocz. śm. – JUAN RAMÓN JIMÉNEZ (1881-1958), poeta hiszp.; 1956 – Nagroda Nobla
- 29.05 175 rocz. ur. – WŁADYSŁAW ŁOZIŃSKI (1843-1913), pol. pisarz
- 30.05 240 rocz. śm. – VOLTAIRE, WOLTER, właśc. François-Marie Arouet (1694-1778), franc. pisarz, filozof, dramaturg i historyk

CZERWIEC

- 1.06 35 rocz. śm. – ANNA SEGHERS, właśc. Netty Reiling-Radványi (1900-1983), pisarka niem.
- 3.06 225 rocz. ur. – ANTONI MALCZEWSKI (1793-1826), poeta pol.
- 5.06 120 rocz. ur. – FEDERICO GARCÍA LORCA (1898-1936), hiszp. poeta, dramatopisarz
- 6.06 10 rocz. śm. – TADEUSZ KWIATKOWSKI-CUGOW (1940-2008), pol. poeta, prozaik, eseista i satyryk
- 12.06 140 rocz. ur. – JAMES OLIVER CURWOOD (1878-1927), pisarz amer.
- 14.06 20 rocz. śm. – JERZY HORDYŃSKI (1919-1998), pol. poeta, publicysta
- 14.06 85 rocz. ur. – JERZY KOSIŃSKI, właśc. Józef Lewinkopf (1933-1991), pisarz amer. pochodzenia pol.
- 14.06 50 rocz. śm. – SALVATORE QUASIMODO (1901-1968), poeta wł.; 1959 – Nagroda Nobla
- 17.06 35 rocz. śm. – MIRON BIAŁOSZEWSKI (1922-1983), pol. poeta, prozaik, dramatopisarz
- 19.06 25 rocz. śm. – WILLIAM GOLDING (1911-1993), bryt. pisarz, poeta, 1983 – Nagroda Nobla
- 20.06 225 rocz. ur. – ALEKSANDER FREDRO (1793-1876), pol. komediopisarz, poeta, pamiętnikarz
- 22.06 120 rocz. ur. – ZENON KOSIDOWSKI (1898-1978), pol. prozaik, eseista; 14.09 – 40 rocz. śm.
- 22.06 120 rocz. ur. – ERICH MARIA REMARQUE, właśc. Erich Paul Remark (1898-1970), pisarz niem.
- 25.06 115 rocz. ur. – GEORGE ORWELL, właśc. Eric Arthur Blair (1903-1950), ang. pisarz i publicysta
- 26.06 110 rocz. ur. – GABRIELA PAUSZER-KLONOWSKA (1908-1996), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 29.06 10 rocz. śm. – ANKA KOWALSKA (1932-2008), pol. poetka, prozaiczka i dziennikarka

LIPIEC

- 2.07 240 rocz. śm. – JEAN JACQUES ROUSSEAU (1712-1778), pisarz i filozof franc.
- 2.07 95 rocz. ur. – WISŁAWA SZYMBORSKA (1923-2012), pol. poetka, eseistka, tłumaczka, felietonistka; 1996 – Nagroda Nobla
- 3.07 135 rocz. ur. – FRANZ KAFKA (1883-1924), pisarz austr.
- 3.07 15 rocz. śm. – SAT-OKH, właśc. Stanisław Supłatowicz (1925-2003), pisarz pol.
- 4.07 20 rocz. śm. – JANUSZ PRZYMANOWSKI (1922-1998), pol. pisarz, poeta, tłumacz, scenarzysta

- 5.07 90 rocz. ur. – JANUSZ KRASIŃSKI, właśc. Janusz Krasny-Krasiński (1928-2012), pol. prozaik, dramaturg, reportażysta
- 6.07 25 rocz. śm. – TADEUSZ FANGRAT (1912-1993), pol. poeta, satyryk
- 6.07 125 rocz. śm. – GUY DE MAUPASSANT (1850-1893), pisarz franc.
- 7.07 100 rocz. ur. – HALINA POPLAWSKA (1918-2017), pol. pisarka, tłumaczka
- 17.07 130 rocz. ur. – SZMUEL JOSEF AGNON, właśc. Szmuel Josef Czaczkes (1888-1970), pisarz izrael.; 1966 – Nagroda Nobla
- 19.07 125 rocz. ur. – WŁODZIMIERZ MAJAKOWSKI (1893-1930), ros. poeta i dramaturg
- 20.07 130 rocz. ur. – EMIL ZEGADŁOWICZ (1888-1941), pol. poeta, pisarz, dramaturg
- 22.07 140 rocz. ur. – JANUSZ KORCZAK, właśc. Henryk Goldszmit (1878-1942), pol. lekarz, pedagog, działacz społeczny i pisarz pochodzenia żyd., autor utworów dla dzieci i młodzieży
- 22.07 60 rocz. śm. – MICHAŁ ZOSZCZENKO (1894-1958), pisarz ros.
- 24.07 85 rocz. ur. – JERZY HARSYMIOWICZ (1933-1999), poeta pol.
- 28.07 20 rocz. śm. – ZBIGNIEW HERBERT (1924-1998), poeta pol., eseista
- 28.07 20 rocz. śm. – ADAM HOLLANEK (1922-1998), pisarz pol., poeta
- 30.07 200 rocz. ur. – EMILY BRONTË (1818-1848), pisarka ang.; 19.12 – 170 rocz. śm.
- 31.07 65 rocz. śm. – KORNEL MAKUSZYŃSKI (1884-1953), pol. pisarz, felietonista, autor utworów dla dzieci i młodzieży

SIERPIEŃ

- 3.08 10 rocz. śm. – ALEKSANDER I. SOŁŻENICYN (1918-2008), pisarz ros.; 1970 – Nagroda Nobla; 11.12 – 100 rocz. ur.
- 10.08 120 rocz. ur. – TADEUSZ DOŁĘGA-MOSTOWICZ (1898-1939), pisarz pol.
- 15.08 120 rocz. ur. – JAN BRZECHWA, właśc. Jan Wiktor Lesman (1898-1966), pol. poeta, tłumacz, autor utworów dla dzieci
- 15.08 5 rocz. śm. – SŁAWOMIR MROŻEK (1930-2013), pol. dramaturg, prozaik
- 15.08 160 rocz. ur. – EDITH NESBIT (1858-1924), pisarka ang., autorka książek dla dzieci
- 21.08 75 rocz. śm. – HENRIK PONTOPPIDAN (1857-1943), pisarz duń.; 1917 – Nagroda Nobla
- 22.08 60 rocz. śm. – ROGER MARTIN DU GARD (1881-1958), pisarz franc., 1937 – Nagroda Nobla
- 24.08 160 rocz. ur. – WACŁAW SIEROSZEWSKI (1858-1945), pisarz pol.
- 30.08 5 rocz. śm. – SEAMUS HEANEY (1939-2013), poeta irl.; 1995 – Nagroda Nobla

- 30.08 80 rocz. ur. – DOROTA TERAKOWSKA (1938-2004), pisarka pol.
31.08 105 rocz. ur. – ZBIGNIEW BIENKOWSKI (1913-1994), pol. poeta,
eseista, krytyk lit.

WRZESIEŃ

- 2.09 45 rocz. śm. – J. R. R. (John Ronald Reuel) TOLKIEN (1892-1973), pi-
sarz ang.
9.09 120 rocz. śm. – STÉPHANE MALLARMÉ (1842-1898), franc. poeta
9.09 190 rocz. ur. – LEW TOLSTOJ (1828-1910), ros. pisarz, dramaturg
10.09 75 rocz. śm. – JERZY KAMIL WEINTRAUB (1916-1943), pol. poeta
11.09 180 rocz. ur. – ADAM ASNYK (1838-1897), pol. poeta, dramaturg
12.09 195 rocz. ur. – KORNEL UJEJSKI (1823-1897), pol. poeta
13.09 80 rocz. ur. – JANUSZ GŁOWACKI (1938-2017), pol. prozaik, drama-
turg, felietonista i eseista
17.09 80 rocz. śm. – BRUNO JASIEŃSKI, właśc. Wiktor B. Zysman (1901-
1938), pol. poeta, prozaik
17.09 105 rocz. ur. – MIRA LOBE (1913-1995), austr. autorka utworów dla
dzieci
20.09 155 rocz. śm. – JACOB LUDWIG KARL GRIMM (1785-1863), niem.
filolog, zbieracz baśni i podań lud., wydawca
20.09 515 rocz. ur. – ANDRZEJ FRYCZ MODRZEWSKI (1503-1572), pol.
pisarz polityczny
23.09 15 rocz. śm. – ZOFIA CHĄDZYŃSKA (1912-2003), pol. pisarka
23.09 45 rocz. śm. – PABLO NERUDA, właśc. Ricardo Eliecer Neftalí Reyes
Besualto (1904-1973), chilijski poeta; 1971 – Nagroda Nobla
26.09 130 rocz. ur. – T. S. (Thomas Stearns) ELIOT (1888-1965), amer.-ang.
poeta, dramaturg i eseista; 1948 – Nagroda Nobla
26.09 40 rocz. śm. – JAN PARANDOWSKI (1895-1978), pol. pisarz, eseista
28.09 145 rocz. ur. – WACŁAW BERENT (1873-1940), pol. pisarz i tłumacz
28.09 15 rocz. śm. – ELIA KAZAN, właśc. Elia Kazanjoglous (1909-2003),
amer. pisarz i reżyser grec. pochodzenia
29.09 130 rocz. ur. – JANINA PORAZIŃSKA (1888-1971), pol. pisarka, au-
torka utworów dla dzieci
30.09 110 rocz. śm. – KAROL ESTREICHER (1827-1908), pol. historyk lite-
ratury i teatru, bibliograf

PAŹDZIERNIK

- 1.10 5 rocz. śm. – TOM CLANCY (1947-2013), prozaik amer.
4.10 25 rocz. śm. – JERZY BROSZKIEWICZ (1922-1993), pol. prozaik, dra-
matopisarz, eseista i publicysta, autor książek dla młodzieży
5.10 300 rocz. ur. – DENIS DIDEROT (1713-1784), franc. pisarz, filozof
7.10 5 rocz. śm. – JOANNA CHMIELEWSKA, właśc. Irena Barbara Kuhn
(1932-2013), pol. pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży

- 9.10 5 rocz. śm. – EDMUND NIZIURSKI (1925-2013), pol. prozaik, publicysta, dramaturg, autor książek dla młodzieży
- 10.10 105 rocz. ur. – CLAUDE SIMON (1913-2005), pisarz franc.; 1985 – Nagroda Nobla
- 15.10 10 rocz. śm. – ANATOL POTEMKOWSKI (1921-2008), pol. pisarz, satyryk
- 16.10 130 rocz. ur. – EUGENE O'NEILL (1888-1953), dramaturg amer.; 1936 – Nagroda Nobla; 27.11 – 65 rocz. śm.
- 17.10 170 rocz. ur. – WIKTOR GOMULICKI (1848-1919), pol. poeta, prozaik
- 19.10 50 rocz. śm. – ANATOL STERN (1899-1968), pol. poeta, prozaik, krytyk filmowy i literacki, scenarzysta, tłumacz
- 20.10 285 rocz. ur. – ADAM NARUSZEWICZ (1733-1796), pol. jezuita, biskup, historyk, poeta, dramatopisarz
- 4.10 80 rocz. ur. – WIENIEDIKT JEROFIEJEW (1938-1990), ros. pisarz, dramaturg
- 24.10 460 rocz. ur. – SZYMON SZYMONOWIC (1558-1629), poeta pol.
- 27.10 470 rocz. śm. – JAN DANTYSZEK, właśc. Johann(es) von Hoefen (1485-1548), pol. podróżnik, dyplomata, biskup i poeta
- 27.10 105 rocz. ur. – KORNEL FILIPOWICZ (1913-1990), pisarz pol.
- 29.10 100 rocz. ur. – PAWEŁ HERTZ (1918-2001), pol. poeta, eseista, tłumacz
- 29.10 10 rocz. śm. – WILLIAM WHARTON, właśc. Albert William du Aime (1925-2008), amer. psycholog, malarz i pisarz

LISTOPAD

- 4.11 10 rocz. śm. – MICHAEL CRICHTON (1942-2008), pisarz amer.
- 7.11 105 rocz. ur. – ALBERT CAMUS (1913-1960), franc. pisarz, dramaturg; 1957 – Nagroda Nobla
- 8.11 65 rocz. śm. – IWAN BUNIN (1870-1953), ros. poeta i nowelista; 1933 – Nagroda Nobla
- 9.11 100 rocz. śm. – GUILLAUME APOLLINAIRE, właśc. Wilhelm Apolinary Kostrowicki (1880-1918), franc. poeta pol. pochodzenia
- 9.11 10 rocz. śm. – ANDRZEJ BRAUN (1923-2008), pol. prozaik, poeta
- 9.11 200 rocz. ur. – IWAN TURGIENIEW (1818-1883), pisarz ros.; 3.09 – 135 rocz. śm.
- 10.11 35 rocz. śm. – JALU KUREK (1904-1983), pol. poeta i prozaik
- 11.11 40 rocz. śm. – HELENA BOGUSZEWSKA (1886-1978), pol. pisarka
- 11.11 90 rocz. ur. – CARLOS FUENTES (1928-2012), meksyk. pisarz, eseista, dramaturg i publicysta
- 11.11 30 rocz. śm. – JAN HIMILSBACH (1931-1988), pol. aktor, pisarz, scenarzysta
- 14.11 140 rocz. ur. – LEOPOLD STAFF (1878-1957), pol. poeta, tłumacz

- 17.11 5 rocz. śm. – DORIS LESSING (1919-2013), pisarka ang.; 2007 – Nagroda Nobla
- 20.11 20 rocz. śm. – MARIAN BRANDYS (1912-1998), pol. prozaik
- 20.11 95 rocz. ur. – NADINE GORDIMER (1923-2014), pisarka południowoafryk. tworząca w jęz. ang.; 1991 – Nagroda Nobla
- 20.11 160 rocz. ur. – SELMA LAGERLÖF (1858-1940), szwedz. pisarka, autorka książek dla dzieci; 1909 – Nagroda Nobla
- 21.11 70 rocz. ur. – JACEK NATANSON (1948-2015), prozaik pol.
- 22.11 55 rocz. śm. – ALDOUS HUXLEY (1894-1963), ang. pisarz, nowelista, eseista, poeta
- 22.11 55 rocz. śm. – C. S. (Clive Staples) LEWIS (1898-1963), bryt. pisarz, historyk, filozof; 29.11 – 120 rocz. śm.
- 22.11 90 rocz. ur. – KRYSZYNA SIESICKA (1928-2015), pol. pisarka, autorka utworów dla młodzieży
- 25.11 50 rocz. śm. – UPTON SINCLAIR (1878-1968), pisarz amer.; 20.09 – 140 rocz. ur.
- 26.11 50 rocz. śm. – ARNOLD ZWEIG (1887-1968), pisarz niem.
- 29.11 90 rocz. ur. – ANDRZEJ KIJOWSKI (1928-1985), pisarz pol.

GRUDZIEŃ

- 2.12 110 rocz. ur. – HELENA BECHLEROWA (1908-1995), pol. pisarka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci
- 6.12 65 rocz. śm. – KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI (1905-1953), poeta pol.
- 7.12 2060 rocz. śm. – MAREK TULLIUSZ CYCERON (Marcus Tullius Cicero) (106-43 p.n.e.), pisarz, mówca, polityk, dowódca, filozof
- 11.12 110 rocz. ur. – ALEKSANDER JANTA-POLCZYŃSKI (1908-1974), pol. prozaik, poeta, publicysta
- 15.12 25 rocz. śm. – JANUSZ PASIERB (1929-1993), pol. ksiądz, uczonek, poeta, eseista, znawca sztuki
- 17.12 115 rocz. ur. – ERSKINE CALDWELL (1903-1987), pisarz amer.
- 20.12 55 rocz. śm. – GUSTAW MORCINEK (1891-1963), pisarz pol.
- 20.12 50 rocz. śm. – JOHN STEINBECK (1902-1968), pisarz amer.; 1962 – Nagroda Nobla
- 21.12 60 rocz. śm. – LION FEUCHTWANGER, właśc. Jacob Arje (1884-1958), pisarz niem.
- 24.12 220 rocz. ur. – ADAM MICKIEWICZ (1798-1855), poeta pol.
- 24.12 80 rocz. ur. – EWA MARIA OSTROWSKA (1938-2012), pol. pisarka, autorka utworów dla dzieci i młodzieży
- 24.12 10 rocz. śm. – HAROLD PINTER (1930-2008), ang. dramaturg, pisarz, reżyser i scenarzysta; 2005 – Nagroda Nobla

- 24.12 155 rocz. śm. – WILLIAM MAKEPEACE THACKERAY (1811-1863), ang. pisarz, dziennikarz, satyryk
- 25.12 80 rocz. śm. – KAREL ČAPEK (1890-1938), pisarz czes.
- 25.12 55 rocz. śm. – TRISTAN TZARA, właśc. Samuel Rosenstock (1896-1963), franc. poeta i eseista pochodzenia rum.
- 26.12 95 rocz. ur. – LUDMIŁA MARJAŃSKA (1923-2005), pol. poetka, prozaik, tłumaczka
- 26.12 95 rocz. śm. – WŁODZIMIERZ TETMAJER (1861-1923), pol. malarz, poeta i prozaik
- 27.12 65 rocz. śm. – JULIAN TUWIM (1894-1953), poeta pol.
- 27.12 80 rocz. śm. – OSIP MANDELSZTAM (1891-1938), ros. poeta i prozaik pochodzenia żyd.

Anna Kalniuk, Książnica Zamojska

Rocznice regionalne 2018

1. Bartnik, Sławomir (1958-) – zamojski księgarz, mecenas kultury – 60 rocznica urodzin
2. Bezruczko, Marko (1883-1944) – generał ukraiński, wstąpił się obroną Zamościa w wojnie 1920 r. – 135 rocznica urodzin
3. Białówna, Halina (1923-1944) – harcerka, żołnierz Podziemia – 95 rocznica urodzin
4. Chlebowski, Bronisław (1846-1918) – wybitny historyk i krytyk literacki, badacz Zamościa – 100 rocznica śmierci
5. Ciekliński, Piotr (1558-1604) – pierwszy komediopisarz polski, sekretarz królewski i dyplomata, dworzanin Jana Zamoyskiego – 460 rocznica urodzin
6. Czubara, Krzysztof (1949-2008) – dziennikarz, historyk, regionalista – 10 rocznica śmierci
7. Dąbrowski, Józef (1888-1976) – zamojski infułat, działacz oświatowy i społecznik – 130 rocznica urodzin
8. Depo, Waclaw (1953-) – biskup diecezji zamojsko-lubaczowskiej – 65 rocznica urodzin
9. Duda, Józef (1918-1999) – fotografik i myśliwy – 100 rocznica urodzin
10. Dulewski, Baltazar (1718-1796) – długoletni profesor i 6-krotny rektor Akademii Zamojskiej – 300 rocznica urodzin
11. Feduszka, Jacek (1963-) – historyk, numizmatyk, muzealnik i regionalista – 55 rocznica urodzin

12. Firoosz, Adam (1958-) – ksiądz prałat, kanclerz Kurii, proboszcz katedry zamojskiej – 60 rocznica urodzin
13. Forkiewicz, Władysław (1908-1978) – ksiądz, administrator Kolegiaty w czasie okupacji, współpracował z ruchem oporu – 110 rocznica urodzin i 40 rocznica śmierci
14. Fostakowska, Marianna (1948-) – zamojska restauratorka, sponsorka imprez kulturalnych – 70 rocznica urodzin
15. Herbst, Stanisław (1907-1973) – wybitny historyk wojskowości, miast i kultury – 45 rocznica śmierci
16. Hycki, Jerzy (1943-) – artysta rzeźbiarz – 75 rocznica urodzin
17. Kalinowska-Obst, Jolanta (1958-) – choreograf, kier. artystyczny ZPiT „Zamojszczyzna”, pomysłodawczyni i organizatorka zamojskiego festiwalu „Eurofolk” – 60 rocznica urodzin
18. Karczmarczyk, Marian (1938-) – poeta, fraszkopisarz, aforysta – 80 rocznica urodzin
19. Kargul, Mariusz (1976-2013) – poeta, dziennikarz – 5 rocznica śmierci
20. Kazimierczuk, Zdzisław (1933-2016) – dziennikarz, regionalista – 85 rocznica urodzin
21. Kielbiński, Czesław (1908-1992) – artysta malarz, autor polichromii w roztoczańskich kościołach – 110 rocznica urodzin
22. Klukowski, Tadeusz (1931-1953) – żołnierz podziemia, syn Zygmunta Klukowskiego – 65 rocznica śmierci
23. Kłossowski, Zdzisław Tadeusz (1853-1919) – farmaceuta, działacz społeczny, regionalista – 165 rocznica urodzin
24. Koltun, Krzysztof (1958-) poeta, regionalista – 60 rocznica urodzin
25. Konopa, Krzysztof (1953-) – poeta, satyryk – 65 rocznica urodzin
26. Kopciński, Edward (1880-1938) – malarz, pedagog – 80 rocznica śmierci
27. Kowalczyk, Kazimierz (1938-2001) – regionalista, historyk, nauczyciel – 80 rocznica urodzin
28. Ksykiewicz, Lucjan (1938-2014) – działacz sportowy i turystyczny – 80 rocznica urodzin
29. Kulaszyński, Mikołaj (1828-1901) – ksiądz, regionalista, sybirak, autor pamiętników – 190 rocznica urodzin
30. Miazga, Bogusław Henryk (1963-) – poeta – 55 rocznica urodzin
31. Michalski, Waldemar (1938-) – poeta, eseista, krytyk literacki – 80 rocznica urodzin
32. Lewicki, Kazimierz (1884-1948) – nauczyciel, działacz społeczny, bibliofil – 70 rocznica śmierci
33. Łukasiński, Walerian (1786-1868) – działacz patriotyczny, męczennik sprawy narodowej – 150 rocznica śmierci

34. Machulski, Jan (1928-2008) – aktor, reżyser, związany z Zamojskim Latem Teatralnym – 90 rocznica urodzin i 10 rocznica śmierci
35. Madej, Teresa (1958-) – animatorka kultury, przewodnik i pilot turystyczny – 60 rocznica urodzin
36. Mastaliński, Adam (1899-1963) – urzędnik, autor pamiętnika z okresu okupacji – 55 rocznica śmierci
37. Maśluszczak, Franciszek (1948-) – czołowy współczesny polski malarz i rysownik – 70 rocznica urodzin
38. Miler, Stefan (1888-1962) – nauczyciel i pedagog, przyrodnik, założyciel zamojskiego zoo – 130 rocznica urodzin
39. Obst, Krzysztof (1953-) – muzyk, szef zespołu muzyki dawnej „Capella all' Antico” – 65 rocznica urodzin
40. Paszt, Witold (1953-) – piosenkarz, lider grupy „Vox” – 65 rocznica urodzin
41. Pawlicki, Bonawentura Maciej (1933-) – architekt, profesor Politechniki Krakowskiej, konserwator zabytków – 85 rocznica urodzin
42. Pomarański, Stefan (1893-1944) – twórca „Teki Zamojskiej”, historyk, legionista – 125 rocznica urodzin
43. Pomarański, Zygmunt (1898-1941) – księgarz, kompozytor, legionista – 120 rocznica urodzin
44. Przegon, Wojciech (1953-) – wykładowca akademicki, specjalista geodezji rolnej i ochrony krajobrazu – 65 rocznica urodzin
45. Rogalski, Piotr (1963-2016) – dziennikarz, grafik, specjalista PR – 55 rocznica urodzin
46. Rosiński, Henryk (1883-1941) – adwokat, bibliofil, działacz kulturalny i społeczny – 135 rocznica urodzin
47. Różycki, Janusz (1953-2005) – wojewoda zamojski, kanclerz WSZiA, działacz opozycyjny „Solidarności” – 65 rocznica urodzin
48. Rudy, Stanisław (1948-) – dyrektor Zamojskiego Domu Kultury, kolekcjoner – 70 rocznica urodzin
49. Stefanides, Melchior (1565-1638) – pierwszy rektor Akademii Zamojskiej – 380 rocznica śmierci
50. Strzyżowski, Jan (1871-1938) – fotograf – 80 rocznica śmierci
51. Surdacki, Stanisław (1915-1973) – artysta malarz – 45 rocznica śmierci
52. Szypra, Grażyna (1948-) – długoletnia dyrektor BWA – 70 rocznica urodzin
53. Sztern, Jan (1922-2013) – poeta – 5 rocznica śmierci
54. Szumowski, Andrzej (1963-) – nauczyciel, fotograf, dyrektor MDK w Zamościu – 55 rocznica urodzin
55. Szymonowicz, Szymon (1558-1629) – poeta, lekarz, filolog, współtwórca i organizator Akademii Zamojskiej – 460 rocznica urodzin
56. Ursinus, Jan (ok. 1562-1613) – lekarz i filolog, profesor Akademii Zamojskiej – 405 rocznica śmierci

57. Wasiluk, Włodzimierz (1938-2007) – artysta malarz – 80 rocznica urodzin
58. Wawryn, Weronika (1908-2001) – malarka, pedagog – 110 rocznica urodzin
59. Wawrynkiewicz, Ludwik (1933-1997) – malarz, konserwator zabytków – 85 rocznica urodzin
60. Zacharczuk, Marian (1948-) – dziennikarz radiowy – 70 rocznica urodzin
61. Zachwatowicz, Jan (1900-1983) – architekt, konserwator zabytków i historyk sztuki – 35 rocznica śmierci
62. Zwolakiewicz, Henryk (1903-1984) – artysta, grafik, etnograf, bibliofil – 115 rocznica urodzin
63. Żurawski, Władysław (1888-1963) – artysta malarz, grafik – 130 rocznica urodzin i 55 rocznica śmierci

W ROKU 2018 PRZYPADA:

- 370 rocznica oblężenia Zamościa przez Bohdana Chmielnickiego (1648)
- 205 rocznica oblężenia Zamościa przez Rosjan (1813)
- 170 rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza (1848)
- 155 rocznica wybuchu Powstania Styczniowego (1863)
- 100 rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości (1918)
- 100 rocznica powstania czasopisma „Kronika Powiatu Zamojskiego” (1918)
- 95 rocznica powstania Koła Miłośników Książki (1923)
- 90 rocznica otwarcia „Kropli Mleka” – Stacji Opieki nad Matką i Małym Dzieckiem (1928)
- 80 rocznica powstania „Teki Zamojskiej” (1938)
- 60 rocznica powstania Zakładu Energetycznego w Zamościu (1958)
- 60 rocznica utworzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. W. Łukasińskiego w Zamościu (1958)
- 50 rocznica rozpoczęcia konkursów Ogólnopolskie Biennale Fotografii (1968)
- 40 rocznica powstania Miejskiego Domu Kultury w Zamościu (1978)
- 35 rocznica powstania Teatru Performer Pawła Dudzińskiego (1983)
- 35 rocznica powołania chóru „Rezonans” (1983)
- 35 rocznica pierwszego „Festiwalu Jazz na Kresach” (1983)
- 25 rocznica powstania Klubu Tenisowego „Return” (1993)
- 25 rocznica powstania tygodnika „Kronika Tygodnia” (1993)

Na podstawie:

- Kędziora, A.: Encyklopedia miasta Zamościa, Zamość 2012
- Smolarz, J.: Pisarze współcześni regionu lubelskiego. Leksykon, Lublin 1999

Anna Rychter, Książnica Zamojska

Władysława Misiura – zestawienie bibliograficzne

Urodziła się w 1922 r. we Włodzimierzu Wołyńskim. Tam ukończyła Szkołę Powszechną i cztery klasy gimnazjum. W wieku piętnastu lat kierowała organizacją patriotyczną „Orleń”. Uczestniczyła w tajnym nauczaniu. W 1942 r. została aresztowana za udział w konspiracji, osadzona w więzieniu we Włodzimierzu Wołyńskim i skazana na wywózkę. W 1943 r. zbiegła z transportu do obozu koncentracyjnego. Działała nadal w ruchu oporu pod ps. „Malwa”.

W 1944 r. wraz z mężem zamieszkała w Hrubieszowie, gdzie prowadziła sklep galanteryjny.

Debiutowała w 1993 r. zbiorkiem poetyckim *Kalinowe echo* wydanym przez Hrubieszowski Dom Kultury.

W 1997 r. została przyjęta do Związku Literatów Polskich. Została odznaczona srebrną odznaką „Zasłużona dla Zamojszczyzny” (1986) i odznaką „Weterana walk o niepodległość” (1995).

Książki

1. *Kalinowe echo* / Władysława Misiura. – Hrubieszów : Hrubieszowski Dom Kultury, 1993
2. *Okruchy wieczności* / Władysława Misiura. – [Warszawa] : „IBiS” ; [Zamość : Nauczycielski Klub Literacki], cop. 1995
Rec.: Łączkowski Zdzisław: *Czas utracony...* // *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*. – 1995, nr 4, s. 15-16
3. *Krajobrazy pamięci* / Władysława Misiura. – Zamość, 1996
Rec.: Stawowy Renata: *Liryka Władysławy Misiury* // *Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego*. – R. 36 (2000), nr 3/4, s. 52
4. *Między Bugiem a Sekwaną* / Władysława Misiura ; [grafiki Alfred Przybysz]. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 1996
5. *Zmagania z czasem* / Władysława Misiura. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 1996
Rec.: Łączkowski Zdzisław: *W ogrodach sacrum* // *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*. – 1996, nr 2, s. 57-58 ; Kawalko Marian Janusz: *W wyciszeniu* // *Tygodnik Zamojski*. – 1996, nr 7, s. 11 ; Stawowy Renata: *Liryka Władysławy Misiury* // *Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego*. – R. 36 (2000), nr 3/4, s. 52
6. *Miasto otwartych dłoni* / Władysława Misiura ; [projekt grafik Alfred Przybysz]. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 1997
7. *Kresowe impresje* / Władysława Misiura ; red. wyd. Maria Duławska, [proj. graf. Alfred Przybysz]. – Zamość : Zakład Poligraficzny, 1999

8. Na krawędzi snu / Władysława Misiura. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 2000
9. Dialog z czasem / Władysława Misiura. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 2000
10. Szepty echa / Władysława Misiura. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 2001
11. Z ogrodów Pana / Władysława Misiura. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 2002
12. Nawet echo zateśni / Władysława Misiura ; [red. Maria Duławska, grafiki Alfred Przybysz]. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 2003

Utwory w antologiach i wydawnictwach ciągłych

1. Podlasie / Władysława Misiura // Podlaski Kwartalnik Kulturalny. – 1992, nr 3/4, s. 25
2. Betlejemską noc ; Astrolog przez okulary ; Wigilia / Władysława Misiura // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1992, nr 4, s. 24
3. Echo / Władysława Misiura // Kresy Literackie. – 1992, nr 2, s. 16
4. A duch wieje kędy chce... : almanach poezji religijnej / wybór i oprac. Marian Stanisław Hermaszewski. – Lublin, 1993. – S. 137-140
5. Napisać swój świat : Zamojski Almanach Literacki 1993 / red. Bożena Fornek. – Zamość : Wojewódzki Dom Kultury, 1993. – S. 135-139
6. Skrzydłem tęsknoty ; Hrubieszów nad łąkami ; Jak cień ; Nadlatują wspomnienia / Władysława Misiura // Kresy Literackie. – 1993, nr 3, s. 37-38
7. Ścieżka pamięci / Władysława Misiura // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1995, nr 3, s. 64
8. Brat Albert / Władysława Misiura // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1996, nr 3, s. 41
9. Pragnienie / Władysława Misiura // Literacki Głos Nauczycielski. – Nr 133 (1996), s. 2
10. Hrubieszowski krajobraz / Władysława Misiura // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1997, nr 2/3, s. 109
11. Przymierze słowa. – Zamość : Nauczycielski Klub Literacki, 1998. – S. 123-126
12. Mówiłeś, że byłam Twoją różą ; Los owinął Cię szatą... / Władysława Misiura // Poezja Dzisiaj. – 2001, nr 15/16, s. 154-155
13. Szept Huczwy ; Marzenia ; [Cóż warte życie] / Władysława Misiura // Biuletyn Towarzystwa Regionalnego Hrubieszowskiego. – R. 39 (2003), nr 3/4, s. 26
14. Zamojszczyzna w poezji i obrazie / wybór i oprac. Elżbieta Gnyp, Maria Duławska, Zofia Piłat. – Lublin – Zamość : Norbertinum, Zamojskie Towarzystwo „Renesans”, 2004. – S. 84, 108-109

O autorce

1. Mini-słownik biograficzny polskich współczesnych poetów religijnych / Edward Przebieracz. – Gliwice : Redakcja „Łamigłówek Religijny”, 1994. – S. 85
2. Smolarz Jan. Pisarze współcześni regionu lubelskiego : leksykon / Jan Smolarz. – Lublin : Związek Literatów Polskich, 1999. – S. 208-209

Renata Ożgo, Książnica Zamojska

Nabytki regionalne książki zamojskiej

kolekcja lipiec – grudzień 2016

STYCZEŃ – CIERWIEC 2017

1. Anioły i diabły : zaczarowana Lubelszczyzna : materiały edukacyjne do gier i zabaw opartych na tradycjach ludowych regionu / koordynator projektu Monika Krzykała ; zespół red. Krzysztof Gajowiak, Monika Krzykała, Piotr Lasota ; z il. Roberta Sawy. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2012
2. Artyści włoscy na ziemiach południowo-wschodniej Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych : praca zbiorowa = Artisti italiani nelle terre sud-est della Repubblica Polacca nell'epoca moderna : opera collectiva / pod redakcją Piotra Łopatkiewicza. - Rzeszów : Stowarzyszenie Historyków Sztuki. Oddział Łańcut : [s. n.], 2016
3. Bąk-Pitucha, Aneta: Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie w latach 1918-1939 / Aneta Bąk-Pitucha. - Lublin : WERSET, 2016
4. Bielski, Konrad: Spotkania z Kazimierzem / Konrad Bielski ; [rys. Zenon Kononowicz]. - Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1965
5. Biłgorajska strefa turystyczna / fot. archiwa gmin: Biszczka, Księżpol, Łukowa, Obsza, Potok Górny. - Lublin : Gaudium, 2012
6. Cabaj, Lucyna: Piękno powiatu zamojskiego = Beauty of the county of Zamojski / [tekst Lucyna Cabaj, Renata Mikitiuk ; tł. Małgorzata Linek ; fot. Jerzy Cabaj ; mapa Edward Słoniewski]. - Zamość : Fotpress : na zlec. Starostwa Powiatowego, 2016
7. Cabaj, Lucyna: Szczepreszyn : przewodnik po regionie / [tekst Lucyna Cabaj]. - Zamość : Wydawnictwo Fotpress Jerzy Cabaj ; Szczepreszyn : na zlec. Gminy Szczepreszyn, 2014
8. Chachaj, Jacek: Lublin - miasto Rychyzy? : lubelskie szkice historyczne XI-XIV wieku / Jacek Chachaj. - Lublin : WERSET, 2014
9. Chmielewski, Stanisław: Węzeł losu / Stanisław Chmielewski. - Siennica Różana : Centrum Kultury, 2015

10. Chrzest Polski w ilustracjach / [wybór, oprac. i red. Maria Grażyna Szpyra ; tł. Joanna Holzman]. - Leszno : Miasto Leszno : Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych ; Krasnobród : Krasnobrodzki Dom Kultury, 2016
11. Cichosz, Piotr: Gorzków : historia wiecznie żywa / [współaut. Piotr Cichosz, Stanisław Rycyk ; sł. wstępne Krzysztof Gręziak]. - Gorzków-Osada : Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gorzkowskiej, 2016
12. Cybulski, Eugeniusz: Wybór sonetów. T. 1 / Eugeniusz Cybulski ; posł. Stanisław Popek. - Zamość : Atylla, 2016
13. Czarnota, Krzysztof: Czarodzieje koni / Krzysztof Czarnota ; z il. Rafała Walendowskiego i Very Kobylańskiej. - Poznań : Zysk i S-ka, 2017
14. Czarnota, Krzysztof: Czartoria kraina Kuhailana / Krzysztof Czarnota. - Poznań : Zysk i S-ka, cop. 2004
15. Czas nadziei : almanach poezji więziennej wydany z okazji XIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji Więziennej „Krasnystaw 2007” / pod red. Ryszarda Maleszyka ; [oprac. i wybór wierszy Jan Henryk Cichosz, Ryszard Maleszyk]. - Krasnystaw : Areszt Śledczy ; Lublin : Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej, 2007
16. Czechowicz, Józef Henryk: Wiersze wybrane / Józef Czechowicz ; wybór, wstęp i noty Tadeusz Kłak. - Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986
17. DoM - Dziedzictwo obok Mnie : inspiracje do działań lokalnych / [zespół redakcyjny Aleksandra Chabiera, Anna Koziół, Bartosz Skaldawski, Noelle Dahl-Poppe, Ingunn Holm, Ole Christian Tollersrud]. - [Warszawa] : Narodowy Instytut Dziedzictwa, [2016]
18. XX lat Zespołu Szkół Chemicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Puławach : 1967-1987. - Puławy : Zakłady Azotowe „Puławy”, 1987
19. Dziedzictwo obok mnie : poradnik zarządzania dziedzictwem w gminach / [zespół redakcyjny Narodowego Instytutu Dziedzictwa Aleksandra Chabiera, Anna Koziół, Bartosz Skaldawski]. - Warszawa : Narodowy Instytut Dziedzictwa, 2016
20. Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania i możliwości wielofunkcyjnego rozwoju wsi w Polsce / red. nauk. Marek Kłodziński, Andrzej Rosner. - Warszawa : Wydawnictwo SGGW, 1997
21. Feduszka, Jacek: „By nie uległo zapomnieniu...” : pamięci poległych w walce i zamordowanych leśników Lubelszczyzny i ich rodzin : informator / Jacek Feduszka, Roman Gadzikowski, Tadeusz Grabowski ; Roztoczański Park Narodowy, Polskie Towarzystwo Leśne. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2009
22. Galek, Czesław: Szkoła polska drugiej połowy XIX wieku w zaborze pruskim w świetle pamiętników i literatury pięknej / Czesław Galek. - Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2016

23. Gierała, Zenon: Zapomniana historia : opowieść o chłopcu, który został duchem / Zenon Gierała ; [il. Zenon Gierała]. - Warszawa : Kropki Trzy, 2010
24. Gmina Łukowa : przewodnik / [red.: Wiesława Kubów, Kamil Kopera]. - Łukowa : Gminny Ośrodek Kultury, [2016]
25. Gmina Strzyżewice wczoraj i dziś 1990-2010 / wstęp Jan Andrzej Dąbrowski, oprac. Elżbieta Budzyńska. - Lublin : Bogusława Karzyńska-Woźniak, 2010
26. Górską-Bieluszką, Jadwigą: Gorzkie migdały. - Zamość : [NKL], 1990
27. Grzymała, Dorota: Malarstwo Pawła Gajewskiego w zbiorach Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie = The collection of paintings by Paweł Gajewski in the Rev. Stanisław Staszic Museum in Hrubieszów / Dorota Grzymała ; [tłum. na j. ang. Elżbieta Zabłocka]. - Hrubieszów : Muzeum im. ks. Stanisława Staszica, 2016
28. Historia Oddziału PTTK w Biłgoraju 1956-2016 / red. Marian Kurzyna [et al.]. - Biłgoraj : ZP Helvetica, 2016
29. Horoch, Emil: Podziemie zbrojne w Polsce po AK-owskie i narodowe w okresie 19.I.1945 - 22.II.1947 : (główne problemy) / Emil Horoch. - Lublin : Zarząd Wojewódzki Stowarzyszenia „Pokolenia”, 2016
30. I znów zakwitną kasztany : 100 lat I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego w Zamościu / [red. Bożena Krupa ; teksty Paulina Adamowicz et al.]. - Zamość : I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego : GreenART, 2016
31. Jakubowski, Andrzej: Przemiany demograficzne na obszarze Euroregionu Bug w latach 2003-2013 / [aut. oprac. Andrzej Jakubowski ; przygot. danych i zest. tabelaryczne Andrzej Jakubowski, Elżbieta Sochacka] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2015
32. Janicki, Grzegorz: System stoku zmywowego i jego modelowanie statystyczne : na przykładzie Wyżyn Lubelsko-Wołyńskich = Wash slope systems and their statistical modelling : case study from the Lublin-Volhynian Uplands / Grzegorz Janicki. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
33. Jaworski, Zbigniew: Konik polski : skarb polskiej przyrody / fot. Paolo Volponi ; tekst Zbigniew Jaworski. - Warszawa : Agencja Orzeł, 2008
34. Kalendarz Seraficki na rok 1939 / Kolegium Serafickie w Radechnicy, [Prowincja Polska O.O. Bernardynów]. [Radechnica] : Nakładem oo. Bernardynów, 1939
35. Kalisz, Jan: Antoni Wiatrowski 1889-1957 / Jan Kalisz. - Hrubieszów : nakł. autora, 2011
36. Kalisz, Jan: Cmentarz w Moniatyczach. - Hrubieszów : nakł. autora, 2012

37. Kalniuk, Anna: Biblioteki publiczne powiatu zamojskiego : informator statystyczny za 1999 rok / Anna Kalniuk. - Zamość : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, 1999
38. Kalniuk, Anna: Biblioteki publiczne powiatu zamojskiego : informator statystyczny za 2001 rok / Anna Kalniuk. - Zamość : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, 2002
39. Kopciowski, Adam: Was hert zich in der prowinc? : prasa żydowska na Lubelszczyźnie i jej największy dziennik „Lubliner Tugblat” / Adam Kopciowski. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015
40. Kamińska, Anna: Notatnik z podróży do Rzymu 1969 / Anna Kamińska ; red. Emilia Kaczmarek, Wojciech Kruszewski. - Krasnystaw : Krasnostawski Dom Kultury : Miejska Biblioteka Publiczna, cop. 2014
41. Karczmarczyk, Marian: Myśli (so)czyste : aforyzmy i fraszki / Marian Karczmarczyk ; [wstęp Halina Ewa Olszewska ; rys. Sylwia Malon]. - Lublin : Polihymnia, 2016
42. Kołbuk, Anna: Życie codzienne na probostwie unickim na ziemiach nadbużańskich w XVIII i XIX wieku / Anna Kołbuk, Witold Kołbuk ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Nauk Humanistycznych. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2015
43. Kościelski, Franciszek: Boże żniwo : kazania zebrane / Franciszek Kościelski. - Zamość : Franciszek Kościelski, 2009
44. Klimczuk, Agata: Ze strachem w cztery oczy / Agata Klimczuk, Klaudia Kowalska, Agnieszka Kopciowska, Julia Diadia ; il. Wioletta Szykuła. - [Toruń] : Oficyna Wydawnicza Kucharski, [2017]
45. Kowalczyk-Nowak, Agnieszka: Państwowe Muzeum na Majdanku 1944-2014 : historia ilustrowana / Agnieszka, Kowalczyk-Nowak ; przedm. Tomasz Kranz. - Lublin : Państwowe Muzeum na Majdanku, 2015
46. Krasnostawskie zapiski poetyckie. T. 2, Poeci spod herbu Karpia / [wybór tekstów Saturnin Naliwajko]. - Krasnystaw : Krasnostawski Dom Kultury, 2008
47. Krejzman, Ester: Rodowód / Ester Singer Krejzman ; przekł. Natalia Moskal ; red. językowo-merytoryczna Monika Adamczyk-Garbowska. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN” ; Niemce : Fame Art, 2016
48. Kruszyński, Marcin: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w latach 1944-1989 : zarys dziejów uczelni w warunkach PRL / Marcin Kruszyński ; Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie. - Lublin : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział, 2015
49. Kryszczuk, Barbara: W zapachu pól i chleba / Barbara Kryszczuk ; wybór, oprac. i wstęp Donat Niewiadomski ; [reprod. obrazów Barbary Kryszczuk]. - Lublin : Wydawnictwo-Drukarnia Liber Duo, 2015

50. Księga jubileuszowa : od Prywatnego Gimnazjum Realnego Żeńskiego do II Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Zamościu / [tekst (kalendarium, opracowanie list olimpijczyków i laureatów konkursów, uporządkowanie materiału) Małgorzata Antosiak, Elżbieta Grzybek, Joanna Kawala]. - Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu, 2016
51. Kubrak, Zygmunt: Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie : zarys dziejów szkół zawodowych i ogólnokształcących 1945-2005 / Zygmunt Kubrak. - Lubaczów : Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia, 2007
52. Liszcz, Kazimierz: Sto! Różyczka : śpiewnik / Kazimierz Liszcz. - Lublin : Wydawnictwo Muzyczne Polihymnia, 2014
53. Leśmian, Bolesław: Księżycowy żebrak i inne wiersze rosyjskie / Bolesław Leśmian ; przekł. i posł. Zbigniew Dmitroca. - Warszawa : Wydawnictwo Sic!, 2017
54. Leśmian, Bolesław: W malinowym chruśniaku ; Trzy róże ; Ballady / Bolesław Leśmian. - Warszawa ; Zamość : Krzysztof Bielecki, 2017
55. Lewicka, Maria: Bernardo Morando / Maria Lewicka. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwa Techniczne, 1952
56. Lorentz, Ewa: Dziedzictwo franciszkanów konwentualnych w Zamościu : architektura, sztuka, historia / Ewa Lorentz. - Zamość : Parafia Rzymskokatolicka pw. Zwiastowania NMP OO. Franciszkanów Konwentualnych, 2016
57. Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w 2015 r. / zesp. red. Krzysztof Markowski [et al.] ; Urząd Statystyczny w Lublinie. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2016
58. Łabanowicz, Joanna: Babciu, opowiedz wnuczce / Joanna Łabanowicz, zdj. Wioletta Łabanowicz, Archiwum rodzinne. - b.m.w : b.n.w, [2015]
59. Łobodowski : życie, twórczość, publicystyka, wspomnienia : w stulecie urodzin Józefa Łobodowskiego / [red. Marcin Skrzypek Aleksandra Zińczuk]. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka-Teatr NN” : Stowarzyszenie „Brama Grodzka”, 2009
60. Łopuszański, Piotr: Warszawa literacka w okresie międzywojennym / Piotr Łopuszański. - Warszawa : Prószyński Media, 2017
61. Majcher, Lucyna: Wiersze rymowane sercem pisane / Lucyna Majcher. - Komarów-Osada : Samorządowy Ośrodek Kultury w Komarowie-Osadzie, 2016
62. Maleszyk, Ryszard: Więzienie w Krasnymstawie : oddział dla internowanych 13 grudnia 1981 r. - 09 stycznia 1982 r. / Ryszard Maleszyk. - Krasnystaw : Drukarnia „Attyla” s. j., 2015
63. Martinka, Agnieszka: ...musisz być szybsza niż lew / Agnieszka Martinka. - Wyd. 2 popr. - Lublin : „Gaudium”, 2004

64. Martinka, Agnieszka: Połowinka : rowerem na Ural, do miejsca zesłania Ojca : wspomnienia Ojca, wspomnienia córki / Agnieszka Martinka. - Lublin : Agnieszka Martinka, 2016
65. Marzec, Piotr: Florystyka w protokole dyplomatycznym / Piotr Marzec. - Milanówek : Gęsie Pióro, 2017
66. Matławska, Halina: Kościół Świętego Jana Nepomucena w Zwierzyńcu / Halina Matławska. - Zwierzyniec : Halina Matławska, 2016
67. Michałowski, Stanisław: Spotkanie z hrabianką Marią Zamoyską / Stanisław Michałowski ; [oprac. tekstu Jacek Kowalski]. - Żnin ; Kórnik : Wulkan, 2005
68. Mieczkowski, Antoni: Stanisław Sokołowski - sportowiec i żołnierz / Antoni Mieczkowski. - Krasnystaw ; Lublin : Norbertinum, 1994
69. Miłujcie nieprzyjacioly wasze : miłość nieprzyjaciół w Polsce / [wybór tekstów: Jacek Salij ; kołaże: Roman Cieślewicz ; posł.: Konstanty A. Jeleński]. - Paris : Edition du Dialogue, 1983
70. Mój świat : świadectwa życia codziennego i niecodziennego mieszkańców powiatu hrubieszowskiego / [tekst, red., korekta Bogumiła Dragan-Szkodzińska, Zofia Klocek ; tl. ang. Bogdan Szadowski]; Towarzystwo Fotograficzne Ziemi Hrubieszowskiej. - Hrubieszów : Powiatowa Biblioteka Publiczna im. prof. Wiktora Zina w Hrubieszowie : Towarzystwo Fotograficzne Ziemi Hrubieszowskiej, 2013
71. Nad Tanwią i Ładą : przyczynki do historii i kultury Ziemi Biłgorajskiej. T. 8 / Biłgorajskie Towarzystwo Regionalne. - Biłgoraj : Biłgorajskie Towarzystwo Regionalne, 2015
72. Nawrocka, Wiesława: Ponad Czasem / Wiesława Nawrocka ; [rys. Wiesława Nawrocka]. - Zamość : [Wiesława Nawrocka], 2012
73. Nawrocka, Wiesława: Tyle mego - co w duszy mam / Wiesława Nawrocka ; [rys. Wiesława Nawrocka]. - Zamość : [Wiesława Nawrocka], 2013
74. Niedźwiedź, Józef: Zarys historii szkoły w Honiatyczach / Józef Niedźwiedź. - Zamość : Akapit : JN-Profil, 2016
75. Niklewicz, Maria: Czcionka Polska. T. 1 / Maria Niklewicz. - Zamość : Eugeniusz Palonka, Bolesław Palonka, 2012
76. Nowak, Bogdan: Państwo Zamojskie : przeciwko czarownicom, duchom i najeźdźcom / Bogdan Nowak. - [Kraków] : Ridero, 2017
77. Nowak, Bogdan: Wizjoner na strychu : Zamojszczyzna w pierwszej połowie XX wieku / Bogdan Nowak. - b.m.w. : Ridero, 2016
78. Odsłony twórczości Stanisława Leona Popka : w osiemdziesięciolecie urodzin i sześćdziesięciolecie pracy twórczej / red. Małgorzata Kuśpit. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
79. Ogińska, Lusja: Pieśń o wypędzonych : film historyczno-poetycki / Lusja Ogińska. - Warszawa : Oficyna Aurora, 2013

80. Opowieści z lasu : wywiady z uczestnikami polskiego ruchu oporu okresu II wojny światowej. - Zamość : Zamojskie Centrum Wolontariatu, 2016
81. Organizacja bezpieczeństwa lokalnego na przykładzie województwa lubelskiego : wybrane problemy / red. nauk. Marek Gąska ; [Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego]. - Lublin : Innovatio Press Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji ; [Stalowa Wola : [Sztafeta], 2016
82. Ornament i dekoracja dzieła sztuki : studia z historii sztuki / pod red. Joanny Daranowskiej-Lukaszewskiej, Agaty Dworzak i Andrzeja Betleja. - Warszawa : Stowarzyszenie Historyków Sztuki, 2015
83. Ostrowska, Eda: Dojrzałość piersi i pieśni / Eda Ostrowska. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2011
84. Palij, Petr Nikolaevič: Zapiski oficera z niewoli / Piotr Nikolajewicz Palij ; [tł. Piotr Tymiński]. - Gdańsk : Katmar, 2015
85. Panas - Lublin jest księgą. T. 2, Czytanie Czechowicza / [z red. Marcin Skrzypek, Aleksandra Zińczuk]. - Lublin : Petit : na zlec. Ośrodka „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2009
86. Pańczyk, Władysław: Zielona recepta : aktywność fizyczna w terenie jako środek wspomagający rozwój i zdrowie młodego pokolenia / Władysław Pańczyk. - Zamość ; Warszawa : [Szkolny Związek Sportowy. Zarząd Główny], 1996
87. Pelcowa, Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 4, Sad i ogród warzywny, budownictwo i przestrzeń podwórza / Halina Pelcowa. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
88. Piechowski, Adam: Najstarsze polskie spółdzielnie wczoraj i dziś : „200 lat tradycji spółdzielczej w Polsce” / Adam Piechowski, fot. Dawid Trybuś. - Bydgoszcz : Publisher, 2016
89. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego / [oprac.] Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin ; [generalny projektant planu i Emilia Niećko]. - Lublin : Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, 2015
90. Plisiecki, Piotr: Młyny wodne w województwie lubelskim (do schyłku XVI wieku) / Piotr Plisiecki ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Humanistyczny. Katedra Historii Średniowiecznej. - Lublin : Wydawnictwo KUL, 2015
91. Polakowski, Bolesław: Dziennik z lasu / Bolesław Polakowski. - Zamość ; [Zwierzyniec] : Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Okręg : Roztoczański Park Narodowy, 2015
92. Potencjał turystyczny w Euroregionie Bug w 2014 r. / Urząd Statystyczny w Lublinie; red. Krzysztof Markowski; oprac. Andrzej Jakubowski. - Lublin : Urząd Statystyczny w Lublinie, 2016

93. Powiat hrubieszowski : przewodnik turystyczny / oprac. Justyna Nowak, Barbara Wlizło, Joanna Sokół, Beata Bitner ; oprac. map. Fuchs ; fot. Beata Bitner [et all.]. - Zamość : Attyla, [2009]
94. Przegaliński, Andrzej: Dwór ziemiański na Lubelszczyźnie w epoce przemian gospodarczych i społecznych : dzieje dóbr Snopków w XIX i w I połowie XX wieku / Andrzej Przegaliński. - Lublin : WERSET, 2016
95. Przemijanie : almanach poezji więziennej wydany z okazji XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji Więziennej „Krasnystaw 2005” / pod red. Ryszarda Maleszyka ; [graf. Zenon Rocznik]. - Krasnystaw : Areszt Śledczy w Krasnymstawie : Krasnostawski Dom Kultury, 2005
96. Przyczynki do poznania dziejów miejscowości gminy. - Łabunie. Zeszyt 3/2015 / praca zbiorowa pod red. Bogdana Szykuły. - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2014
97. Radomska, Janina: Echa pokoleń / Janina Radomska ; wybór, oprac. i wstęp Donat Niewiadomski. - Lublin : Wydawnictwo-Drukarnia Liber Duo, 2015
98. Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego. T. 5. - Lublin : LTG, 2013 (2014)
99. Rocznik Lubelskiego Towarzystwa Genealogicznego. T. 6. - Lublin : LTG, 2014 (2015)
100. Rocznik Przemyski. T. 24-25 / Towarzystwo Przyjac[ió]ł Nauk w Przemyśle. - Przemyśl : TPN, 1988
101. Rocznik Przemyski. T. 27 / Towarzystwo Przyjac[ió]ł Nauk w Przemyśle. - Przemyśl : TPN, 1990
102. Rocznik Przemyski. T. 28 / Towarzystwo Przyjac[ió]ł Nauk w Przemyśle. - Przemyśl : TPN, 1992
103. Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego 2016 = Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship / Urząd Statystyczny w Lublinie = Statistical Office in Lublin ; [kom. red. przewodn. Krzysztof Markowski]. - Lublin : Urząd Statystyczny w Lublinie, 2016
104. Roztoczańska część Linii Mołotowa : historia, współczesność, otoczenie / [red. Waldemar Martyn, Marek Wiśniewski, Mariusz Koper ; transl. Mariusz Skorniewski (ukr.), Kamil Martyn (ang.)]. - Wyd. 2. - Zamość : Officina Simonidis Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica, 2016
105. Roztoczański Park Narodowy : przewodnik po trasach rowerowych, ścieżkach poznawczych i szlakach pieszych / red. Tadeusz Grabowski. - Zwierzyniec : Kartpol, 2015
106. Roztocze : przyroda i człowiek / red. nauk. Tadeusz Grabowski, Marian Harasimiuk, Bogusław M. Kaszewski, Yaroslav Kravchuk, Bogdan Lorens, Zdzisław Michalczyk, Oleh Shablii. - Zwierzyniec : Roztoczański Park Narodowy, 2015

107. Rychter, Anna: *Łzy nocy* / Anna Rychter. - Gdynia : Novae Res, cop. 2017
108. Rynek pracy kobiet w zestawieniach statystycznych : wybrane aspekty / [oprac. Anna Stańczyk] ; Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie. Wydział Badań i Analiz. - Lublin : Wojewódzki Urząd Pracy, 2016
109. Sachslehner, Johannes: *Zarządca do spraw śmierci : Odilo Globocnik : eksterminacja i obozy zagłady* / Johannes Sachslehner ; przełożyła Monika Kiliś. - Warszawa : Prószyński Media, 2016
110. Lubelski Związek Hodowców Koni w latach 1919-2009 / Ewald Sasimowski, Ryszard Kolstrung, Andrzej Kosior, Jacek Kozik. - Lublin : Wydawnictwa Polskiego Związku Niewidomych Spółka z o.o., 2009
111. Sawa, Bogumiła: *Dziewczęta w fartuszkach czyli Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1916-1970* / Bogumiła Sawa. - Wyd. 2. - Zamość : Zamojska Oficyna Wydawnicza SAWA, 2016
112. Sawa, Bogumiła: *Uczniowie bez mundurków czyli II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Zamościu 1970-2000* / Bogumiła Sawa. - Zamość : II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej : GREENArt Jacek Kardasz, 2016
113. *Scalane okładki : szkice o twórczości Piotra Matywieckiego* / pod red. Anity Jarzyny i Joanny Roszak. - Lublin : Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN, 2014
114. *70 lat minęło... : Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Stefana Czarnieckiego w Tyszowcach 1944-2014* / pod redakcją Roberta Horbaczewskiego. - Tyszowce : Komitet Organizacyjny IV Zjazdu Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Stefana Czarnieckiego, 2015
115. Sikora, Robert: *Roztocze pejzaż subtelny = landscape of delicacy* / [fot., tekst, oprac. graf. Robert Sikora, przeł. ang. Maciej Sikora, Robert Sikora. - Krosno : Ruthenus Rafał Barski, 2016
116. Skowron, Małgorzata: *W krainie gdzie czas miło płynie* / Małgorzata Skowron ; [wybór tekstów Maria Marut ; il. Zdzisława Tracz-Mardofel]. - Hrubieszów : Małgorzata Skowron, 2007
117. Słoniewski, Edward: *Wędrowki po szlakach turystycznych Roztocza* / Edward Słoniewski; red. Krystyna Słoniewska. - Zamość : Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, 2016
118. Słonopas, Paweł: *Matko Mojej Miłości. T. 31* / Ks. Paweł Słonopas. - Zamość : Atylla, 2016
119. Smoter-Grzeszkiewicz, Regina: *II Inspektorat Zamojski Armii Krajowej* / Regina Smoter Grzeszkiewicz. - Zamość : FastGraw , 2016
120. Smorczewski, Rafał: *Wojenny pomost : wspomnienia* / Rafał Smorczewski; autoryzowany przekł. z jęz. ang. Iwona Żółtowska. - Warszawa : DiG, 2009

121. Staniec, Renata: Z pieprzykiem / Renata Staniec ; [il. Joanna Bożek]. - Hrubieszów : Renata Staniec, 2013
122. Staniec, Renata: Z wiatrem we włosach / Renata Staniec ; [il. Joanna Bożek]. - Hrubieszów : Renata Staniec, 2013
123. Sto wierszy na stulecie : antologia poezji / [opieka literac. i wybór teks. Piotr Linek] ; I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego w Zamościu ; Klub Żywego Słowa. Biblioteka Szkolna. - Zamość : I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego, 2016
124. Swiridoff, Paul: Schwäbisch Hall / mit Beitragen von Elisabeth Schraut und Gerd Wunder. - Schwabisch Hall : Verlag Paul Swiridoff, [2010]
125. Szykuła-Żygawska, Agnieszka: Figury świętego Jana Nepomucena w Ordynacji Zamojskiej 1725-1944 / Agnieszka Szykuła-Żygawska. - Zamość : Atut Biuro Promocji, 2016
126. Szyszka, Bogdan: Gimnazjum i Liceum im. Jana Zamoyskiego w Zamościu w latach 1916-2016 / Bogdan Szyszka. - Zamość : Greenart Jacek Kardasz, 2016
127. Śladami pisarza : Józef Łobodowski w Polsce i w Hiszpanii = Tras las huellas de un escritor : Józef Łobodowski en Polonia y España / redakcja naukowa Grzegorz Bąk, Ludmiła Siryk, Ewa Łoś. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016
128. Święto ludowe na Zamojszczyźnie obchodzone 29 maja 1944 r. : wspomnienia z lat okupacji / oprac. zbiorowe ; zebrał Feliks Petryk, przedm. Jan Marek Petryk. - Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2016
129. Tragiczna w skutkach Unia Brzeska 1596 / [zespół red.: Warsonofiusz (Doroszkiewicz), Gabriel (Krańczuk), Jarosław Łoś, Jarosław Szczur, Eugeniusz Czykwin, Anna Radziukiewicz, Marek Jakimiuk]. - Lublin [etc.] : Wydawnictwo Bratczyk [etc.], 2016.
130. Wagner, Arkadiusz: Supereklibris polski : studium o kulturze bibliofilskiej i sztuce od średniowiecza do połowy XVII wieku / Arkadiusz Wagner. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, cop. 2016
131. Wierzbicki, Alfred Marek: Autoportret z miastem : wybór wierszy / Alfred Marek Wierzbicki. - Lublin : Ośrodek „Brama Grodzka - Teatr NN”, 2013
132. Willman, Anna: Polskie tradycje i obyczaje / Anna Willman, Sylwia Chmiel. - Bielsko-Biała : Dragon, cop. 2016
133. Wilkowski, Eugeniusz: Rola komitetów obywatelskich w wyborach samorządowych w 1990 roku na terenie województwa chełmskiego / Eugeniusz Wilkowski. - Chełm ; Biała Podlaska : Arte, 2016
134. Włodawa / [oprac. tekstu Anna Kłossowska ; tł. Piotr Zacharski]. - Janów Podlaski : 5 Strona, [2016]

135. Wojciechowski, Jerzy S.: Spacerem po... Lublinie / Jerzy S. Wojciechowski. - Skrzyszew : M.C. Kwadrat ; Warszawa : Agencja Wydawnicza Egros, [2016]
136. Wojda, Anna: W blasku zachodzącego słońca : bitwa pod Komarowem 1920 roku / Wojda, Anna. - Zamość : [Zakład Poligraficzny Krystyna Górską], 2016
137. Województwo lubelskie 2016 = Lubelskie voivodship 2016 : podregiony, powiaty, gminy = subregions, powiats, gminas / Red. Krzysztof Markowski [et al.]. - Lublin : Urząd Statystyczny, 2016
138. Wroński, Marcin: Czas Herkulesów / Marcin Wroński. - Warszawa : W.A.B., cop. 2017
139. Wychowanie religijne w polskich szkołach : 25 lat katechezy w przedszkolach i szkołach publicznych : 10 lat Szkół Katolickich św. Ojca Pio w Zamościu / [redakcja Robert Strus, Sylwester Zwolak]. - Zamość : Bonus Liber, 2016
140. Wysocki, Michał: Wspomnienia z lat 1921-1955 / Michał Wysocki ; oprac. Marcin Michał Wysocki. - Warszawa : Wydawnictwo Neriton, 2016
141. Zabrali nam dzieciństwo : wspomnienia wojenne mieszkańców podbiłgorajskich wsi / wstęp, wybór i oprac. Dominik Róg. - Biłgoraj : Gminny Ośrodek Kultury, 2016
142. Zajączkowski, Mariusz: Pod znakiem króla Daniela : OUN-B i UPA na Lubelszczyźnie 1944-1950 / Mariusz Zajączkowski ; Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie, Instytut Studiów Politycznych. Polska Akademia Nauk. - Lublin : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział ; Warszawa : Instytut Studiów Politycznych PAN, 2016
143. Zamki Lubelszczyzny w źródłach archeologicznych : praca zbiorowa / pod red. Ewy Banasiewicz-Szykuły ; Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków. - Lublin : Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, 2015
144. Zawadzki, Jarosław Maciej: Senatorowie : losy wojenne i powojenne / Jarosław Maciej Zawadzki. - Warszawa : Kancelaria Senatu, 2012

Anna Rychter, Książnica Zamojska

Mroczna Warszawa

Szczepan Twardoch jest chyba najpopularniejszym polskim pisarzem młodego pokolenia. Zwyczajowo używam sformułowania „polski pisarz”, jednak Twardoch jako zadeklarowany Ślązak, zapewne wolałby, żeby nazywać go śląskim pisarzem. Doceniony przez rzesze wiernych czytelników oraz gremium krytyków autor, tym razem wydał powieść pod tytułem *Król*.

Akcja powieści rozgrywa się w latach trzydziestych XX wieku w Warszawie, będącej wówczas wielokulturowym i wielonarodowym tygłem. Chociaż jeszcze cień wojny nie zawisł nad Warszawą, zaczynają ujawniać się coraz bardziej odczuwalne napięcia między zgodnie do tej pory koegzystującymi ze sobą Polakami i Żydami. Kwitną szowinistyczne nastroje, pojawiają się pomysły wyrugowania Żydów z życia publicznego, w tym z wojska.

Głównym narratorem powieści jest Mojsze Bernsztajn, syn pobożnego i ortodoksyjnego Żyda z Warszawy. Nasz bohater będąc już starszym człowiekiem, ma problem z odróżnieniem rzeczywistości od wydarzeń z przeszłości, które nieustannie go prześladowają. Siedzi przy maszynie do pisania i wraca do wydarzeń sprzed wojny, kiedy jako młody chłopak został zwerbowany do gangu. Od tego momentu zaczynamy śledzić losy młodego Mojsze Bernsztajna oraz jego mentora Jakuba Szapiro. Opowieść prowadzona jest dwutorowo. Twardoch przeplata na zmianę losy starego i młodego Bernsztajna, choć tak naprawdę jest to tylko pretekst, żeby oczami młodego adepta gangsterskiego rzemiosła śledzić losy głównego bohatera Jakuba Szapiro. Poprzez zastosowanie fabularnego twistu pod koniec książki, obydwie wątki zaczynają się nawzajem uzupełniać.

Twardoch uchwycił klimat ulic przedwojennej Warszawy i oddał go wiernie na kartkach książki. Pojawia się przemoc, seks, bijatyki, strzelaniny, narkotyki oraz alkohol. Powieść napisana jest z dużym rozmachem, postacie fikcyjne występują wspólnie z postaciami historycznymi tworząc jedno uniwersum. Świetnie nakreśleni bohaterowie i doskonale odwzorowane pełnokrwiste charaktery to koronkowa robota autora. Wszystkie postacie, jak w rasowym kryminale, noszą na sobie piętno zła i brzydoty, takie swoiste fatum, od którego nie ma ucieczki. Nie ma tutaj podziału na tych dobrych i na tych złych, czarnych i białych, bowiem w gangsterskim półświatku Warszawy wszyscy przesiąknięci są w mniejszym lub większym stopniu łajdactwem.

Król zrywa ze stereotypem biednego Żyda gnębionego przez polskich antysemitów. Szczepan Twardoch to nie jest człowiek, którego trzymają się wyświechtane schematy czy obiegowe opinie przyprawione mdłą poprawnością polityczną.

Bojówki żydowskie, jak równy z równym stają naprzeciw bojówkom faszystowskim, twardo broniąc swoich gangsterskich stref wpływów. Żydzi to pełnoprawni gangsterzy, którzy tak samo jak ich rywale nie cofną się przed niczym, aby dopiąć swego. Twardoch bezkompromisowo traktuje historię Polski. Sylwetki postaci historycznych są przedstawione dosadnie i jednoznacznie. Pojawia się temat czarnej karty w historii międzywojennej Polski, mianowicie Miejsca Odosobnienia w Berezie Kartuskiej. Autor nie pozostawia czytelnika obojętnym, kiedy przybliża sposób funkcjonowania więzienia oraz metody udręczania osadzonych więźniów politycznych i przeciwników sanacyjnej władzy.

Przeczytałem książkę z dużą przyjemnością. Szczepan Twardoch po raz kolejny nie zawiódł moich oczekiwań. *Król* to kompletny produkt wyprodukowany przez uznaną firmę. Jedyna rzecz, która nie przypadła mi do gustu to, za wcześniej zastosowany, twist fabularny. Twardoch za szybko wyciągnął asa z rękawa, przez co zakończenie, zamiast budować napięcie, dłużyło się. *Król*, jak żywo, przypomina mi *Morfine*, jednak bez wątplenia jest to powieść bardziej wielowymiarowa i dojrzalsza. Progres warsztatu literackiego Twardocha jest zauważalny gołym okiem i żeby to stwierdzić, nie potrzeba mędrca szkiełka i oka. Nie jest to na pewno literatura dla każdego. Bijąca z powieści brutalność będzie nie do przebrnięcia dla wrażliwców, natomiast bezkompromisowe ujęcie historii Polski nie spodoba się patriotom wychowanych na uglądzonej wersji historii.

Piotr Młynarski, DKK Zamość

Twardoch, Szczepan: *Król*. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2016

Tajemnica otwartej twierdzy

W dniu 1 czerwca przy okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Dziecka na zamojskim Rynku miała miejsce uroczysta plenerowa premiera najnowszej książki Izabeli Winiewicz-Cybulskiej *Tajemnica otwartej twierdzy*. Pozycja dedykowana została Bolesławowi Leśmianowi, poecie, którym autorka fascynuje się od szkolnych lat. Ta atencja widoczna była także przy tworzeniu serii książek o Duśku i Bajdku, które ukazały się w latach 2005-2009.

Podobnie jak poprzednie, również ta pozycja adresowana jest do młodych czytelników i stanowi rodzaj fabularyzowanego przewodnika po Zamościu. Wydawcą jest Muzeum Zamojskie w Zamościu, a książka ukazała się dzięki wsparciu finansowemu Miasta Zamość.

Na spacer po naszym mieście czytelników zapraszają dwie parasolki – Pan Solcio i Panna Solka – mieszkańcy Ombrelandii. Solcio opowiada Solce o historii, architekturze i ważnych dla Zamościa postaciach i zdarzeniach. Obie parasolki

nie ograniczają się do bycia tu i teraz, cofają się do wydarzeń sprzed lat, a nawet sprzed wieków. Spotykają się np. z założycielem miasta Janem Zamoyskim, który na chwilę wraz z koniem opuścił cokół pomnika, przysłuchują się wymianie zdań kamiennych bóstw – Minerwy i Herkulesa, toczą ważne rozmowy z Polonią. Czytelnicy tę podróż w czasie i przestrzeni odbywają wraz z parasolami. Towarzyszą Leśmianowi podczas niedzielnego spaceru po Parku Miejskim, odprowadzają go do kancelarii – miejsca pracy szanowanego notariusza. Poznają również inne parasole: Pana Icusia, Pana Lolcia i Pana Bolcia, uosabiających artystów związanych z Zamościem – Icchaka Pereca, Karola Namysłowskiego i wspomnianego już Leśmiana.

Książka uwodzi poetyckością. Liczne cytaty zaczerpnięte z poezji Leśmiana równoważą fachowe architektoniczne zwroty, odrywając na chwilę czytelnika od fryzów, arkad i portali, przenosząc go na pełną kwiatów leśmianowską łąkę, by za chwilę zabrać go z powrotem w klimat bastionów, kurtyń i nadszańców. Zamość współczesny, jak i ten sprzed wieków, tętni życiem. Wydaje się, że raz słysząc rozmowy kupców, innym razem konwersacje turystów toczone we wszystkich językach świata, albo gwar dobiegający z kawiarnianych ogródków.

Oryginalne ilustracje autorstwa Doroty Orlof współgrają z militarnym charakterem fortecy, renesansową architekturą miasta i jego wielokulturową tradycją. Ważna i wiele mówiąca jest okładka książki. Przyciąga wzrok wyraźnymi barwami parasoli – żółtego i czerwonego. Intryguje obecnością motywów związanych z poezją Leśmiana. Zaciekawia motywem dziurki od klucza, przez którą widać fragmentaryczny obraz miasta. Jest to zapowiedź przeżycia niesamowitej przygody oraz poznania historii i walorów miasta. Klucz do bram miasta, którego poszukują bohaterowie okazuje się niepotrzebny. Twierdza jest otwarta. Była otwarta, kiedy założyciel miasta zachęcał cudzoziemców do osiedlania się. Jest otwarta dziś. Tytuł książki nawiązuje do kampanii promocyjnej miasta, rozpoczętej w 2015 roku.

Przewodnik zaopatrzonej został w Alfabeciak Zamojski, objaśniający wszystkie słowa wyróżnione w tekście. Zwiedzanie miasta ułatwi nie tylko słowniczek, ale też zamieszczony na ostatniej stronie okładki plan miasta.

Dodać warto, że ta wartościowa i niecodzienna pozycja ukazała się w ramach obchodów Roku Leśmiana w Zamościu.

Joanna Kołtun, Książnica Zamojska

Winiewicz-Cybulska, Izabela: Tajemnica otwartej twierdzy. – Zamość: Wydaw. Muzeum Zamojskie w Zamościu, 2017

Wybory władz w strukturach terenowych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na kadencję 2017-2021

27 marca 2017 r. w Książnicy Zamojskiej odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy Zamojskiego Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Podczas zjazdu ustępujący zarząd złożył sprawozdanie z działalności w kadencji 2013-2017 oraz sprawozdanie finansowe, po czym otrzymał jednogłośnie absolutorium. Następnie przeprowadzono wybory do zarządu Oddziału na nową kadencję. Przewodniczącą ponownie została Danuta Zwolińska, skarbnikiem Anna Kalniuk, zaś sekretarzem Elżbieta Stankiewicz. Do zarządu weszli również: Marzena Rosiak, Dorota Usidus i Bogdan Szykuła. Do komisji rewizyjnej wybrano Danutę Kowal (przewodnicząca), Dorotę Piasecką oraz Joannę Grabczak. Wybrano także 6 delegatów (D. Zwolińska, A. Kalniuk, D. Kawalko, M. Rosiak, E. Stankiewicz i U. Tłuczek) oraz 3 zastępców (B. Szykuła, D. Szwal i J Szpuga) na zjazd okręgowy do Lublina zaplanowany na czerwiec 2017 r.

Wcześniej odbyły się wybory do zarządów obu kół działających w naszym oddziale. Do zarządu Koła Zamość, liczącego 39 członków, wybrano ponownie Dorotę Usidus jako przewodniczącą, Dorotę Piasecką (sekretarz) i Renatę Ożgo (skarbnik). W Kole Sitaniec (19 członków) skład zarządu nieco się zmienił. Z funkcji przewodniczącej zrezygnowała Teresa Welcz, a na jej miejsce wybrano Elżbietę Stankiewicz, skarbnikiem nadal będzie Dorota Szwal, zaś sekretarzem Urszula Tłuczek.

6 czerwca w WBP im. H. Łopacińskiego odbył się zjazd sprawozdawczo-wyborczy lubelskiego Okręgu SBP, w którym uczestniczyli nasi delegaci. Po złożeniu sprawozdania przez ustępujący zarząd delegaci udzielili mu absolutorium i wybrali nowy zarząd na kadencję 2017-2021. Na przewodniczącą wybrano Joannę Chapską (WBP). Funkcję wiceprzewodniczącego pełnił będzie ponownie Marian Butkiewicz (Biblioteka UP), sekretarza – Anna Biegalska a skarbnika – Paweł Kordybacha (oboje WBP). Do zarządu weszli ponadto: Artur Borzęcki (MBP Krasnystaw), Emilia Tranda-Andrusiuk (MBP Biała Podlaska) oraz Małgorzata Zinczuk (MBP Włodawa). W komisji rewizyjnej pracować będą: Andrzej Rybak (MBP Lubartów) – przewodniczący, Łukasz Józwiak (WBP), Ewa Matczuk (Biblioteka PL), Monika Kędzierska (GBP Urszulin), Elżbieta Stankiewicz (BPG Zamość). Do sądu koleżeńkiego wybrano Małgorzatę Pieczykolan i Marcina Furmana (WBP) oraz Ewę Krukowską (MBP Włodawa). Wybrano także 5 delegatów (A. Borzęcki, M. Butkiewicz, J. Chapska, P. Kordybacha i M. Pie-

czykolan oraz rezerwowych E. Świder i M. Zinczuk) na Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, który odbędzie się 20-21 października 2017 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Kronika bibliotek publicznych powiatu zamojskiego II półrocze 2016 roku (wybór)

ZAMOŚĆ

lipiec /sierpień

- *Kaplice na źródłach – świadectwa kultury chrześcijańskiej w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Absolwenci „Plastyka” i przyjaciele. Malarstwo – grafika – rzeźba* – wystawa i wernisaż wystawy – Książnica Zamojska
- *Wakacje z legendami* – cykl spotkań dla uczniów zamojskich szkół w ramach programu *Wkręcenie w czytanie* (2 razy w tygodniu), propagującego zdrowy styl życia. Program dofinansowany przez Miasto Zamość w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Wakacje w Mediatece* – cotygodniowe spotkania dla dzieci w wieku szkolnym – Mediateka
- *Puchatkowe spotkania* – cykl zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym wraz z opiekunami – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Maleńki świat babci Ireny* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Pomniki – świadkowie naszej historii* – wystawa pokonkursowa prac plastycznych i fotograficznych osób z niepełnosprawnością – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Piękno przyrody Roztocza* – wystawa pokonkursowa XVI edycji regionalnego konkursu ekologicznego; *Turystyka na Roztoczu* – wystawa literatury krajoznawczej – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Roztocze malowane – kapliczki przydrożne jako świadkowie naszej historii* – wystawa pokonkursowa – CIE Książnicy Zamojskiej, Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych – Ośrodek Zamiejscowy w Zamościu
- *Wędrująca estrada – postaw na rodzinę* – udział w imprezach plenerowych organizowanych przez ZDK – Książnica Zamojska, FB nr 1, 2, 4, 5
- *Książka uczy, bawi, inspiruje* – wystawa – FB nr 5

wrzesień

- *Narodowe czytanie 2016* – Henryk Sienkiewicz *Quo vadis* – zamojska edycja ogólnopolskiej akcji promującej czytelnictwo, z udziałem m.in. posła S. Zawiślaka, przedstawicieli władz Miasta, szkół i ośrodków edukacyjno-wychowawczych, młodzieży szkolnej, słuchaczy ZUTW, duchownych, czytelników

- biblioteki – Książnica Zamojska, Lubelskie Kuratorium Oświaty – O. Zamiejscowy w Zamościu, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli – O. w Zamościu
- Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Tomasza Białkowskiego, autora m.in. książek *Zmarzlina* i *Rausz* – Książnica Zamojska
 - *Kaplice na źródłach – świadectwa kultury chrześcijańskiej w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
 - *Kolekcje w zbiorach Książnicy Zamojskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
 - *Zakony Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej* – wystawa w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa 2016 – Książnica Zamojska
 - Spotkanie integracyjne obecnych i byłych pracowników zamojskiej biblioteki – Książnica Zamojska
 - *Nasze widzenie świata* – wystawa twórczości plastycznej uczestników WTZ przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tomaszowie Lub. – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Świat osób niewidomych* – zajęcia z uczniami Szkoły Podstawowej w Grabowcu – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Czas białych krzyży* – zajęcia z uczestnikami Klubu Aktywnego Seniora – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Spotkania z literaturą* dla seniorów w Dziennym Domu Senior-Wigor w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
 - *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
 - *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym wraz z opiekunami – ODM Książnicy Zamojskiej
 - Ogłoszenie konkursu plastycznego *Przeczytałem ja – przeczytaj i ty* – dla uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
 - Warsztaty literacko-plastyczne z Joanną Zagner-Kołat w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
 - Spotkania autorskie z Katarzyną Majgier, realizowane w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* – ODM, FB nr 4, 6
 - *Do szkoły z Uszatkiem* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
 - *Rozczytane przedszkolaki* – cykl głośnego czytania w Przedszkolach nr 1, 15, „For Kids” i filii Przedszkola „Słoneczko” – FB nr 1
 - *Przerwa na książkę* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 13 – FB nr 2
 - *Bajeczka dla przedszkolaka* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 7, 14 i w grupie przedszkolnej Dwujęzycznej Szkoły Smart School – FB nr 3
 - *Poznajemy pracę statystyka* – warsztaty dla przedszkolaków – FB nr 3, Urząd Statystyczny, O. w Zamościu

- *Przedszkolaki w bibliotece* – wycieczka przedszkolaków – FB nr 3
- *Głośne czytanie w Przedszkolach nr 5 i 12* – FB nr 4
- *Pamiętamy... Wspomnienia wojenne* – wystawa – FB nr 5
- Remont pomieszczeń bibliotecznych (IX-X) – FB nr 6
- *Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6
- *Zamojszczyzna w literaturze* – spotkanie biblioteczne w cyklu *Rozmowy o książce* – FB nr 6

październik

- Obchody 95-lecia Biblioteki Publicznej w Zamościu połączone z seminarium nt. współczesnego czytelnictwa. W programie: *Problemy współczesnego czytelnictwa* – dr Roman Chymkowski; Uniwersytet Warszawski i Biblioteka Narodowa; *Dyskusyjne Kluby Książki a czytelnictwo* – Joanna Chapska, WBP w Lublinie; *Niedobór i nadmiar. Czytelnictwo a rynek wydawniczy z perspektywy recenzenta* – Jarosław Czechowicz, niezależny recenzent; prezentacja wydawnictw jubileuszowych *Księgozbiory rodziny Zamojskich* oraz *Bibliografia Biblioteki Publicznej w Zamościu* – Danuta R. Kawałko, KZ – Książnica Zamojska
- *Kolekcje w zbiorach Książnicy Zamojskiej* – wystawa – Książnica Zamojska
- Spotkanie DKK: udział w seminarium *Promocja zdrowia w miejscu pracy i zdrowy styl życia*, organizowanym przez FSNT NOT – Książnica Zamojska
- *Wydawnictwa Biblioteki Publicznej w Zamościu* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Czym jest ADHD* – seminarium z cyklu *Budowanie przyjaznego świata dla osób z niepełnosprawnością*. W programie: *Autyzm niejedno ma imię* – M. Łagowska, Zamojskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Autystycznych „Przebudzenie”, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zamościu; *Autyzm 24 godziny na dobę – okiem rodzica* – A. Bondyra; *Autyzm, szkoła i inni – okiem nauczyciela terapeuty* – B. Atalska, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tomaszowie Lub.; *Biblioteka – miejsce przyjazne osobom z autyzmem* – B. Grabowska, KZ – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Nasze widzenie świata* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Jaki znak twój? Orzeł Biały. Historia godła polskiego* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Biała laska* – zajęcia z młodzieżą z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej

- Czytanie uczestniczące AAC we współpracy z ZNSS *Krok za krokiem* – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Warszawski bazylierek* – warsztaty plastyczne dla *Ekoludków* ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Zamościu – ODM Książnicy Zamojskiej
- Wycieczki dzieci z Przedszkoli nr 4, 8 w Zamościu, uczniów ze Szkoły Podstawowej w Krasnem – ODM Książnicy Zamojskiej
- Ogłoszenie VIII edycji akcji *Czytam i rysuję z energią*, której celem jest promocja czytelnictwa oraz edukacja z zakresu bezpiecznego użytkowania energii elektrycznej, skierowanej do najmłodszych mieszkańców Zamościa – dzieci w wieku od 5 do 6 lat. Program wspierany przez PGE Dystrybucja S.A. O. Zamość – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- Spotkania autorskie z Wojciechem Cesarzem, realizowane w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* – FB nr 1, 2, 3
- *Spacer po linii; Twoje nowe jutro* – spektakle profilaktyczne w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* w wykonaniu Teatru „Kurtyna” – FB nr 1, 2, 6
- *Pułapki XXI wieku – dopalacze; Decyzja należy do ciebie* – warsztaty profilaktyczne w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* – FB nr 2, 3, 4
- *Rozczytane przedszkolaki; Przerwa na książkę; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Jesienne inspiracje* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zapraszamy, tu czytamy* – wycieczki przedszkolaków – FB nr 1
- *Kolory jesieni* – wycieczka przedszkolaków – FB nr 2
- *Poznajemy pracę statystyka* – warsztaty dla przedszkolaków – FB nr 2, 4
Urząd Statystyczny – O. w Zamościu
- *Literatura w spódnicy* – spotkanie z cyklu *Rozmowy o książce* w Klubie Seniora *Pogodna Jesień* – FB nr 4
- *Uleczyć duszę. Światowy Dzień zdrowia psychicznego* – wystawa – FB nr 5
- *Literatura podróżnicza* – spotkanie biblioteczne w cyklu *Rozmowy o książce* – FB nr 6

listopad

- *Droga książki do biblioteki* – seminarium poświęcone problematyce gromadzenia i kształtowania zasobów bibliotecznych. W programie: *Rynek wydawniczy* – D. Kostrubiec, Urząd Statystyczny w Lublinie – O. w Zamościu; *Polityka gromadzenia zbiorów w bibliotekach publicznych województwa lubelskiego* – P. Kordybacha i M. Pieczykolan, WBP w Lublinie; *Kształtowanie zasobów w bibliotekach powiatu zamojskiego w ostatnim dziesięcioleciu* – Danuta Zwolińska, KZ; *Nabytki Książnicy Zamojskiej w l. 2006 - 2015* – Danuta R. Kawalko, KZ – Książnica Zamojska

- Spotkanie autorskie z Jerzym Kisielewskim w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki – Książnica Zamojska
- *Konie i Kresy* – Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Krzysztofa Czarnoty; w programie finał konkursu literackiego *Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza* – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki: Baptiste Beaulieu *Pacjentka z sali numer 7* – Książnica Zamojska
- Szkolenie dla bibliotekarzy pow. zamojskiego *Biblioteka przyjazna młodym* – Jolanta Janiec, MBP Hrubieszów
- *Piewcy muzyki ludowej* – Karol Namysłowski i zespoły folklorystyczne Zamojszczyzny – wystawa – Książnica Zamojska
- *Najpiękniejsze piosenki o miłości* – konkurs wokalnie-literacki w świetlicy PZN w Zamościu – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Jaki znak twój? Orzeł Biały* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cykliczne zajęcia dla dzieci – ODM Książnicy Zamojskiej
- Wycieczka dzieci z Przedszkola *Radosna kraina* – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Mały miś* – warsztaty plastyczne z okazji Światowego Dnia Pluszowego Misia dla uczniów kl. III SP nr 3 w Zamościu – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Światowy Dzień Pluszowego Misia* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- Wycieczki uczniów ze Szkoły Podstawowej w Nieliszu, ze Szkoły Podstawowej w Złojcu, dzieci z Przedszkola *Radosna kraina* – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Pułapki XXI wieku – dopalacze; Decyzja należy do ciebie* – warsztaty profilaktyczne w ramach projektu *Wkręcenie w czytanie* – ODM, FB nr 1, 6
- *Rozczytane przedszkolaki; Przerwa na książkę; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Książki na jesienną szarugę* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Święto Pluszowego Misia* – wycieczki przedszkolaków – FB nr 1
- *W świecie książek* – lekcja biblioteczna – FB nr 1
- *Nasza Polska; Polak mały; Jesienne bajki i bajeczki* – wycieczki przedszkolaków – FB nr 2
- *Źródła informacji* – lekcja biblioteczna dla ucz. ZSZRR – FB nr 2
- *Moja biblioteka* – lekcja biblioteczna – FB nr 4
- *Międzynarodowy Dzień Walki z Otyłością* – wystawa – FB nr 5

- *Poznajemy pracę statystyka* – warsztaty dla przedszkolaków – FB nr 6, Urząd Statystyczny – O. w Zamościu

grudzień

- Spotkanie autorskie z Filipem Springerem w ramach Zamojskiej Biesiady Literackiej – Książnica Zamojska
- Dyskusyjny Klub Książki – rozmowa o książce Karela Čapka *Fabryka absolutu* – Książnica Zamojska
- *Sienkiewiczowskie historie* – wystawa rysunków Krzysztofa Kiszki i dzieł literackich pisarza oraz wernisaż wystawy – Książnica Zamojska
- Szkolenie dla bibliotekarzy pow. zamojskiego *Promocja biblioteki w mediach* – G. Winnicki, WBP Lublin; *Korzystanie z zasobów Biblioteki Cyfrowej Książnicy Zamojskiej* – S. Dul, KZ – Książnica Zamojska
- Podsumowanie projektu *Wkręceni w czytanie*; w programie: finał konkursu *Przeczytałem ja – przeczytaj i ty*, otwarcie wystawy pokonkursowej oraz spektakl *O jeden krok za daleko* w wykonaniu Teatru „Kurtyna” z Krakowa – ODM i FB nr 1, 2, 3, 4, 6 Książnicy Zamojskiej
- *Przeczytałem ja – przeczytaj i ty* – wystawa pokonkursowa prac uczestników projektu *Wkręceni w czytanie* – ODM i FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Czytam i rysuję z energią* – finał akcji czytelniczej dla najmłodszych. W programie: podsumowanie konkursu plastycznego, spotkanie autorskie z J. Sienkiewiczem oraz otwarcie wystawy pokonkursowej – ODM i FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Czytam i rysuję z energią* – wystawa pokonkursowa – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6 Książnicy Zamojskiej
- *Wołam do Ciebie, Panie* – wystawa modlitewnych materiałów literackich – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym z udziałem ich opiekunów – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Anioły, aniołki, aniołeczki* – wystawa prac pokonkursowych – ODM Książnicy Zamojskiej, BPG Zamość z s. w Mokrem
- *Statystyka dla smyka* – warsztaty dla przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej, Urząd Statystyczny – Oddział w Zamościu
- *Rozczytane przedszkolaki; Przerwa na książkę; Bajeczka dla przedszkolaka; Głośne czytanie; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zimowo i świątecznie* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Skąd się wzięła tradycja św. Mikołaja* – wycieczka przedszkolaków – FB nr 1

- *Śladami Sienkiewicza* – spotkanie z cyklu *Rozmowy o książce* w Klubie Seniora *Pogodna Jesień* – FB nr 4
- *Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych* – wystawa – FB nr 5
- *Spotkanie z poezją* – spotkanie dla z cyklu *Rozmowy o książce* – FB nr 6

ADAMÓW

październik

- Spotkanie autorskie z Michałem Zawadką pisarzem, konferansjerem, lektorem i animatorem publiczności – dla gimnazjalistów
- *ABC Przedsiębiorczości* – trzydniowe szkolenie dla mieszkańców prowadzone przez specjalistów LODZ w Końskowoli O. Sitno
- *W trosce o właściwy stan bezpieczeństwa i integracji lokalnej społeczności* – szkolenie dla mieszkańców gminy

listopad/grudzień

- *Zdobienie baniek choinkowych różnymi technikami* – cykl warsztatów dla mieszkańców gminy

grudzień

- *Zimowa afera, ktoś porwał renifera* – spektakl Teatru „Maska” z Krakowa dla uczniów kl. III szkół podstawowych w Szewni i Suchowoli

GRABOWIEC

lipiec/sierpień

- *Bibliowakacje*, w programie m.in.: zlot czarownic, dzień z Indianinem, dzień z piratem, dzień japoński, zajęcia plastyczne i ruchowe, wyjazd do Bałtowa, zajęcia plastyczne, kulinarne, zabawy ruchowe i integracyjne
- *Egipska noc w bibliotece* – dla dzieci i młodzieży

wrzesień

- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza – udział w akcji ogólnopolskiej pod honorowym patronatem Pary Prezydenckiej

listopad

- Obchody *Światowego Dnia Pluszowego Misia* – imprezy biblioteczne z udziałem przedszkolaków
- *Misio Tulisio* – spektakl Teatru „Maska” z Krakowa dla dzieci nt. braterstwa i wzajemnej pomocy

KOMARÓW-OSADA

lipiec

- *Poznane na nowo* – gra terenowa zorganizowana w ramach projektu *Po drogach i bezdrożach*

- *Olimpiada Seniorów* – realizowana w ramach projektu *Lubelskie Lokalnie. Mikrodotacje FIO*
- *Komarowski Uśmiech Lata* – festyn, podczas którego przeprowadzono konkurs kulinarny *Smaki Komarowa*

sierpień

- *96 rocznica Bitwy pod Komarowem* – UG, SOK, Stowarzyszenie „Bitwa Pod Komarowem”

wrzesień

- *Dożynki* – uroczystość gminno-parafialna

listopad

- *Rocznica Odzyskania Niepodległości* – gminne uroczystości patriotyczne
- *Gminny Konkurs Recytatorski* dla dzieci i młodzieży
- *Obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia* – gminny konkurs plastyczny i wystawa pokonkursowa w SOK w Komarowie-Osadzie – FB Zubowice

KRASNOBRÓD

lipiec

- *Krasnobrodzkie przezdźwięki i przydomki. Od Kudłaja do Rojzalipy* – promocja książki regionalisty Mieczysława Kościńskiego
- *Letni konkurs czytelniczy* na najaktywniejszego czytelnika – FB Hutki

wrzesień

- *Narodowe Czytanie Quo vadis H. Sienkiewicza* – akcja ogólnopolska połączona z quizem *Poznaj Sienkiewicza* oraz zajęciami plastycznymi dla dzieci

październik/grudzień

- *Przedszkolna wypożyczalnia* – w każdy piątek spotkania z dziećmi w przedszkolu lub w bibliotece przez cały rok szkolny
- *Czytam sobie w bibliotece* – cykl warsztatów twórczych dla 5-8 latków
- *Zakładka do książki* oraz *Choinka pełna cudów* – konkursy plastyczne dla dzieci; Podsumowanie w grudniu 2016 r.
- *Mikołaj w bibliotece* – impreza środowiskowa

ŁABUNIE

lipiec/sierpień

- *Kontrasty* – wystawa prac plastycznych Klaudii Kosak
- *Wystawy: Rzeźby Hieronima Zasuwy, Swojskie klimaty* – obrazy Leszka Firka, *Papierowe postacie* Doroty Dziuby, *Wydawnictwa BPG Łabunie*

wrzesień

- *Narodowe Czytanie Quo vadis H. Sienkiewicza*

- *Wrzesień 1939 – walki pod Barchaczowem, Bródkiem i Łabuniami* – wystawa
- *Biblioteka, biblioteka* – pierwsza z cyklu wycieczek przedszkolaków do biblioteki

październik/listopad

- *Wrzesień 1939 na Zamojszczyźnie* – wykłady dr. Jacka Feduszki dla gimnazjalistów z Łabuń i Łabuniek Pierwszych
- *Święto Niepodległości* – współudział biblioteki w wydarzeniu
- *Nasze Łabuńki* – wykład dr Agnieszki Szykuły-Żygawskiej

grudzień

- *74 rocznica wysiedleń mieszkańców gminy Łabunie przez niemieckich okupantów oraz 35 rocznica wprowadzenia stanu wojennego* – wystawki historyczno-regionalne
- Biblioteka przygotowała i wydała w II półroczu dwa wydawnictwa regionalne w łącznym nakładzie 150 egz.: *Święto ludowe na Zamojszczyźnie. 29 maja 1944 r. Wspomnienia z lat okupacji oraz Kopciuszek wg Piotra Pieli* – tekst przedstawienia teatralnego zaprezentowanego w lipcu przez amatorską grupę teatralną

MIĄCZYN

sierpień

- *Wakacje w bibliotece* – cykl wakacyjnych zajęć bibliotecznych dla dzieci

wrzesień/październik

- *Wieczory bajek* dla dzieci raz w miesiącu przez cały rok szkolny
- *Nasza piękna Jesień* – zajęcia plastyczne dla dzieci

grudzień

- Dwa spotkania autorskie z Marią Duławską dla uczniów Szkoły Podstawowej w Miączynie w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom*
- *Warsztaty wykonywania ozdób świątecznych*
- *Spotkanie oplatkowe* w Bibliotece

NIELISZ

lipiec

- Wakacyjne spotkanie w bibliotece dla przedszkolaków

wrzesień/październik

- *Uwolnij swoje książki – dziel się z innymi książkami* – akcja bookcrossingowa
- Zajęcia biblioteczne dla przedszkolaków

listopad/grudzień

- *Wieczór gier planszowych i integracyjnych*

- Przystosowanie biblioteczne dla gimnazjalistów
- Zajęcia biblioteczne dla przedszkolaków
- *Galeria przeszłości Gminy Nielisz* – systematycznie uzupełniany internetowy album starych zdjęć

RADECZNICA

lipiec

- *II Inspektorat Zamojski Armii Krajowej* – promocja książki Reginy Smoter Grzeszkiewicz
- *Bohater wakacyjnej lektury* – konkurs plastyczny FB Gorajec

wrzesień

- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza – akcja ogólnopolska
- *Mały tomik babci Heli* – promocja tomiku poetyckiego Heleny Sobczak

listopad

- *Talenty małych ojczyzn* – finał gminnego konkursu literackiego
- *Twórczość literacka H. Sienkiewicza* – lekcja biblioteczna dla dzieci – FB Gorajec

MOKRE (GBP ZAMOŚĆ i FILIE)

lipiec/sierpień

- Wakacje w Bibliotece ph. *Małe i duże podróże po literaturze* – trzygodzinne zajęcia 3 razy w tygodniu przez całe wakacje w GBP; Filie organizowały zajęcia wakacyjne wg własnych harmonogramów
- Uroczystość finałowa Wakacji w Bibliotece dla dzieci z całej gminy 25.08. w GBP w Mokrem. W programie, m.in.: inscenizacja *Małe i duże podróże po literaturze* wg scenariusza Marii Duławskiej, przygotowywane podczas spotkań bibliotecznych przez grupę teatralną GONG. Scenografię i kukielki do teatryku cieni zaprojektowała Zofia Przytuła
- *Dawne sprzęty do wypieku chleba* – wystawa przygotowana przez miejscowe KGW w FB w Wysokiem
- *Fotografia – świadectwo życia i historii* (cz. 1. Życie codzienne, cz.2. W gronie znajomych, cz.3. Żołnierska dola) – wystawa w FB w Wysokiem przygotowana przez Stowarzyszenie „Wysokie nad Łabuńką”

wrzesień/październik

- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza w bibliotece gminnej
- Spotkanie autorskie z prozaikiem Tomaszem Białkowskim w ramach DKK
- *Razem weselej* – cykliczne sobotnie warsztaty plastyczne, manualne i z wykorzystaniem nowoczesnych technik
- *Cała Polska czyta dzieciom* – inauguracja całorocznej akcji w bibliotekach – FB Kalinowice, Lipsko, Mokre, Sitaniec, Wysokie, Zawada, Żdanów

- *Platforma książek elektronicznych IBUK LIBRA* oraz profil *KULTURA NA WIDOKU* – lekcja biblioteczna w zakresie korzystania z elektronicznych zasobów dla uczniów szkoły w Mokrem
- Spotkania DKK Mokre: z członkami DKK w Dęblinie oraz spotkanie on-line z Katarzyną Michalak
- *Jesień puka do drzwi* – zajęcia plastyczne z wykorzystaniem darów natury – FB Zawada
- *W czym tkwi piękno* – spotkanie miejscowych poetek z młodzieżą – FB Sitaniec
- *Biblioteka zaprasza 3-latki* – lekcja biblioteczna dla najmłodszych przedszkolaków – FB Płoskie

listopad/grudzień

- Obchody *Światowego Dnia Pluszowego Misia* – zajęcia biblioteczne dla dzieci w bibliotekach gm. Zamość
- *Andrzejki w bibliotece* – gry i zabawy okolicznościowe
- *W świecie marzeń Ewy Szelburg-Zarembiny* – finał konkursu prasowo-czytelniczego
- *Nitką malowane* – warsztaty wykonywania zakładki do książki metodą winylową prowadzone przez Helenę Pietroń, połączone ze spotkaniem opłatkowym członków DKK
- *Ozdoby bożonarodzeniowe* – warsztaty w bibliotekach gm. Zamość
- *Dawne ozdoby choinkowe* – wystawa w bibliotecznej witrynie Regionalnej Izby Pamięci w Wysokiem – FB Wysokie

SITNO

lipiec

- *Wakacje w kulturze* – m.in.: wycieczka do Hołowna – krainy rumianku, udział w przedstawieniu działającej tam grupy teatralnej, zajęcia plastyczno-kulinarne – CKiBP

wrzesień

- *Dożynki gminne* – współudział Biblioteki

listopad

- *Mydlana przygoda z książką w tle* – czterodniowe warsztaty wykonywania mydełek oraz lekcje biblioteczne dla różnych grup przedszkolaków
- Obchody *Światowego Dnia Pluszowego Misia* – zajęcia biblioteczne dla przedszkolaków – FB w Horyszowie Polskim

SKIERBIESZÓW

lipiec/sierpień

- *Wakacje marzeń pełne wrażeń* – tygodniowy cykl wakacyjnych zajęć bibliotecznych dla dzieci

wrzesień

- *Karykatury znanych pisarzy* – konkurs plastyczny
- *Wakacyjny czytelnik dziecięcy* – konkurs czytelniczy

październik

- *Plakat promujący dowolną książkę H. Sienkiewicza* – konkurs plastyczny

listopad

- Uroczyste otwarcie nowego, zmodernizowanego lokalu GBP w Skierbieszowie
- *Ślimaki cudaki* – konkurs plastyczny

grudzień

- *Czytelnik Roku 2016* – finał konkursu czytelniczego dla dorosłych
- *Tylko w Mikołajki prezenty płyną jak moral z bajki* – zajęcia integracyjne dla dzieci
- *Wigilia Skierbieszowska* – współudział w organizacji wydarzenia środowiskowego
- *Ozdoba Bożonarodzeniowa* – finał konkursu dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej

STARY ZAMOŚĆ

lipiec/sierpień

- *Festyn Rodzinny* – współorganizacja z GOK
- *Letnisko dla dzieci* – tygodniowe wakacyjne zajęcia dla dzieci – GBP, GOK
- *Wakacje z biblioteką* – FB Udrycze
- *Rajd rowerowy czytelników po okolicy* (wspólnie z GOK)
- *Dożynki gminno-parafialne* – współudział w imprezie środowiskowej

wrzesień/październik

- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza współorganizowane ze Szkołą Podstawową w Wierzbie
- *Złote gody* – współorganizacja z Urzędem Gminy
- *Skarby jesieni* – zajęcia dla przedszkolaków
- *Święto pieczonego ziemniaka* – we współpracy z Gminnym Kołem Emerytów i Rencistów
- *Tysiąc lajków* – przedstawienie Teatru Edukacyjno-Profilaktycznego z Krakowa
- *Transfer zdjęcia* – warsztaty dla dorosłych współorganizowane z GOK
- Cykl spotkań kółka czytelniczego *Mandele*
- Cykl spotkań czytelniczych z dziećmi z miejscowej szkoły co tydzień z inną grupą przez cały rok szkolny – FB Udrycze

listopad/grudzień

- *Zdrowo i kolorowo* – cykl zajęć czytelniczych dla najmłodszych

- *Obchody Święta Niepodległości* – uroczystość środowiskowa mieszkańców gm. Stary Zamość
- *Misiolandia* – spotkania czytelnicze w Bibliotece dla najmłodszych klas szkolnych
- *Doktor Dolittle i jego zwierzęta; Jesienny bukiet; Choinka; Zdrowa żywność i zdrowy styl życia* – konkursy plastyczne dla dzieci – FB Udrycze
- *Szkatułki w 3D* – warsztaty plastyczne
- *VIII Gminny Konkurs Recytatorski*
- *Mój bajkowy bohater; Projekt okładki do wybranej książki; Święteczna kartka* – konkursy plastyczne dla dzieci
- *Symbole Święt Bożego Narodzenia* – warsztaty dla przedszkolaków i ich rodziców
- *Święteczne stroiki* – warsztaty plastyczne współorganizowane z GOK

SUŁÓW

lipiec/sierpień

- *Wakacje w bibliotece* – cykl spotkań dla dzieci w bibliotece, przygotowania do festynu
- *Piknik Archeologiczny w Sąsiadce* – współudział w imprezie środowiskowej
- *Festyn Rodzinny w Sułowie* – współorganizacja wydarzenia GBP i filie
- *Szkolenie komputerowe dla seniorów*
- *Dożynki Gminne w Sułowcu* – współudział w imprezie środowiskowej

wrzesień/październik

- Narodowe czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza w bibliotece gminnej
- *Roztoczańskie Impresje i Nostalgie* – współudział w organizacji wernisazu wystawy prezentowanej w Pałacu Zamoyskich w Klemensowie
- Spotkanie autorskie z Reginą Smoter Grzeszkiewicz

listopad

- *Czy to jutro, czy to dziś, wszystkim jest potrzebny miś* – Urodziny Pluszowego Misia
- *Święto Niepodległości w Sułowie* – współorganizacja obchodów gminnych
- *Magia zamknięta w papierze* – warsztaty w z wykorzystaniem techniki origami
- *Kiermasz książki w bibliotece*

grudzień

- *Mikołajki w Bibliotece*
- Zajęcia biblioteczne z młodzieżą gimnazjalną
- *Ozdoby świąteczne* – warsztaty plastyczne dla dzieci
- *Gminne Spotkanie Oplatkowe. Jasełka w Sułowie*

SZCZEBRZESZYN

wrzesień/grudzień

- *Cała Polska czyta dzieciom* – głośne czytanie książek dzieciom z Przedszkoli w Bodaczowie, Klemensowie i Szczebrzeszynie oraz Szkoły Podstawowej w Wielączy raz w miesiącu przez cały rok
- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza przez przedstawicieli lokalnej społeczności w ramach akcji ogólnopolskiej – 3 września w Wielączy, 4.09 podczas dożynek gminnych w Szczebrzeszynie
- Konkurs literacki na opowiadanie fantasy. Jury oceniało 38 nadesłanych prac; finał konkursu 1 grudnia
- Pasowanie na Czytelnika Biblioteki uczniów kl. I-II
- Zajęcia z przysposobienia bibliotecznego dla uczniów Szkół Podstawowych w Szczebrzeszynie i Wielączy Kol.
- *Świąteczny Kiermasz Książek*

ZWIERZYNIEC

lipiec

- *Podróże po dzikiej naturze* – wakacyjne zajęcia edukacyjne

sierpień

- Spotkanie autorskie z Kamilem Sipowiczem i Korą

wrzesień

- Narodowe Czytanie *Quo vadis* H. Sienkiewicza

grudzień

- *Prawdziwa historia świętego Mikołaja* – warsztaty mikołajkowe
- Spotkanie autorskie ze Sławomirem Koprem

Anna Kalniuk, Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Noc Bibliotek w Książnicy Zamojskiej, BPG Zamość i BPG Łabunie

Sylwia Chutnik i Tomasz Białkowski gośćmi Zamojskich Biesiad Literackich

